

307084

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 14 వ తేది గురువారము

No. 64

సంపుటము. ౪.

కింగ్ నామ సంవత్సర శ్రేష్ఠ మాస బహుళ నవమి.

సంచిక ౬౪

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము
వెల సీసా 1-కి 0-8-0 లు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును.
వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.
పార్శ్వపు నొప్పుల జ్వర
దోలును, పోట్ల పోగొట్టును.
సువాసన గలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.
దీనిని విజేతములలో
కూడ వాడుచున్నారు.
లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయము.

నకలుమంతులను జూచి మోసపోకుడు
మా రిజిస్టరు ప్రేమమాత్రం జూచుకొనిన మోసము గలుగదు.
అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి — మదరాసు.

'A Letter to the People of India'

BY
Mr. Lionel Curtis.

A very interesting book which must be read by all people interested in Indian Politics. Mr. Curtis is for self-government for India and how he arrives at this startling conclusion is beautifully set forth in this book. A scheme for an Imperial Parliament of the Empire in which India will also be an equal partner is also sketched.

Price including V. P. charges As. 0—12—0
For copies apply to

Manager,

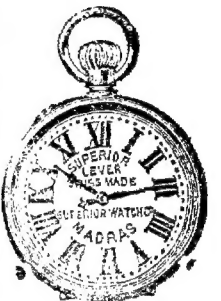
"ANDHRA PATRIKA"

POST BOX NO. 212

MADRAS. E.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్
గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈ డియార్ ముదయిలమీద
మా కంపెనీ చేరు ఎట్రనిసిరాతో
ముగ్గురింపబడియుండును. ఇది చూచు
ట కందనై తలచిగమును, డబ్బు
ప్రూఫ్ అను గ్లాసు డోయును గలిగి
యొంటుపనులకు తగి యుండును. వె
ల్వెటూరితో భాగమున గ్యారంటీచీటి
అతికంచించుండును. సీయన్ డి మా
కై తయారుచేయబడినది. కాన నెవరి
యొద్దను జీక్కదు. ఒక్కొక్కరును తీయుదును తలంపుతో
తక్కువవెల నుండితిమి. చాలకాలము పరిశోధనాట్టి స్వల్ప
ధరగల గడియార మిది యొకటియే చూచి యనుభవంబున దెలి
యును. ఇదివర క నేక గడియారములు భిన్నము యోగ్యతా
పరముల నుండియున్నది. ఒకటి తెక్సిచి చూడుడు. మా
పట్టణమున న ఇటులు కొని సంతసింపినిన, వేరుమాట లేదును?
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 161 మద్రాస్.

126

చిన్న పురుగులు

100

పెద్ద పెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట,
పుర్రెపై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వల
గలుగును.

పాతకలారా! ఈ పురుగువల రేయింబవట్లు,

నిది విరామములేక మీరు పనిచేసినచో
మీ మీ గృహములలోని శత్రుశక్తి
బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరక లేక పనిచేయుచుండు ఈ చుండు
పురుగునకు, అతివ్యాప్తికయి శిరోమండ
లే నెట్టిగ సహకారిగా నుండదగినబంటు.

చుండు ఆరంభమయిన వెంటనే నిత
ధక నిర్బంధద్రవ్యముల నుపయోగింపక
ఈ శత్రువైన అచిరకాలముననే బట్టతల
వారితో సహాధ్యాయి గావలసివచ్చును.
కావున నిట్టి పరచుకత్తువు

"కామినియా నూనె"

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును పోగొట్టును
వెండ్రుకలను కాలనివ్వదు. పుర్రెచుండును పోగొట్టును
తలకట్టుకు పరిమళ ముగంధద్రవ్యము.

ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయుచారి మోస
మున పడకుడు.

కల డబ్బీ 1-కి రు. 1—0—0 బి. పి. రు. 0—4—
" 8.కి రు. 2—10—0 బి. పి. రు. 0—7—

ఉ చి త ము.

ఈ ముగుడుముల నుజువుపరచుటకయి, అర్థజాచిత
కంపుకొనువారికెల్ల వికసారి నాయుకొనుటకు పరిపూర్ణసంక
పానె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

గోలు ఏజెంట్లు:—

డి స్ట్రోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు శెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, బామ్బాయ్ సీడు పీర్, బొంబాయి.

మద్రాసు డొబ్బులు:— మెనాతాపురమోత్రంయూర్,
29, వైసాబహుగోడ, మదరాసు.

చాయకు పూచీఇవ్వబడును.

క్రొత్తకంపెనీ.

బహుచౌక.

మిక్కిలి ప్రసిద్ధమైన ఎట్టుపట్టునస్రములు చీరలు.

2½ X 1½ గజములు.

మడిపంచలు. నస్రములు.

ముదటిరకం సాగనైన నేత గల

తులం. 1కి 0-9 6 0-9-0

రెండవరకం దట్టమైన నేతగలది ,, ,, 0-9-0 0-8-

మేము చిన్న చేత్రురమాళ్లును, దట్టిలును, సాగనైన పట్టు
చీరలనుకూడ తయారుచేయుచున్నాము.

కావలసినవారు ఈ క్రిందిలింపుమునకు వ్రాసికొనవలెను.

యమ్. యస్. నరసింగరావు తో కంపెనీ,

పట్టుకట్టల కట్టలు, పోట్లు ముల్కల్మూరు

P. O. Mulkalmuru (మైసూరు ప్రావిన్స్).

Mysore Province 788

రామదాసు నాటకము.

(తెనుగుభాషయందు)

శ్లాఘింనుండు

మోది రాబాదు మోకోప్పునకీలు,

ధర్మవరము - గోపాలాచార్యులవలన

రచియింపబడినది.

వెల ప్రతి 1-కి 2క రూపాయ.

(అంచెకూలికాక)

ప్రతులు దొరుకు స్థలములు.

(1) ధర్మవరము గోపాలాచార్యులు వక్రీలు-బల్లారి.

(2) నెం 64 తులసింగ పెరుమాళ్ళ కోయిలవీధి,

793 తిరువల్లి క్లెరి, మద్రాసు.

రాణీసంయుక్త గ్రంథకర్తవై తెలిగింపబడిన పురుషార్థప్రకాశము.

ఇంగ్లండుయొక్క తాత్కాలికశిక్షినిబట్టి దేశము
దంకట నుత్తమవిధానం బగు శిక్షాపద్ధతి వ్యాపింప
వలెనను చుదేశము మనస్సుననిడికొని 'స్పెన్సర్' అను
శాస్త్రజ్ఞుడు 'ఎయ్యుకేషన్' అను గ్రంథము నెట్లు
రచించెనో అట్లే ప్రస్తుతకాలపు హిందూదేశపు
శిక్షినిబట్టి చూడవలెదలెడల నుత్తమంబగు శిక్షా
పద్ధతి వ్యాపింపవలెనను నభిలాషతోడ వినుద్ధానంబ
త్యాగంబు లీ గ్రంథమును రచించి యున్నాను.
విద్యయం దభిమానముగల ప్రతి యంగ్రధస్త్రి, ప్రతి
యంగ్రధపుష్పంబు ఈ గ్రంథమును దప్పక చదివితీర
వలయును. ప్రయత్ని పాఠశాలల యుపాధ్యాయుల
కిని మిక్కిలి యుపయోగకరము. మరియు సంఘ
సంగ్రహణయం దభిలాషగల వారల కిని చింతా
మడియే యన శోభు. 450 పుటల పుస్తకము.
జూలై 15 వ తేది లోగా వ్రాయువానికి భిన్నము
గాక రు. 1 రుక, తరువాత వ్రాయువానికి రు. 1-4
కును పంపబడును. కలయువారిట్లు వ్రాయవలయును.

ఆర్ యమ్ వి. జానకిరావు.

C/o-స్వామి కృష్ణారావు గారు, హైకోరునక్కిలు,

ఇన్నీస్ పేట, రామనాథాచార్యము.

(800)

లేలుమందు వెల సీసా - 0-8-0

కుట్టినచోట కొంచెము నుండుపోసిన బాధ మాయమగును.

బాధ నగుముల వెంట నెద్దకరము
దగ్గననుండిగుట్టు ప్రారంభించును
కుట్టినచోటను బండ పొరుగులు
చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ వ్రాసకము
ననేమలు పరిశీలించి. ఇది మిగుల
ఘాటుగలిగి నీటివలె మండును.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, అండ్ మదరాసు.

ప్రాధనరు రామమూర్తి నాయడు గారి ప్రోగ్రాము.

అనుబంధం	16-6-17 & 17-6-17	2	"
గాయకంద్రపురి	19-6-17 ,, 20-7-17	2	"
మండపేట	21-6-17 ,, 22-6-17	4	"
కాకినాడ	24-6-17 to 27-6-17	4	"
కర్నూలు	28-6-17 & 29-6-17	2	"
విజయవాడ	30-6-17 to 1-7-17	3	"
మరి	2-7-17 & 3-7-17	2	"

అనిలైన్ చాయలు - టర్ని రేడ్ (బెర్లిన్)
బెన్ జో - ఫో ఫోన్ (బెర్లిన్)
కాంగ్రెస్ (బెయర్)
టిన్న 1-కి టెన్సులు 8 గలది.
ఫో ఫోన్ 4 (B. N.) కీ సెనాచాయ
టిన్న 1-కి ఆవున్నలు 2) గలది.
దొరుకు వైలిసము:—
సాలే మాహమ్మద్ హజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,
791 నెం 248, 249 ఎన్ ఫోన్ నెడ్, చంద్రాపూ.

కుష్టరొగమున కమూల్యమగు మందు.
ఇది మిగుల శాస్త్రకరించుచు మందు. పది పదియైదు రోజులు రాముటనన రెల్లని చచ్చలు, అట్లుకాక చిరకాలము వైచరి యేవిధమైన రంగులను నిర్మూలముచేయును. ముఖ్యముగా నీరోగమునకు జాగ్రత్త దీసికొను (భారతరగు) మంది దియే. (788) దీనివెల. టిన్న 1-కి రూ. 4-6-0 అంచె కూలివేర.
Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో,
[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ.
కాశీలోనుండు అనేక విచిత్రమైన జరికట్లు వస్తువులు వీరు బహుచవుకగ సప్లయిచేతురు. ఒక సారి ఆంగ్లరాయిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

నీలమేఘుడు, అను సుజ్ఞానిచరిత్రము.
మొదటిది జ్ఞానమున కల్పించు అర్పిరాది మార్గమున తెలియజేయుచున్నది. రెండవది ఆత్మ ఉజ్జీవించు ఆచార్య శిష్యులకమును తెలియజేయుచున్నది. మొదటిదాని వెల ఆ. 0-8-0; రెండవదాని వెల ఆ. 0-10-0. తపాలాచార్జీ వేర పరకాలన్ & కో., నెం. 20 కృష్ణగుంటపేటి చంద్రాపూ

ప్రాణము గల బొమ్మలు
బయ్యగొట్టెలు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిక వాలు - బొమ్మలకాట్టలు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించె డము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
చి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను
తులం 1 కి రూ. 3-8-0
నేపాల్ దేశపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ... 80-0-0
గోరోజుము, మంచిది ,, ... 7-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ... 2-0-0
పచ్చకర్పూరం ,, ... 2-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి రూ 0-10-0
బాలాచ్యుతము నీసా 1-కి ... 0-12-0
మందుకు నూనె నీసా 1-కి ... 0-6-0
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

ఆత్మ జిజ్ఞాసా
శిశిరమును వికచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి.
కవ్యముల సమ్మోహమును గుఠించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైకా చక్కనిగ్రంథము వెల రూ. 0-8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రకాత్రికా కార్యాలయము పోస్టాఫీసు 212, చంద్రాపూ

నర్ శివస్వామి అయ్యరుగారికి విజ్ఞప్తి.

హిందూదేశ రక్షక వైస్యములో ననేక యువకులను తేరుదని ప్రోత్సహించుచు శివస్వామి అయ్యరుగారు వ్రాసిన లేఖను మిగుల సంతోషముతో చదివెతిని. నాజన్మదేశమగు మలబారు నండలములో యీ రక్షక వైస్యమున యువజనులను కొందరిని చేర్చుటకు నేను ప్రయత్నించి తన్మూలమున యీవిషయమై కొంచెమనుభవ జ్ఞానమును సంపాదించినవాడ నగుటచే ఈయుత్తరమును వ్రాయుచున్నాను. ఈభాగమున వైస్యములో జేరుటకు మానూరులో పేరుల నిచ్చినవారు 442 రు మాత్రమే. అందు 136 గురు మలబారుదేశవాసులు. ఈవిధముగ మలబారు యువకులు వైస్యమున చేరుటకు తెనెంటుమ్యుగారి ప్రోత్సాహమే కారణము. మాలో కొందరివిషయమై శ్రద్ధతో పనిచేయ పూనుకొంటిమి. కాని మాకు రెండువిషయములు మార్గనిరోధకములుగ నున్నవి. జాతిభేదములను గమనింపక యే దేశరక్షక భటులకు భోజన వసతుల సేర్పరచె ద ర నిమన యువకులలోను వారి తల్లిదండ్రులలోను చాలమందికి భయముగ నున్నది. అందుచే జాతులనుసరించి తగినభోజన సౌకర్యములను ఏర్పాటు చేసెననుని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినయెడల యీవిత్తుకు యాభిమానుగలరు. ఈవిషయమై సంతృప్తికరముగ పనిచేయుట కింకను కష్టము కలదు. మాఫసులు భాగములలో వైస్యక సమావేశము చేయు నధికారము డిప్రీప్టు మేజిస్ట్రేటుచేతులలో నున్నది. రక్షక సేనలో జేరు వారందరను 2-వ నెంబరు ఫోమును తన సమక్షమున పూర్తిచేయవలయు నని మలబారు డిప్రీప్టు మేజిస్ట్రేటు గారు ప్రకటన చేసెయున్నారు. కాని, యీడిప్రీప్టు మేజిస్ట్రేటులు ఎల్లప్పుడు తిరుగుచుండ వలసియుండుటచే రక్షక వైస్యకులను సమకూర్చుటకు తగిన విరామము వీరి కుండదు. నే నెరిగినంతవరకు ఈ విషయమున డిప్రీప్టు మేజిస్ట్రేటు లేమియు చేయలేదు. మరియు, డిప్రీప్టు మేజిస్ట్రేటు వద్దకు వెదదయ్యోగ్యములు వైతము పోవలెనేవచ్చును, యువజనులు పోవుటకు సమయమెట్లుచిక్కును? ఇందును గూర్చి యొక విషయమును తెలిపెదను. నేను యిరువురు యువజనులను ప్రోత్సహింపరచి రక్షక వైస్యమున జేరుటకు వారంగిరించునట్లు చేసితిని. వీరు డిప్రీప్టు మేజిస్ట్రేటును స్థానమునకేబది మైళ్లదూరమున నున్నారు. కావున మేనెల 10 తేదీని సబ్ మేజిస్ట్రేటువద్ద దరఖాస్తులను పూర్తిచేసి డిప్రీప్టు మేజిస్ట్రేటు గారివద్దకు పంపిరి. కాని, 24 తేదీని వీరి ధరఖాస్తులు త్రిప్పి వేయబడినవి. ఈదరఖాస్తులను డిప్రీప్టు మేజిస్ట్రేటు గారి సముఖమున నేవ్రాయవలెననియు, లేకపోయినచి చెల్లగనియు మేజిస్ట్రేటుగారు వ్రాసినారు. ఈ యువజనులలో నొకడు డిప్రీప్టు మేజిస్ట్రేటుగారి యొద్దకు పోయెను. కాని వారి దృఢము కాకపోవుటచే నతడు ఆరాత్రికచ్చట నుండవలసివచ్చెను. దురదృష్టవశమున నతనిబట్టల నెవరో కొంగిలించిరి. అంతట నీతడు నానద్దకువచ్చి యొక నొకసారి ప్రయత్నించెదననియు, తన గ్రామము చేరుటకు ఖర్చుల నీయవలసిదనియు చెప్పెను. ఇట్టి చిక్కులనేకములు గలవు. శివస్వామి అయ్యరుగారి రక్షక సేనావిధానమును జయప్రదముగ నిర్వహింపవలెననెడి అభిప్రాయమును గలిగియున్నయెడల, డిప్రీప్టు మునసులు పోలీసు ఇన్స్పెక్టరులు, సబు మేజిస్ట్రేటులు మున్నగు వారికి దరఖాస్తు ఫారముల నిచ్చి, వారి సమక్షమున వారిని పూర్తి చేయవచ్చునని ప్రభుత్వమువారనుజ్ఞ నిచ్చునట్లు వీరు యత్నింప ప్రార్థించుచున్నాను. యుద్ధోగ్యులుగులభముగ యువజనులను చూచుటకు వీలుకలుగజేసినయెడల, ఒక మలబారునుండి యే రాష్ట్రమునకు కావలసిన వైస్యకులకంటె నెక్కుడుగ రాగలరని నేనుచెప్పగలను. ఈవిధముగనే తక్కిన మండలములకూడ తమయత్నాహమున వ్యక్తిరింపగలవు.

నర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు ఉత్సాహపూరితములగు వ్యాసములను వాగిసి యువజనులను ప్రోత్సహింపరచుటతో తృప్తికొందక, కొంచెముశ్రమకొల్పి వేయదరఖాస్తు ఫారములను జేబులో వైచుకొని మామలబారునకువచ్చి, కొన్నిసగలను గావించి, యువజనులను హెచ్చరించుటకు మేము ప్రార్థించుచున్నాము. వీరికి వలయునంతమంది యువకులు వైస్యముగ జేరుదురు. ప్రభుత్వమువారి యుద్ధోగ్యులను విముఖతమును, నిర్లక్ష్యమును, దరఖాస్తు ఫారములు లేకపోవుటయు, మన నాయకులు యువజనుల వద్దకు బోయి వారిని హెచ్చ

మహిళా సభ.
ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షురాలి యుపన్యాసము.
జూలై 1-2 తేదీలను సింహపురమున ఆంధ్రమహిళా మహాసభయందు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షురాలగు శ్రీమతికంచన పల్లి కనకమ్మగారు స్వాగతోపన్యాసమునందు సభయొక్క ఉద్దేశ్యములు వారి ఆదర్శములను యెచటను కానరావు.
ప్రాచీనార్థ శ్రీలవలె ప్రస్తుతము విద్యావతులుండినను వారికి భూమణముగానుండిన సత్సేవ గ్రస్తము వీరియందు కానరాకున్నదనియు, విద్యకన్న సేవేవేదము ప్రధానమనియు విద్యాసంపత్తికలవారికన్న విద్యావిహీనులయిన పామరులయందు నిష్కాపట్యము, సత్వవాదిత్వము భక్తి విశేషముగా కానబడుచున్నదని కనకమ్మగారు వక్కాణించియుండిరి.
విద్యనేర్చిన శ్రీలును పురుషులును దుష్ప్రవర్తన గలిగియుండిరిని యిదివరలో గాని యిప్పుడుగాని యెవరును చెప్పు సాహసంపలేదు. ఉన్నతవిద్య నభ్యసించుచున్న శ్రీమతి కనకమ్మగారు విద్యావతులును గుణవతులును నగు శ్రీలును దూషించుట శ్రీలోకమున కంతకును విషాదకరము. శ్రీ విద్యావిషయమున ప్రోత్సాహముగాక ఆకాశంక మొనర్చెను. ఇప్పటి శ్రీలయందు విద్య దూష్యముగా పరిణమించినదని చెప్పదు వెంటనే పట్టణములయందును పల్లెలయందును శ్రీవిద్యాభివృద్ధికయి పాఠశాలలు స్థాపించవలసినదనియు విద్యనేర్చిన శ్రీలే ఉపాధ్యాయులుగా నుండవలయుననియు విద్య ఆవసరమనియు ఆమెయే ముచ్చటించెను. విద్యనేర్చిన శ్రీలకన్న విద్యనేర్చని శ్రీలు గుణవతులుగా నుండిరిని చెప్పదు అట్టి దూష్యులగు విద్యోజులు యేల ప్రయత్నింపవలెను.
గీ విద్యనేర్చిన తొలుతను వినయముబ్బు! వినయమునో సర్వగుణములో వెలయు మిగుల, దానిచేతనే పతిభక్తి పాదుకొనును, కాన ను ద తులకు ను విద్య గ ఆ ప వ ల యు. అని శ్రీ విద్యాభిమాను లొకరువ్రాసిరి. శ్రీలకు విద్య ఆవసరములేదను పురుషులుగూడా శ్రీ విద్యవలని లాభములను గుణములను, నానాట్రహించి మనకొరకు యెంతయోపాటుపడుచుండ విద్యావలయును కనకమ్మగారిట్లు శ్రీవిద్యనేగించుట శోచనీయము. మన దేశమున చాలా కాలమునుండి శ్రీ విద్య అడుగంటకూపశ్చమండుకములవలె యింటనుండి ప్రపంచముననెవో యెరుగని దుస్థితియందుండి యిప్పుడెప్పుడు శ్రీ విద్య వృద్ధిపొందుచుండ విద్యావతులగు శ్రీ సామాన్యమును దూషించుట భావ్యముకాదు. శ్రీమతి కనకమ్మగారి ఉపన్యాసములోని అంశములు పరస్పర విరోధములుగా నున్నవి. ఒకవోట విద్యావతులయిన యిప్పటి శ్రీలు పూర్వశ్రీలవలె శ్రీగుణవతులుగా లేరనిచెప్పి మరియొకవోట తాము విద్యను దూషించుటలేదని చెప్పిరి. మరియొక వోట విద్యలేని శ్రీలే గుణవతులును నీలివంతులునని చెప్పిరి. ఇప్పటి విద్యావతులకు శ్రీలయందు గుణములు అంతరించినవని చెప్పటమిక్కిలి పొరపాటుమాట. విద్యనేర్చిన శ్రీలలోగాని పురుషులలోగాని గుణరహితులు కొందరుండవచ్చును. కనకమ్మగారికి ఇందుకు దృష్టాంతరములు మన పురాణేతి హాసములో నెచటను కానరాలేదా? నూరి భ్రమరాంబు.

వీహు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు చంపరాలో వాటి కేళ్లకులకును రైతులకును గల కష్టములను నివారణ చేయుటకు ఒకసంఘ మేర్పడెను. సంఘముయొక్క విధులు క్రింద ముద్రితములు:—
(1) నీలిమందుతయారజేయుటయు తోటలువేయువిషయముల గురించి చంపరాలో నున్న వాటికేళ్లకులకును రైతులకును గల ఇబ్బందులను తొలగించుట. (2) దీనివిషయమై తగు సాక్ష్యమును జాగ్రత్తపరుచుట! విచారణజేసి ఇంకను మంచి సాక్ష్యము లభించెనేని దానిని గూడ వాదితరపున జాగ్రత్త జేయుట (3) తమ నిశ్చితాభిప్రాయములను దొరతనము వారికి తెలియజేయుట, ఆయా ఇబ్బందులను తొలగించు సాధనములను గూడ తెలియజేయుట.

రింపకపోవుటయు నీరక్షక వైస్యవిధాన విఫలత్వమునకు కారణములు. శివస్వామి అయ్యరుగారు ఈ రక్షకవైస్యకుల మదరాసులో శిక్షింపించుచున్న మూడుమాసములును వారిజేయమున రయించుండినయెడల, పాల్గులు కేలికట్టు, తలిచేర్చి, కన్ననూరు మున్నగు స్థలములనుండి బలసంపన్నులగు అనేక యువకులు వైస్యమున నుత్సాహముతో జేరగలరు. మంజేడి. రామయ్యరు. హైకోర్టు వకీలు, కేలికట్టు.

గ్రంథస్వీకారము.

మంత్రపుష్పత్రయము: — విశ్వేశ్వర భావ్య ముతోను, ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి ములతోను దైవాద్యైత్యమతస్థా పక కోటిశ్లోకములతోను ప్రకటింపబడినది. “సాధారణమంత్రపుష్పమును” “యోపాంతులంత్రపుష్పమును, దుగ్ధా మంత్రపుష్పమును నిర్వచించును. సక్రమముగా పదవిభాగమును, స్వరనిర్ణయమును, వానికి విద్యారణ్యస్వామిచే వ్రాయబడిన వ్యాఖ్యయు ఆంధ్రమున శబ్దార్థమును, ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి ములతోను ప్రకటింపబడినది. పుస్తకమును ముద్దులమాటగట్టునట్లు చూపించబడినది. దీనివల 4 ఆశాలు. మేనేజరు స్వధర్మ ప్రకాశనీ, చింతాద్రిపేట ప్రదానముల వ్రాసినబడియనవును.

బ్రటిషు క్రతుత్వమువలన హిందూదేశము నకు గలిగిన లాభములు: — ఈగ్రంథము ఆంధ్రమున చక్కని సులభశైలిని సర్వజనగ్రాహ్యముగా వ్రాయబడినది. పిల్లలును పెద్దలును ఉత్సాహముతో గ్రంథమును చదువగలుగు నట్లు కథనలే పుస్తకముపై ప్రకటించబడినది. హిందూదేశమునకు బ్రటిషు ప్రభుత్వమువలన గలిగిన లాభములన్నియు వివరింపబడినవి. హిందూదేశచరిత్రతో బాటు దీనినిగూడ పాఠశాలలందు చదివించియెడల విద్యార్థులకు రాజభక్తియు, దేశభక్తియు గురుదునగుట వివరితము కాదు ఇది దుర్గిరాలలో కో. పార్థసారథిగారిచే ప్రకటింపబడినది.

కల్పతరు: — ఇది యొకవారపత్రిక అవసరమునందు ప్రతి తనివారము ప్రకటింపబడును. సంపాదకులు కె. ఆర్. కృష్ణమాచారిగారు. వీరు భాషాభివృద్ధిలో విద్యారంభము లేనిజనులకు జ్ఞానము సుసంపాదకులుగాను ఈ యుద్వయమునకు మునుకొనిరి. వీరు 30 ఏండ్లకాలము ప్రభుత్వోద్యోగములందు పనిచేసి దేశసేవాతత్పరులై యుద్యోగమును చాలించి భాషాభివృద్ధి నాభివృద్ధికి వారు పాటుపడుచున్నారు. ప్రథమ పత్రిక మాత్రమే రాయలయమున కేరీనది. ఇందు సర్వజనులను గ్రహింపబడిన విశేషవిషయములగులవు. వ్యవసాయము, పరపత్తుద్రవ్యము, ఆరోగ్యవిషయము, పరిశ్రమలు, వాణిజ్యము, న్యాయశాస్త్రముఖ్య విషయములు, విద్యావిషయములు మున్నగునవియు, కొన్ని చిత్రకథలును ఇందుగలవు. తమిళ సోదరుల కిది యంతయు సుపయోగించును.

సావిత్రి సత్యవంతము: — గ్రంథకర్త బుక్కపట్టణము రామానుజయ్య గారు. వల 0-1-6. ఇది మృగశైలిని వ్రాయబడినందున జనులకు కింపుగ నుండుననుటకు సంశయము లేదు. ఇందలికథ హృద్యముగా నే యున్నది.

క్షుప్తముగ రచియింపబడిన యిట్టిగ్రంథములందు కృత్రిమవృత్తుల విభృంభణమున కవకాశ ముండజాలదు. ఇంతలో నైనను గ్రంథకర్త తన కల్పనానైపుణ్యము ప్రదర్శించినందులకు సంతసింపబడినదే. ఈకాలమున కొందరు ప్రత్యేకముగ కల్పితకథాగ్రంథము లగు నవలలను ప్రచురించు చుండిరి. వీనికంటె చరిత్రప్రవృత్తిశాస్త్రములు మున్నగు గ్రంథములను రచించినచో ఎక్కువ యుపయుక్తముగ నుండునని నమ్ముచున్నారు. ఈగ్రంథము శ్రీలక్ష్మీ తమ భర్తలపట్లను అత్తమామల పట్లను భక్తివిషయవిశ్వాసములతో మెలగు మృగములను చక్కగ జూపుచున్నది. సావిత్రి చరిత్రము అతిపవిత్రమైనకథయని మేము నేలగు జెప్పనవలయులేదు. పతినిమిత్రము ఎన్ని ఇక్కట్లైన లోనై ‘సాధ్యమజయగు సావిత్రిదేవి పుట్టినింటికిని, మెట్టిని యింటికిని శ్రేయంబు లొనగూర్చి యాచంద్రార్కమును సత్కీర్తిని గడించెను. ఇటులుగదా శ్రీలు విద్యావతులై లోకంబున కుభంబు లందవలయును. ప్రతులు వలయువారు బు. రామానుజయ్య, 68 ఆచారప్పకో వీధి, జి. టి. మద్రాసు.

అపూర్వ సంఘ సంస్కరణము. — ఈగ్రంథము మాతాశిశులయును నలంకరించినది. దీనిని గూర్చి అసమగ్రస్థితియందే మేము విపులముగ వివరించుచున్నాము గాన మేమిపుడు మరల నందులకు గడంగుట చరిత్రచరణమగును. గ్రంథము చక్కని కాగితములపై మనోహరముగ ముద్రింపబడి ముద్దులూటకుచున్నది. ఈగ్రంథమందలి విషయమున కెంతటి ప్రాశస్త్యము కలదో ఉపోద్ఘాతమునకును స్వవిషయమునకును ప్రత్యేకముగ నంతటివిలువ గలదు. సమగ్రము కట్టించి రామలింగా రెడ్డి గారు పాండిత్యప్రకర్షకమును నిష్పాత్తికమును విమర్శాపూర్వకము నగు నుపోద్ఘాతమును వ్రాసిరి. సాధారణముగ గ్రంథకర్తలు ప్రతికూలాభిప్రాయముల నుపోద్ఘాతములగు తమగ్రంథములందు ప్రకటించుటజరుగదు. ఈగ్రంథకర్త గారు రన్నిటను నూతనపంథనే యనుసరించిరి. అవిద్యాంసుని యుపోద్ఘాతమును యథాత్మరముగ ప్రకటించుచు గ్రంథకర్త అందులకెందునను తీసిపోనిరీతిని సమాధానమును వ్రాసి దీనియందు పొందుపరచెను. ఇది రెండును గ్రంథముతో పాటు

సమగ్రముగ చదువదగియున్నది. గ్రంథకర్త కాశీగూరి గోపాలరావుగారు. వీరు పలుగ్రంథములను రచించి ఆంధ్రభాషాసేవ సుసరించుచున్నారు. ఈగ్రంథము వల 0-8-0 బు. వలయువారు గ్రంథకర్తగారికి “4 ఆచారప్పకో సందు బాట్టిటవును మదరాసు” అని వ్రాయుకలెను.

దిగ్విచక్రనర్మల కథలు, గోలకొండ నవాబు కథలు: — గ్రంథకర్త బ్రహ్మశ్రీ శ్రీపాదసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు. వల 0-4-0, 0-2-0. గ్రంథముల ముద్రణము ముద్దులమాట గట్టుచున్నది. వెండిలేతలపాటు కాగితములపైన అక్షరములు ముద్దయియుపోలే మిలమిల మెరుయుచున్నవి. తెల్లమగు తేటపదంబులతో కథ సులభశైలిని వ్రాయబడి హృదయరంజకముగ నున్నది. నీతి కథలెట్లో దేశచరిత్రములు గూడ ఆవశ్యకమగుటచే వీనిని గూడ ప్రాథమిక పాఠశాలల యందు క్రింది తరగతుల బాలుకులకు పఠనీయ గ్రంథములుగ నియమించినచో చాలికా బాలకులకు అత్యంతోపయోగముగ నుండును. వీనిని పఠించినచో భూగోళదేశచరిత్రజ్ఞానము గూడ నలవడును. శాస్త్రీగారి గ్రంథముల యందు ఆంధ్రుల గలపరాక్రమములు, ధీశక్తి చక్కగ బాలకు హృదయకుందు నాటుచట్లుజ్ఞించిరి. మన ఆంధ్ర మహనీయుల సాహసోదాహరణి గుణముల గ్రహించి మన బాలికా బాలకులు ఆది నుండియు మన భూరులవలె ఘన జీవనములను గడపుటకు ప్రయత్నించుట సాధ్యమగును. ఈ దేశచరిత్రకథలు కడునీతియుక్తముగ వ్రాయబడినవి. అన్నివిధములయందును ఈగ్రంథములు ప్రాథమిక పాఠశాలలయందు క్రింది తరగతి బాలికాబాలకులకు పఠనీయ గ్రంథములుగ నియమింపవచ్చుములని మేము నమ్ముచున్నాము. ప్రతులు వలయువారు హరి అండుకో, రాయవరం, రాయచండ్రపురంపోస్టు, గోదావరిజిల్లా యని వ్రాసికొనవలయును.

ఆనందవాచక పుస్తకములు: — చెన్నపురి యందలి ఆర్. వేంకటేశ్వరకంపెనీవారి నూతనోద్యమ మతిజ్ఞానాపాత్రమైనది. మాక్సిమిల్ కంపెనీవారును, లాంగ్వున్న కంపెనీవారును మన బాలకులకు ప్రకటించుచున్న అన్నపాలు, ఆవుకు నాలుగుకాట్ల, ఆవు పాలు ఇచ్చును. ఆవుపాలు తెల్లగానుండును. మంగలివాడు షేరము చేయుచున్నాడు అను వాచకపాఠము లెన్నటికైన పోయి జాతీయవాచకము లెన్నటికైన వచ్చునాయని తలంచుచుంటిమి నేటికాయుధ్యమమును మన ఆనందమద్రకా యంత్రాలయమువా రారంభించి ఆంధ్రలోకమునకు మహోత్సాహము చేయుచున్నారు. వేంకటేశ్వరకంపెనీవారు చిన్నచిన్న పాఠములందు అనేకవిధముల విజ్ఞానాభివృద్ధికి అనువుగపాఠముల నేర్పించి, జాతీయవిద్య నొసంగుపాఠములను ప్రకటించిరి. జీవశాస్త్రపాఠములు, చిత్రకథలు చిన్నచిన్న లెక్కలు, భౌగోళవిషయములు, పురాణకథాపాఠములు పదార్థవిజ్ఞానసాహిత్యశాస్త్రపాఠములు, భారతయోధుల చరిత్రలు, కొన్ని పరిశ్రమలను గూర్చిన ప్రారంభపాఠములు, ఆంగ్లభాష, భౌగోళశాస్త్రములు, భూగోళశాస్త్రపాఠములు ఈ వాచకములందు విశేషముగాగలవు. ఆరు తరగతులకకు ఉపయోగింపబడిన వాచకములు ప్రకటితములు. ఇటీవల ఆంధ్రవీరకంఠిరవుడని బిరుదును గ్రహించి ప్రపంచమునం దంతటను ప్రఖ్యాతిగాంచిన అభినవ భీమసేన కోడి రామమూర్తిరాయడుగారి చరిత్రమును ఈవాచకములలో నొకచోట గాననచ్చుచున్నది. ఇట్టి వాచకముల రచన నూతనపద్ధతి యని చెప్పవగును. జాతీయ విద్యాభోధనలక్షణము లనేకము లందు గానవచ్చుచున్నవి ఈయుద్వయమును పూనుకొనిన వేంకటేశ్వరకంపెనీవారు ఆంధ్రలోకమునకు కృతజ్ఞతాపాత్రులు. వీరి యుద్వయము నిర్విఘ్నముగ జరుగును గాక! వైవాచకములను పానుగంటి నసింహము గారు, కూచి నసింహము గార్లు రచించిరి.

విజయనగరరాజు కథలు. — నాటకరత్నము వీరభూష, మిథునానురాగము, మున్నగు గ్రంథరాజముల రచించిన శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు గ్రంథకర్త. ఈయన చదువరులకు క్రొత్తవారుకారు. వీరు రచించిన గ్రంథములలో ‘వీరభూష’ అనునది ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షవిద్యార్థులకు వ్యాసరచన నిమిత్తము పఠనీయగ్రంథముగ నియమింపబడినది. దీనిని బట్టియే చదువరులు శాస్త్రీగారి గ్రంథముల శ్రేష్ఠతను గ్రహించలరని నమ్ముచున్నారము. ఇంతవరకు ప్రాథమిక పాఠశాలలో క్రిందితరగతి బాలకుల జెప్పుటకు ఆంధ్రభాషలో తెల్లమగు తేటపదంబులతో వ్రాయబడిన దేశచరిత్రములులేవు. ఈలోటును శాస్త్రీగారు పూర్తిచేసిరి. ఇట్టి గ్రంథములు శాస్త్రీగారు ప్రస్తుతము నార్జింటిని రచించిరి. అందులో ఈ విజయనగరరాజుల కథలు ఒకటి. ఈగ్రంథముయొక్క ముద్రణము ముద్దులూటకుచున్నది. అక్షరములన్ననో ముద్దయియు పోలియున్నవి. కాగితములు గూడ చాల సాగు సుగు నున్నవి.

శైలి కడు సులభముగనున్నది. వర్తమానమును క్రిందితరగతి బాలకులకు ఏనయిన గ్రంథములు బోధించవలయునన్న ఇంత సులభముగను, తేటపదంబులతోను వ్రాయబడిన గ్రంథములు వెలువడుటకు ఇదియే ప్రారంభము. బాలకులకు ఈగ్రంథములను విజయనగరరాజుల కథలు, చిత్తూరురాజుకథలు, డిల్లీచక్రవర్తులకథలు, గోల్కొండనవాబుకథలు, పఠనీయగ్రంథములుగ నియమించినచో భూగోళశాస్త్రము చేత చరిత్రమన్న ఏమో తెలియుట కవకాశము కలుగును. వర్తమానమును దేశభాష క్రమక్రమముగ క్షీణించుచున్నది. ఆంగ్లము నేర్పినది మొదలు ఆంధ్రభాషను మరచిపోవుచున్నారు. వీనిని నిరసించుచున్నాను. కాన స్వభాషయగు ఆంధ్రభాషను వృద్ధిచేసి పూర్వపు దౌర్భాగ్యమునకు తేవలయునని గోరువారందరు అనినండి పిల్లలచే ఇట్టి గ్రంథములను పఠింపజేసి ఆంధ్రభాషను క్రమక్రమముగ అభివృద్ధి చేసెదగని నమ్ముచున్నాము. భాషాపర్యాయ ముండిగాని మనకు ప్రత్యేకఆంధ్రరాష్ట్రమునలన ప్రయోజన ముండజాలదు. సంఘభాషమునకు, రాజ్యాభివృద్ధికిని, దేశక్షేమమునకును స్వభాషయే మూలాధారమని దేశచరిత్రములను పఠించిన వారందరును తెలిసినవిషయమే కాబట్టి మనకు ప్రత్యేకముగ ఆంధ్రరాష్ట్రము వలయునని కోరువారందరు ఆంధ్రభాషను వృద్ధిచేసినగాని ఆంధ్రరాష్ట్రమును ప్రసాదించబడినను మనకు ప్రయోజనములేదు. ఇట్టియెడల స్వభాషను వృద్ధిచేయుటకు ఇదియే సాధనోపాపాయములు. గ్రంథము వల 0-3-0. ప్రతులు వలయువారు హరి అండుకో, రాయవరం, రాయచండ్రపురంపోస్టు, గోదావరిజిల్లా యని వ్రాసికొనవలెను.

“తమోవిదారిజీ గ్రంథముల” కు 6 వ పుష్పచరుకుల శ్రీలు

అను పుస్తకము మాతాశిశులయును పఠేనది. దీనిని రచించినవారు సుప్రసిద్ధులగు బ్రహ్మశ్రీ కస్తూరి- శివశంకరకవిగారు. వీరికి ఈగ్రంథమునందు “శ్రీల భాగ్యదళ, శ్రీవిద్య, యశవంతదళ, గానవిద్య, శ్రీస్వాతంత్ర్యము, పురుషసాన్నిధ్యము, బాహ్యసంచారము” మున్నగు విషయములగూర్చి చర్చింపవలయునని అభిప్రాయముకలదు. కాని యీనడుద్యమమునందు పరిపూర్ణముగ కృతార్థులు కాక పూర్వమే వీరిని 1917 వ సంవత్సరము జనవరినెలలో పరమేశ్వరుడు తనలో నైక్యము చేసికొనెను.

ప్రస్తుత మీగ్రంథమున శ్రీవిద్యను గూర్చియు, శ్రీల గానవిద్యను గూర్చియు కవిగారి అభిప్రాయములు వ్యక్తీకరింపబడినవి. శ్రీల దుష్టినికేర దను సానుభూతిని విశేషీకరించుచు వారికష్టముల నిర్మూలించుటచే అనేక విషయముల ననుభవపూర్వకముగ కవిగారు వ్రాసియున్నారు. కాని వీరియభిప్రాయముల నన్నిటితోడను ఎల్లరు నేటికవింతు రని చెప్పసాహసంపలేవున్నాము. వీరు ఆధునిక నాగరకములై తమ యుద్వపతాకము నెత్తిరి. ఫలవిరహితమగు ప్రతికార్యమును అనవసరమగుటయేగాక అపాయకమగుకూడ పరిణమించునని వీరి మతము. అందుచే “లోకముల్లో నేపయియైనను సరే తగిలెంత విధాయకమగునప్పడే అనగా చేయుచున్న బాధకలు గునప్పడే దానిని చేయవలెను గాని లేక అనవసరముగ తెచ్చి పెట్టుకొందుమేని అది నిష్ఫలమగుటతో తీరక యుష్షలమును గూడనీయక మానదు” అని కవిగారు కక్కురించుచున్నారు. ఈ అభిప్రాయముతోడనే శ్రీవిద్యను, శ్రీల గానవిద్యను వీరు చర్చించియున్నారు. అందుచే వీరు శ్రీల కున్నతవిద్య చెప్పించుట యనవసరమనియు, “తెక్కపట్టులు వ్రాసికొనుట, ఉత్తరము వ్రాయుట, చదువుట, ఇత్యాది సామాన్య విషయము లుపయోగించునంతవరకు” వీరికి విద్య చెప్పించవచ్చుననియు, “అంతకు మించిన చదువువారి కవసరము లేద”నియు తమ గ్రంథమున వ్రాసియున్నారు. బాలికలైనను బాలకులతో గూడి పాఠశాలలో చదువరాదని వీరి మతము. శ్రీలు రజస్వలానంతరమున పాఠశాలకు బోరాడుట. అంతవరకు వచ్చు విద్య చాలునట. మరియు “శ్రీకంఠము సన్నవిడిగా... ఏనబడుటచే... లాలిత్యముగ నున్నట్లు కనబడునుగాని సంగీతశాస్త్రమందు నిజమైన పరిజ్ఞానముగలవా యిట్టి సన్నగొంతుపాటలను గౌరవించరు... సంగతులును ఒదిగించి పాటను గుత్తముగాను తృప్తికరముగాను పాడుటకు పురుషగాత్రమేసరి” అని శాస్త్రీగారు తమ అభిప్రాయమును తెల్లముజేసియున్నారు. అనగదాయకమగుటచే గానవిద్య నుల శ్రీలు కనకదళమని వీరి యుద్దేశము. ప్రపంచమున కొందరు శ్రీజనులు చేయుచు స్కాంద్యములు కవిగారి సమాజకోసంబు హృదయమును కణినముగజేసి, యిట్టి అభిప్రాయములను పిల్లల ప్రేరేపించియుండవచ్చు. గ్రంథములోని విషయములను కవిగారు లోకానుభవముతో వ్రాసినట్లు ఎల్లరు తోషకంబుగ, శైలి జాతీయము. ప్రస్తుతము జనసామాన్యవిద్యాభివృద్ధిచే మనవారు చేయుచున్న ఘనోద్యమములకట్టి గ్రంథములు మిగుల నుపకరించునని నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును. విషయము పామరులకు సహితము సుగ్రాహ్యమగునట్లులు తేటతెలుగుమాటలతో చక్కగ వ్రాయబడినది.

పార్లమెంటు ప్రజాసభ

పార్లమెంటు సభలో చర్చ

కానకసభయందు తమ భావముల నన్నిటిని పూర్తిగా తెలుపుకొనుట కవకాశములేదని వదరాసులోని రాజకీయ వ్యాపారాధ్యక్షులు వలపునకుకొనెను. కాని వాత్సావ్యత్రైత్యమును కీర్తిదర్శియైయున్న జేయచున్నట్లు రికార్డులను గాన వచ్చుచున్నది. కానకసభను కలిపి యోగించిన పిదప మొదటి మూడు సందర్భములలో వదరాసున సభ 22 తోటలు 20గి నది. సభ్యులు 1019 వేల 500. సభయందు కేంద్రీయములు ప్రవేశ పెట్టబడినవి. 1918-19 సంవత్సరము 46 రోజులు సభ 20గి 1498 సభ్యులు జేయబడి 197 తీర్మానములు ఆమోదించబడినవి. ఈయంకలెట్టి చూచినవదరాసు మొదలైన కట్టి పెట్టి యంకలెదని గుర్తునకుచున్నది - ఇండియన్ మిరర్.

బంధక వ్రాతము.

(ఏప్రిల్ 4)

బంధక వ్రాతలపై పద్మతీగూర్చి ఇండియా దొరతనము వారి యభిప్రాయమేమి? కంట్రాక్టుపద్ధతిని కూలీలను బంధులను గూర్చి దొరతనము వారి పద్ధతి క్రితయం దుండినది. జి. డి. రీసుగారు ప్రశ్నించెను.

క్రి. బసవరెం 7-వ తేదిని జరిగినసభయందు రాజప్రతినిధి బంధక వ్రాతల పద్ధతి గూర్చి యభ్యర్థించి యుండెను. ప్రస్తుత వ్యవస్థలలో నందరినీ బంధుల లెక్క మొదలయ్యెను నని ఇండియా దొరతనము వారు తీర్మానించి యుండిరి. ఈ తీర్మాన వర్ధిని శాసన కార్యాలయమున ఆమోదించిరి. కార్మికుల స్థితి గతుల నభ్యవృద్ధి పరచుట యం దే గాక ముందు కలగజేపు మార్పున కనుగొనవచ్చు సున్నాహ మొనర్చబడుచుండే నని వైకంగయందు రాజప్రతినిధి వివరించియుండెను. ముందుకలయందు లెక్కను సగరమున అంతర్భాషా సభ జరుగును. సభయందు హిందూదేశ ప్రతినిధిగూడ యుండవలెను. వైకంగయందు వైకంగులచేర్చు నిమిత్తమై యిలాలోపున కంట్రాక్టు వైకంగములకు కూలీలనంపుట నాపిశేయ యావశ్యకతయ్యెను. అని ఇండియానుండి జవాబు చెప్పెను.

ఫ్యాక్టరీలయందు కూలీలు.

హిందూదేశమున కార్మికాలలో స్త్రీలును పిల్లలను పనిచేయుకాలమును తగ్గించుటను గూర్చి గట్టముగారు ప్రశ్నింప వేంబయ్యగారు బిల్లు ప్రత్యక్షమిచ్చిరి. వర్తమానమున నవలన నున్న 1911 సంపు ఫ్యాక్టరీల చట్టమునకు పూర్వ మొక కమిషనువారు కూలీలస్థితి గతులనుచూచి యుండిరి. కాని వారు చూచినందు పనిచేయుచుండు స్త్రీలు దేహదాగ్ధ్యము కలిగి శ్రమకొనగలిగిన వారనియు, ఆకొనగలము ప్రదేశముల పని చేయుచుండినందు, కిరొసర్చు కార్యములు విశేష శ్రమ మొనగునని కాననియు కమిషనువారు రిపోర్టు చేసియున్నారు. పిల్లలనుకలయమున కమిషను వారి రిపోర్టు అనుకూలముగ లేదు. పనిచేయుకాలము తగ్గించుట మున్నగు నుపాయములను కమిషనువారు నూచించియున్నారు. కమిషను వారి నూచనముల ననుసరించి 1911 సంపు కానకసభ చేయబడియున్నది. హిందూదేశపు కార్మికసంఘమునకు, ఇంగ్లండు దేశకార్మిక సంఘమునకును పనులయందు వ్యత్యేతముండుటచేత కమిషనువారు సరిపోల్చుటకలగియిరి. హిందూదేశమున నింగ్లండు దేశమునకుంటే పనిచాల సులభము. ఫ్యాక్టరీల చట్టము హిందూదేశమునందంతట నమలులోనున్నది. చట్టనిబంధనల నవలంబరుపుటకు ప్రతివాప్తియునను రాష్ట్రీయ దొరతనమువారిచే కొందరు దొరతనముల నియమింపబడియున్నారు. కనుక సభ్యులు చెప్పిన ప్రకారము ఇండియా దొరతనమువారిని కొరకుట తగినంత యవకాశములేదని మంత్రి నుడువును, విషయము చాల ప్రాముఖ్యమైనది గాన శ్రద్ధగ పరిశీలించబడునని చెప్పెను.

ప్రత్తి యగుమతులు.

ఈస్టరు సెలవులకుగాను ఏప్రిల్ 17 వ తేది వరకు సభను విరమింపవలసినదని తీర్మాన ముపహసించబడ, స్త్రీయగు సభ్యులకు నుండటచే మొచ్చెట్ల నూలువస్త్రముల సెగుమతి చేయుటయందు వస్త్రముల చాల శ్రమపడుచుండినది హాల్బి గాగారి. ఈవస్త్రము సేదరింపవలసిన స్త్రీయగు దొరతనమువారు తమ కార్యములకు నియోగించిరి. నూలువస్త్రములు ఇండియా, నీ నాదేశములయందు చెల్లుబాడియగును. స్త్రీయగు తక్కువకు టచే లాంక మైరునకు చాలవస్త్రము కలుగును. నూలువస్త్ర

ములవలె నాగిపోయిన, యితరవస్త్రక సామగ్రి స్వదేశమున చెల్లుబాడి కావచ్చును గాని నూలువస్త్రములు విశేషముగ నింగ్లండున విక్రయము కానేరవు. లాంక మైరు వ్యాపారము, కన్యకాబట్టుకొని యున్న యిండియా, బహువస్త్రకలెట్టి బడును. యధావశ్యమున మరల నవ్యాపారమును లాంక మైరు నంపాదియట సాధ్యము కానేరదు. తాముద్దేశికొనిన స్త్రీయగు దొరతనమువారు ఆహార వస్త్రములను మరలగొందు సావగ్రిని చేరవేయుట యం దింకయోగించి యుండరు. ఈ కార్యములు గూడ చాల నావశ్యకమైయున్నవి. కాని ఎగుమతుల భంగపరచి, యావశ్యక వస్త్రములను దెప్పించుకొనట నంధించి నవ్వుడు వ్యవహారము, కడు గాంధీకార్యముగ నున్నదని యెంచకలెప్పుడు. వైకంగములు విశేషముగ నుండటచేత, దూరదేశములయందు వైకంగముల యధికార్యముల నొనర్చుచుండటచేత నిట్టిచేట్ట నంధించిరి. కనుక సంగతి సందర్భములను గుర్తుముగ తెలుపవలె నలసిదని హాల్బిగారు కోరిరి.

కేమ్యం లుగారు హాల్బిగారి యభిప్రాయములతో నేరీతినించెను. జవాబువారి వస్త్రక వభ్యవృద్ధి యగుచున్నది. పూర్వమున అంగ్లేయులు పాశ్చాత్య సింధుకాశితో విశేషవస్త్రక మొనర్చి యుండిరి. దొరతనమువారు వస్త్రకమునకు సహాయము చేయవలసినది జగ్గుల పాలయినది. జగ్గును దొరతనము వారు స్త్రీయగు చేర్చించి యీవస్త్రకమును భద్రముచేసికొనిరి. ఈ నూతనవస్త్రకముగూడ జపానీయుల యధీనముగట కాండ్లయులు తోడ్పడినట్లు లెనది. మొనపోతుయిలాలోనున్న నేనలకు సరఫరాలు జపానకొనబడుచున్నవి. జపానవారు పాశ్చాత్య సింధుకాశితో వస్త్రకము నిమిత్తము కొన్నిస్థిమార్గ నేర్పరచిరి.

స్త్రీయగు విషయమై యిటీవల చాల గొక్కటము కలిగి కలనముగు నిబంధనము లొనర్చబడినవి. కంట్రాక్టుల తనకార్యములయందు చేరింప నారంభించిన మొదలు నుమారు 1000 స్త్రీయగు దొరతనమువారి యధీనమునకు గొనిరాబడినవి. ఈ స్త్రీయగు యందు వివిధ దేశములకు సామానుల గొనిపోవు నాక లెవిడివడ లున్నవి. యధికారికరములును ఆహారానిపదార్థములను విదేశములనుండి రప్పించుట చాల ముఖ్యము గనుక వస్త్రక విషయమున యిట్లుంది గలుగుట సత్వము. దొరతనము వారు తమ ప్రతికాగ మొనర్చు చాల శ్రమపడు చున్నారు. నూలువస్త్రముల ఎగుమతిని పూర్తిగా నిరోధింప దొరతనము వారి యుద్ద్యమము గాదు. స్త్రీయగులను కొన్నిటి నియమింప మంత్రివర్గము వారు యత్నము లొనర్చు చుండిరి. ఈ స్త్రీయగు లెంత వరకు గొనిపోవ సాగునగలము గలిగినవియు ముఖ్యమై తెలియజేయవలెను.

కాఫీ, తేయాకు.

కాఫీ తేయాకుల దిగుమతిపై కొన్ని నిబంధనములు కలవు. ఇందుములమున దక్షిణ ఇండియా కాఫీవస్త్రకమునకు భంగము కలిగి, యావస్త్రక మంతయుగునట్లు కావచ్చుచున్నది. నెలకు 5,000,000 పౌనుల ఎత్తుగల తేయాకు గావచ్చునని యిండియాలో నుత్పత్తివైకది ఇందులో 6000000 పౌనుల తేయాకు వైకయను కొనగలబడుచున్నది. శేషించిన తేయాకును నూటికి 40 పౌనులు దేశమునందలి చిల్లరవస్త్రకుల కొనగలబడుచున్నది. కనుక ఇచ్చుకచ్చినపుడు నష్టయిని సవరించు నుద్దేశముతో వస్త్రకసంఘమువారు తేయాకునంతయు తమ వశమొనర్చు కొనియుండుట బరుగలేదని జి. డి. రీసుగారు కోరిరి.

రీసుగారికి జి. హెచ్. రాబర్ట్సుగారు ప్రత్యక్షమిచ్చిరి. ఫిబ్రవరి నెల 23 వ తేది ప్రకటనము ప్రకారము కాఫీ దిగుమతి నిరోధింపబడినది. హిందూదేశమున 2100 టన్నుల కాఫీ పండుచున్నది. ఇండియా కార్యాలయమువారి యభిప్రాయమున నిబంధనముగ సగము భాగమును దిగుమతిచేయవచ్చునని వస్త్రకసంఘమువారు నూచించియుండిరి. ప్రస్తుతము 1, 100 టన్నులకాఫీ కొలంగొమాగ్గుమునరానున్నది. ఇంగ్లండుముఖ్యము 950 టన్నులు దిగుమతి యగుట కవకాశమున్నదని రాబర్ట్సు గారు జవాబుచెప్పిరి. తేయాకు వస్త్రకగౌరవమున సంరక్షింప రీసుగారు చాల నాత్రము గనబరచిరి. వీ రావస్త్రకతమున వాదించుట సహజము. రీసుగారియాజమాన్యముక్రింద 14కంపెనీలున్నవి. వీటియందు మూడునాలుగు, తేయాకు వ్యాపార మొనరించును. కాని స్వరాభిమును విడిచి, బాతీయశ్రమస్సున తమవృత్తినికొని, యిట్టి ప్రశ్నలను సభ్యులు తలెందుట యుక్తమని డబ్ల్యు. సి. ఆండర్సనుగారు వచించిరి. (ఇండియా)

దక్షిణహిందూ విశ్వవిద్యాలయము.

“బాతీయ విద్యార్థినగంఘ” విద్యాలయమును గూర్చి యత్నించునపుడు, దివ్యజ్ఞాన విద్యాసమితివారు స్వతంత్రమై, సమగ్రముగ బాతీయ విద్యావిధానము నాలోచించిరిని ప్రకటింపిరి. అందులో మదనపల్లి కళాశాలను యావిశ్వవిద్యాలయమునకు మూలాధారముగ నుండవచ్చునని తెలియవచ్చినది. విద్య నిరంతరకాధికారుల వశమగుటచే పచ్చయప్ప కళాశాల వీరి ఆధికారమున నుండిక యొక హిందూ విశ్వవిద్యాలయముగ మారుటకులేగిన విశ్వప్రయత్నములు చేయునని నమ్మ మొకల్ల రకును, ఈవాస్తవయంతయు నామోదజనకముగ నున్నది. దేశీయ విద్యను నేర్చుకొనటకై జను లుత్సాహపూరితులై యున్నారనియు, దేశీయవిద్యా వ్యాపకమునకై చేయు సుద్యమములు జయప్రదముగ కొనసాగుననియు, మచిలీపట్టణమున నున్న శ్రీ ఆంధ్రబాతీయ కళాశాల వేసోళ్ల చాటుచున్నది. ఈకళాశాల విషయ వత్సరముగు 1907 లో నుద్ధవించి దేశీయ విద్యా విధానా శయముతో పదివర్షములనుండి కష్టములకొర్చి క్రితరముగ పనిచేయుచున్నది. ఈకొలది కాలములో నీ కళాశాల ఆంధ్రబాతీయలకు తగిన ప్రత్యేక విద్యావిధానముల నేర్పాటుచేసి, మతివిషయక, నైతిక, విద్యాపద్ధతుల నేర్పరచి, విద్యార్థుల రాజభక్తిని పెంపొందించి, భాషావిషయక సాంకేతిక విద్యలను బోధింపుచు, ఇంజనీరింగు, పరిశ్రమలు మున్నగు విషయములను విద్యార్థులకు వుపదేశింపుచు, హైందవ నాగరకమున సభిమానము వృద్ధిచేయుచు మిగుల కష్టపట్టములకొర్చి నేరీతిని చేయుచున్నది.

ఈ ప్రతిష్ఠాపనము నందలి విద్యార్థులు, వరదలు వచ్చినపుడును, సంతలలోను, పర్యటించుచుండును, మండల స్థానిక సభలయందును స్వచ్ఛంద సేవజేయుచున్నారు. మరియు దేశీయ పర్యమలలో వీరు సంకీర్తనమునుచేసి యెల్లరమెప్పును వడయుచున్నారు. వీరు ఆధికారులచే గౌరవమానందతెనున్నను, వీరు భావికాలమున బాతీయ జీవనవిద్యాలయగ నుండునని నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును. వీరట్టి జీవనాధారముల గల్గించుకొననను, వీరికి స్వయం సహాయము, స్వాతంత్ర్యాభిలాష, ధీనత్వదేవ్యము మున్నగు గుణములు లలనకుటకు సందియము లేదు.

ఇట్టి సద్గుణమును, విద్యార్థుల పరిజ్ఞానమును పెంపొందింపవలయు ననెడి ఆశగల విద్యావిధానము కలననే యువకునుగాని, రాజకీయోద్యోగములకై నేర్చుకొన విద్యనలన గలుగజాలవు. కావునయిట్టి ప్రతిష్ఠాపనములు దేశీయకట్టదని విద్యాలయమున మొదటిసోపానము. 1906 సంవత్సరమున దేశీయ విద్యావిషయమై దేశీయ మహాసభవారు జేసిన తీర్మానమును యీ విధముగ నాచరణలోనికి తేరలెను. కాని యీయభ్యయి విద్యాశయములను మరచి విదేశీయులచేతిలోనున విద్యా విధానమును నుంచితిమి. కాని యిప్పుడు చేయవలె యుద్ద్యమములు భారత బాతీయ విజ్ఞాన శుభోదయములకు నున్నవనియు, ఇకముందు యీవిషయమై సర్వశక్తులను తప్పక వినియోగపరచి యెల్లరును యత్నింతురనియు తెలియపరచు చున్నవి.

హెచ్. హెచ్. ది నైజాము
గ్యారంటీడు స్టేటు రైల్వేకంపెనీ
లి మి టెడ్.

ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొన్నింటిని చేయబడినది.
నో టీ సు

వైశ్య తెలిగ్రాపు స్కూలునకు ప్రాబేషనరులు కావలసియున్నారు. తెలిగ్రాపుపరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులయిన పిదప రు 15 నుండి 20 వరకు వృద్ధి జెందు జీతముతో ప్రాబేషనరులు సిగ్గులరులుగ నియమింపబడుదురు. మిడిల్ స్కూలు పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులయినవారు మాత్రమే దరఖాస్తు పెట్టుకొనవలెను.

బ్రాఫీక్ మానేజరు ఆఫీసు, జి. వెడ్డి, సికింద్రాబాదు, డిక్టేట్. బ్రాఫీకు మానేజరు, 8, జూన్, 1917.

పెంట్లండు ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము.

మా॥ బి. వి. నరసింహ అయ్యరుగారి యుత్తరము

అపాయకములు అవివేక ప్రేరితములు అగు అనవసరాంతోశమును మదరాసు ప్రభుత్వము వారణాసికి పంపిన కలగవచ్చునని పెంట్లండు ప్రభువుగారు గత నెల మే 24 తేదీన వాక్రుచ్చియున్నారు. ఈ విషయమై యాక్రిందిలి జవాబిచ్చుచున్నారు. శ్రీ వారి సద్గుణసంపన్నతయును, సంతోషస్వభావమును శాసనసభ్యుల మనముల నాకర్షించింది. అట్టి వారితో ఈ విషయమున భేదాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచవలసివచ్చుట మిగుల విచారకరముగ నున్నది. వీరి మనోవైకల్యమును, వీరి సదుద్దేశములును, నమ్మకమును స్నేహితునివలె నుండకలెనని వీరు చేయు ప్రయత్నములు ఈ విచారమును ద్విగుణీకృతము గావించుచున్నవి. అయినను, యాదినిర్వహణ మొత్త కష్టముగ నున్నను, ప్రజాక్షేమము కొరకు దానిని నేరు నెరవేర్చవలసియున్నది.

తమదేశపు రాజ్యానిర్వహణమున పాల్గొనుటకు భారతీయుల క్రమక్రమముగ నర్హులగుచున్నారనియు, స్వరాజ్యము జరుకాలమునకు గాని చేకూరకున్నను తామును తమతోడి అధికారులను స్వరాజ్యాశ్రయమున పెంపొందించుటకే ప్రయత్నములు చేయుచున్నారనియు, గవర్నరుగారు పలికిన పలుకులు నాకెంతయు సంతోషదాయకములగు నున్నవి.

ఎట్టి విమర్శలకైనను తగు సమాధానమిచ్చి తప్పించుకొనుటకు పిలుగనుండునటుల, ఉన్నతస్థానముననున్న రాజనీతిజ్ఞులు తమ అభిప్రాయములను మిగుల జాగరూతతో అన్నప్రముగ వ్యక్తీకరించుట వాడుక. ఈ విషయమును ప్రజలెల్లయు గ్రహింపవలెను. కాని, ప్రభుత్వమువారు, మొన్న కొరిన గీతిని, ప్రజాసాహాయ్యము నుపేక్షించినపుడు మాత్రము స్పష్టముగ సుగ్రాహ్యముగ తమ అభిప్రాయమును వెల్లడిచేయుట మంచిది.

మనలో నిరుత్సాహ పరుడగు, 'విపరీతాశయములు' 'పద్ధతులు' ఎవ్వ? వాక్పారు వ్యయమును ఖండింపవలయునని "శ్రీవారు" వాక్రుచ్చియున్నారు. ఈ విషయమున వారితో నేకీభవించగలందులకు మా కెంతయు సంతోషముగ నున్నది ధూర్తత్వమును, ఆరాజకాండోశములను ఎల్లదలను వర్జితములు. శ్రీగవర్నరుగారి ప్రభుత్వ మట్టివారివై సేవలుకోర్చుచు ప్రయోగించి క్షింప యత్నించునెడల, వారికి జనులందరును మనఃపూర్వకముగ సహాయ మొనర్చునని నిస్సందేహముగ చెప్పవచ్చును కాని శ్రీవారిఅభిప్రాయమిట్టిదే? నిశ్చయముగ కాదు. పరిపాలనా విధానములను గాని ప్రభుత్వమువారిని గాని విమర్శించుట, దొరతనము వారివై 'నిరంతరనిందా విధాన' మని అభిప్రాయపడి, దీని రూపకంచుటకు తమసర్వకృతులను వినియోగపరచెదవనియు, అందులకు ప్రజలందరును సానుభూతితో సహాయమును చేయవలెననియు గవర్నరుగారు నడివీరి. ఇచ్చటగవర్నరుగారి అభిప్రాయమేమో సువ్యక్త మగుటలేదు. ప్రభుత్వమున ననేకలోపములున్నవనియు, కార్యనిర్వాహకాన్యాయ విచారణాధికారులను సేరుపరచకుండుటయు, ఉన్నతోద్యోగములను చవుకగ నిండియును కొనసంక ఆంగ్లేయులకు హెచ్చుతీతులు నిచ్చి వారి నందులకు నియమించుటయు, భారతీయులయందు దుర్భాసము, మున్నగు లోపములున్నవనియు భారతీయ రాజతంత్ర నేత్ర లనేకసారులు చెప్పియున్నారు. నిరంకుశాధికార మెప్పుడును జరుగవలయును, రాజనీతివేత్తలు నిదర్శనపూర్వకముగ సిద్ధాంతీకరించుచున్నారు. ఈ విషయమై గుండలూరులో జరిగిన చెన్నరాష్ట్రీయ మహాసభాధ్యక్షులగు నివాసుబహదరు వి. పి. మాధవరావు సి. ఐ. ఇ. గారి మాటలు గమనింపదగును. ప్రభుత్వమువారు నివాసు బహదరు గారి ఉపన్యాసమును పరిపాలనాధికారుల చర్యను గూషించుచున్నదని యెంచి, అందుచే వీరియుపన్యాస పత్రముల నింటింటి వెదకి, ఇండియా రక్షకు చట్టప్రకారమో మరి యే శాసనము ననుసరించియో వీరికి నిర్బంధవాసశిక్ష విధింతురా? శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారి వాక్యము లట్టి విషయములకు కూడ నవ్యయింప దగినంత విశాలముగ నున్నది. ఈ మాటలను శ్రీవారు సదుద్దేశముతో చెప్పినప్పటికిని, వీరి

అజ్ఞను నిర్వహింప వలసినవారు మాత్రము భావమును చూడక భావను పట్టియే వర్తించెదరు. కావున, ఇట్టి ప్రాధానము నేనును, ప్రతిభారతీయుడును ఇచ్చు సమాధానమేమన, మనమాతృదేశోద్ధరణమునకు భారతపుత్రులు చేయు న్యాయసమృత్తమును గణనియుమును అగు నుద్యమము నడపమటలో మేము ప్రభుత్వము వారికి సహాయ మొనర్చుటలను విచారుచూర్వకముగను, కఠినముగను నిరాకరించుటయే.

గవర్నరుగారి అభిప్రాయ మిది గానియెడల నింక నేదియో తెలియ గోరెదము. ప్రయోగించిన భాషామాలకమున గాని యిక్క నేవిధమునయును భావములను గ్రహించుట మనకు తెలియదు. "విపరీతాశయము" అని చెప్పుటలో శ్రీవారి అభిప్రాయ మేమియో చెప్పాలను. త్వరలోనే బాధ్యతగల స్వరాజ్యము కలయునని కోరువారిని నిరసించి, అట్టి అభిప్రాయములను మామానసములకు దూరముగ దెట్టవలెనని చెప్పమాటలవలననే గవర్నరుగారి అభిప్రాయము తెలిసినది. ఇందుకు బదులు గ గ వ గ్న రు గారి కోరిక బుద్ధి కసాధ్య మనియు నీ తి కి బా హ్య మ ని యు ద్రజల్లునను వారికి తెల్లముచేయవలెను. ఈ ఆశయములను మేము కల్పింపజాలము. గత సంవత్సరమున జరిగిన దేశీయ మహాసభలో భారతీయులకు త్వరలో బాధ్యతగల స్వరాజ్యము నొసగునట్లు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించి, కొన్ని పరిపాలనావిధాన సంస్కరణములను వెల్లడిచేసిన విషయమును, గుండలూరులోని రాష్ట్రీయ మహాసభవారు దీని నేకగ్రీకముగ నంగీకరించిరి గంటియును, శ్రీవారు మే నెల 24 తేదీకి నెరిగి యుండవలె తోచెడిని. ఇట్టి ఆశయములను విపరీతము లని ప్రజలును శాసనసభలో వారిచే నెన్నుకొనబడువారును వర్జించునట్లు చేయుట కేవిధముగ శ్రీవారు ఆశపడుటెందుకు? ఇట్టి ఆదర్శములు ప్రతిభారతీయుని మానసమునను మతాదేశముతో నాటుకొని యున్నవిగాని యెంతగొప్పవా రాజ్యాపించినను తృప్తికరంబునను వి కావు.

మరియు నిట్టివిమర్శలు పాక్షికముగను యుక్తాయుక్తి పరిజ్ఞానశూన్యముగను, తీవ్రవాదభరితముగను నున్నవనియు, అసందర్భమయమున నిట్టి ఆంధోశనము జరుగుచున్నదనియు శ్రీవారు చెప్పిన మాటలకు జవాబు చెప్పట యనవసరము. ప్రజలు యుక్తాయుక్తి పరిజ్ఞానసంపన్నులగు విమర్శనలవలనలగు లాభములను గ్రహించియున్నారు. వారి కోరికలకుగలిన విరోధము నివారణచేసియున్నారు. ఇక అసందర్భమయమనవలదు మున్నది. "అప్పజేకాను", "క్రమక్రమముగ" "దూరపు ఆశయములు" అని స్వలాభమును కోరువారివలెనే శ్రీవారు ఉద్దేశపూర్వముగ కాక పోయినను స్పష్టముగ మాటలాగుచున్నారు. ఈ నైన వివరించిన ఆదర్శములు మంచివేగాని, యాపిషయమున కవి సంకల్పింపవు. సామ్రాజ్యములోని ప్రతిభాగమును, అంతర్జాతీయ వ్యవస్థలను పునర్నిర్మాణము చేసికొన యత్నింపుచుండగ, బ్రిటిషు ఇండియాలోని మనము, న్యాయసమృత్తమగు స్వరాజ్యాండోశమునకు శ్రీవారి నెలవును తీసికొనవలసి వచ్చినది.

గవర్నరుగారు చెప్పిన బలాత్కార విధానమును న్యాయవిమర్శముగ ప్రకరించువారి యెడల అనునర్థింప చేయుట పాడిగాని, న్యాయసమృత్తాండోశముచేయు ప్రయత్నముల యెడల ప్రయోగించుటవలన ప్రభుత్వము వారికిని కిని ప్రజలకునుగూడ అన్యదాయకముగ నుండును. న్యాయసమృత్తమగు శాండోశము బలాత్కార విధానములను ప్రయోగించుట వలన కిరి యుద్యమము మిగుల బలవంత మగుటయు, ఈ విధానము విఫలమనోరథమగుటయు సంభవించును. శాంతి యశ్వకపరమగు సమయమున, ప్రజలకును ప్రభుత్వమువారికిని నన్నర్థాలు నయలుకేరును. ఇట్టి బలాత్కార విధానములను మవలన కొందరు భయపడి రాజ్యావిషయములను వర్జించినను ఆ భవ్యభావశూన్య లగు కొందరు యువకులు ఆరాజకాండోశనమునుచేసి ఆకార్యముల నాచరించుటకు పిలు కలుగుచున్నది. ఇట్టి బలాత్కార విధానములవలననే వంగదేశ మట్టి క్లితికవచ్చినది. నానంటివారి సాచ్చరికలను గమనింపక గవర్నరుగారు తమచిత్తము వచ్చిట్లు చేసినయెడల, నో బాము క్షణి పుట్టునలెనే శాంతిసంతమగు రాష్ట్రీయన శాంతిని సేకరించుటకు తైగవాదులగుదురు. గవర్నరుగారు తమక్రిందనున్న పరిపాలనా కర్తలతో వారిలాభమునకై "ఉగ్రపరిపాలనము" ను చేయుటకంటె యెట్టి విమర్శనలకైన పిర్పుతో సహించుట మంచిదని గవర్నరుగారు కలహా విచ్చుట అత్యుత్తమ పద్ధతి.

రివెన్యూబోర్డు కార్యదర్శిగానుండి ప్రస్తుతిము పింఛను పుచ్చుకొనుచు కుంభకోణము పురపాలనాసంఘమున కధ్యక్షులగు మాధావుబహదరు వి. కె. రామానుజాచార్యులు. బి. ఏ గా రీవిధమున వ్రాయుచున్నార.

హోముగూలు సమితిపక్షమున, పూజనీయులగు మన నాయకులు నర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారి హెచ్చరికను చదివెత్తిని శ్రీగవర్నరుగారు 24 తేదీన చేసిన యుపన్యాసాంతముననున్న అభిప్రాయములను గూర్చి, శాసనసభలోని అనధికారసభ్యులతో గలసి విశ్లేషిని చేయవలెనని తలచియుంటిని. ఇంతతేయును చేయుటకు కొంతకాలము పట్టెనుగాన, పూజనీయులగు మన నాయకుల ననుగమించి హోముగూలు సమితికి సహాయ మొనర్చవని యిందు మూలమున తెలియజేయుచున్నాను.

శ్రీ పెంట్లండు గారి ప్రభుత్వము హోముగూలు సమితి నేగాక, దేశీయమహాసభ, మస్లిముసమితివారు లేర్పరచిన విధానమును గూడ ఖండించెను. "బాధ్యతగల స్వరాజ్యము" ఆదర్శప్రాయమే యనియు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు దానిని మనకు ప్రసాదించవలెనని వీరిఅభిప్రాయము. ఈ విషయమున వీరు కడపటి దేశీయమహాసభవారితోడను, హార్డింజి ప్రభువుతోడను గూడ నేకీభవించుట లేదు. బాధ్యతగల స్వరాజ్యమును బ్రిటిషువా శాసనదరా లేదా యను విషయము, మన ముచేయు యాంధోశనమునై నాధారపడి యుండును. ఈ విషయమునై నాకు గట్టి నమ్మకమున్నది. మన కోరికలను మనశక్తికొలది గట్టిగ ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిన యెడల, బుద్ధిమంతులగు రాజనీతిజ్ఞు లెవరును తిరస్కరింపజాలరు.

స్వరాజ్యాండోశము నణగ ద్రొక్కటకై ప్రభుత్వమువారు చేయు ప్రయత్నములను శ్రీవారి ఉపన్యాసము గూచించుచున్నది. తమ విధానము జయప్రదమగునని అభిప్రాయపడుటలో శ్రీవారు మిగుల పొరబాటు పడినారు. ఈ ఆశయముప్రతిమనుష్యునివద్దకును ప్రాకి, తెలియియైన గూఢచారులకు కైతము నని వాద్యము. కాకలను. ప్రభుత్వమువారలంబించిన నిష్కంఠక విధానముల గూర్చి యెల్లప్పుడు అసంతృప్తి వ్యాపింపగలదు. ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము పూర్తిగ విఫలమగు పరిస్థితులు మిగుల నపాయమును సూచించుచున్నవి:— ఉపరిభాగమున సామ్యశ్శితియు, అంతరాళమున ప్రజ్వలితాగ్నియు వలె నున్నది. ఇండియాదేశమున బ్రిటిషు పరిపాలనము వ్యూతైందవలయునని యగ్గించును, నిజమగు భారతపుత్రునివలె, బాధ్యతగల స్వరాజ్యమునకై బహిష్కరమును, న్యాయసమృత్తమును అగు ఆంధోశనమును జరుపగలను. నే ననేక కష్టములపాలైనను, తక్కులమున ప్రభుత్వమువారు కన్నులుమోచి హోముగూలు ఉపన్యాసముయొక్క శక్తిని తిలకించినపుడు కన్నులకముకో, వానినన్నిటిని గంతోమ పూర్వకముగ గ్రహించెను.

బట్టల దొంగతనము:— మాశ నివాసుడగు మునుక్వామి తంబిరాన్ అనువానియొక్క విలువగల గుడ్డులను ఒక మహాయ్యుధియైబాలుగు దొంగలించినట్లు ఎక్కువ పోలీసుకోర్టులో భాకొలహమార్ మహాయ్యుత్ బట్టల సాహెబు బహద్దూరివారి యొద్ద పోలీసువారికే కేసు వాఖలు చేసిరి. ఇది ప్రభుత్వతప్పిదము గనుక ముద్దాయికి 12 చెల్లులు గొట్టించి విడిచివెట్టుట కుత్తరువీరుబడినది.

దొంగతనము :— మునుక్వామి నామి అనువత్తురు న్నినాగపు లేతులను దొంగిలించినందునకు వారికి మూడు నెలల కఠినశిక్ష విధించబడినది.

గొప్ప ప్రజా నష్టము తమకు తెలిసినంత వరకు నాన్ద్రుభానుల్యాండు వర్షము ప్రతీరమును దాటి 15 శత్రునిమానములు ఎక్కువదాటి హార్యులయెడను దాడి సత్వెనని కామన్ననగలో పోలీసుగారు నడివీరి. లండను నగరమున 13 బాంబులు పడినవి. నాన్ద్రుభానుల్యాండు దగ్గర చెంకుబాంబులు పడినట్లు తెలియుచున్నది. తూర్పులండన్ కై 11-25 గంటలకు బాంబులను నేనుకొడంగి. ఇంతవరకు నగరమున 31 బాంబు మృతులైనట్లు తెలిసినది. 67 శతగాన్ద్రులైరి. విమానములను బాంబులెడు గ్రంధు లన్నియు లండనులో పనిచేయుచుండెను. అనేకవిమానములు శత్రునిమానము నన్నింటి సాచకాలుచున్నవి. రాజధాని యాహజునాండు నష్టము తింకను తెలియలేదు. తూర్పుభాగమందున్న బాంబులు సాచకాలువై బాంబులపడి 10 వికారాగ్ని హతులైరి. 50 బండికి గాయములు తగినవి. ఇంతవరకు ఒక శత్రునిమానము నేలగూల్చబడెనని నిశ్చయముగ తెలిసినది.

విషయానుక్రమణిక.

సర్. పి. యస్. శివస్వామయ్యగారి కొకవిజ్ఞప్తి	2
గ్రంథస్థితకారము	3
పార్లమెంటు ప్రజాసభ	4
పెంట్లండు ప్రభువుగారి యువస్వాగము	5
ప్రధానవ్యాసము	
బర్మాలోని భారతీయులు	6
వార్తలు - వ్యాఖ్యలు	7
బరోపామహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీవార్తలు	8-9
దేశీయతంత్రీ వార్తలు	10
ఇంగ్లీషు తంత్రీవార్తలు	11-12
ఫోర్ట్ సెంటు జార్జ్ కట్ట, మా కలకత్తా బాబు	13
ప్రయాణీకుల యిడువలు	14

ఆంధ్రపత్రిక

1917 నవంబరు 14-వ తేది

గురువారము

బర్మాలోని భారతీయులు

వారు మన కష్టములు.

బర్మారాష్ట్రపు దేశీయ మహాసభాప సంఘమువారు బర్మా లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారికి బర్మాకు వచ్చునట్టియు, బర్మానుండి వెళ్లునట్టియు పోగానానలలో బ్రయాణము చేయు భారతీయులకును, వారిని రేవువద్దకువచ్చి కలుసుకొను మిత్రులకును చుట్టప్రక్కములకును పోలీసు, కస్టంసు, రేవుఆరోగ్యరక్షణ శాఖలవారివలన కలుగుచున్న బాధలను గురించి యొక విజ్ఞాపనమును బంపి యున్నారు. ఆ విజ్ఞాపనమొకటి మాకార్యాలయమునకును బంపబడినది. దానిని జదివినప్పుడు మన దేశపు ప్రజలచుట్ట చాల కష్టములపాలగుచున్నారని తెలిసికొంటిమి. ఆ కష్టములలో గొన్నింటిని చుట్ట నడవించి శ్రీ బర్మా లెఫ్టినెంటు గవర్నరు గారిగు సర్ హార్వోడ్ బల్లరుగారు తాము నవంబరుమాసములో బర్మాయ వడలక పూర్వము ఈ బాధలను తొలగించి అచ్చటి భారతీయుల ధన్యవాదములకు పాత్రులయ్యెదరుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

స్త్రీమరులు వచ్చుకప్పుడయినను, రేవునువదలి పోవునప్పుడయినను రేవుకు వెళ్లు భారతీయులు యూరోపియను ఉడుపులను ధరించనిది లోపలి కడుగుకట్టుకు నీలులేదు. పోలీసుఉద్యోగస్తులను కష్టంను శాఖవారును లోపలికిని బయటికిని వెళ్లు ప్రయాణీకులను ఉత్త మోటుతనముగా శోధించుచున్నారు. శోధింపబడుచున్న ప్రయాణీకుల కెంజో అసహ్యమును, బాధను కలిగించుచున్నారు. స్త్రీలు సఖిశిఖవర్ణంతయు స్త్రీ శోధకుల చే మిక్కిలి ఆయాసకరమైన విధమున శోధింపబడుచున్నారు. ప్రయాణీకుల సామానులను గాలించి గాలించి అతిక్రూరముగా వెతకుచున్నారు. గందరగోళము చేసి ఇష్టమువచ్చినట్లు త్రోసివేయుటవలన సామానుకు నష్టము కలుగుచున్నది. ప్రయాణీకుల అంతరంగిక తేజులు, దినచర్య పుస్తకములు సంగ్రహింపబడి చదువబడుచున్నవి. భారతీయ గ్రంథకర్తలును ఆంగ్లగ్రంథకర్తలసయితమును వ్రాసిన గ్రంథములు సహజముగా అనేకదినములు అందుకొనుచున్నారు. ఇట్లు చేయుట అక్రమమని ఎంత గొట్టెగొనినను విషవారు లేరు. మర్యాదస్తు

లును, ఉన్నత పదవులయందున్నవారును నగు భారతీయులు సయితము రాజద్రోహులవలెను, దొంగసరకులను తీసికొని పోవువారి వలెను ఆచరింప బడుచున్నారు.

మూడవతరగతి ప్రయాణీకు లందరిని వెంట అట్రోగములు తీసికొని వచ్చువారివలె రేవు ఆరోగ్యరక్షణశాఖవారు చూచుచున్నారు. టికెట్లు లేనివారికి రేవులోనే టికెట్లను పొడిచెదరు. ఒకసారి వేసికొనినను ప్రాతబడినచో రెండవసారి వేయుదురు. ఈ టికెట్లను పొడుచుచున్న కాలములో అనేకమంది ప్రయాణీకులును స్త్రీలును, శిశువులును సయితము అనేకగంటలు తినుటకు అన్నముగాని, త్రాగుటకు నీరుగాని లేక నానా యవఫలము పడవలసి వచ్చుచున్నది. ప్రయాణములో సరిగా తిండిలేకయు, రయిలులో నెక్కినప్పుడు సరియైన భోజనము లేకయు, కష్టపడి రంగమునకు జేరిన ప్రయాణీకులు అనేకగంట లిట్లు టికెట్ల పనివలన బాధపడుట దుస్సహనీయమగుచున్నది. ప్రభుత్వము వారికి టికెట్లు పొడిచితిరవలయునని నున్న యెడల నాలుగయిదు దినములు ప్రయాణపుటాయాసము తీర్చుకొనిన తరువాత పొడుచుట యుక్తముగను, న్యాయముగను నుండునుగాని, మంచి అన్నము లేక నుపవాసములు చేయుచు, చిక్కిపోయి యున్న ప్రజలకు నావదిగగానే టికెట్లను పొడుచు పద్ధతిని ప్రారంభించుట ఎంతమాత్రము బాగుగా దోచలేదు.

ఇక రేవు బాధను తప్పించుకొని ఊరిలో కడిన తరువాత ఈ ప్రజలకు మరెన్ని కష్టములు కలవని దేశీయ మహాసభాపసంఘము వారు వ్రాయుచున్నారు. మధ్య బర్మాలో ప్రయాణముచేయు యెక్కి మానసియ భారతీయులయినను రయిలు దిగగానే దగ్గరి పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్లవలయునట. అచ్చట వారి పేరులను నమోదు జేయించుకొనవలయునట. పోలీసువారివద్ద చీటిని పుచ్చుకొని రయిలు స్టేషనుకు వెళ్లి మామిచి నప్పుడు టిక్కెట్టు వారి కమ్మబడునట. ఎక్కి మర్యాదస్తులైన జనులైనను ఈ ప్రాంతవ సామ్రాజ్యములోనే అపరాధులవలె ఈ పోలీసు శాపువారి పాలు చేయబడుటయు, వారు రాజద్రోహులవలె చూడబడుటయు ప్రభుత్వము వారికి అపభృతికరము. దేశీయ మహాసభ యెడలను, మాస్ట్రీలీగు యెడలను, సాంఘిక, రాజకీయ, విద్యా విషయకొద్ద్యముల యందను సానుభూతి గల కొంతమంది మహాజనులను పోలీసువారు దోషులుగాజూచి, వారిని తమ కాపుదారి క్రింద నుంచి నట్లు ఈ దేశీయసభాపసంఘము వారికి తెలుసును. నల్లమారు, కోకెయిను, రాజద్రోహపు పుస్తకములు మున్నగు వానిని దొంగతనముగా దెచ్చువారిని పట్టుకొనుటయును సహాయమును రేవు పరిపాలకులకు జేసెదమని ఈసంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. కాని అందరి ప్రజలను అక్రమ నిరోధములకు పాల్పెయ్యట సరికాదని వ్రాయుచున్నారు.

విజ్ఞాపనము విషయమై లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారు శీఘ్రముగా కొంతచర్యను జరిపెదరు గాక యని కోరుచున్నాము. పై నడవించిన వివరములను జదువునప్పుడు బర్మా దక్షిణాఫ్రికాలోగాని, పూర్వపు రష్యా దేశములోనే మూలనోగాని కలదా యని అనుకొంటిమి. కాని బర్మా దేశము ఇండియా సామ్రాజ్యము లోనిది. రాజప్రతినిధి మెచ్చునట్లు ప్రభుత్వగారి ఆజ్ఞలకు లోబడి యున్నది. కాబట్టి ఈ ప్రయాణీకుల కష్టములు త్వరగా తొలగునని నమ్ముచున్నాము.

కుగ్రామవాసులు - యుద్ధయుణము.

బొంబయి రాజధానిలోని అహమ్మదాబాదు జిల్లాలో మొక గ్రామమునందు అక్రమముగా యుద్ధపు టపకయి సామ్యులనులు చేయబడు చున్నదని బొంబయి క్రానికలు పత్రిక వ్రాసినది. ప్రతిగ్రామమునుండి యెంత మొత్తము యుద్ధ ఋణమునకయి వసూలు కావలయునో ఒకపట్టిని ఉద్యోగులు తయారుచేసిరట! అంతట గ్రామపంచాయతుల నేగ్నాటుచేసి ఎవరివద్ద ఎంతసామ్యును వసూలు చేయవచ్చునో నిర్ణయించిరట. అంతట సామ్యును వసూలుచేయ ప్రారంభించిరి. సామ్యునొసంగ లేనివారిని సయిత మొసంగవలసినదని బలవంతము పెట్టి నాచరియ, కొద్దిగా యుద్ధగలిగిన వారి వద్ద నుండి అధికముగా తెచ్చుని అడిగి నారనియ, ఇయ్యలేమని మొఱపెట్టు కొనినవారిని డిప్పుటి మేనేజరు గారు, ఆతనిగుమాస్తా, ఆతనిబంట్లాతు కొట్టివారనియు, సామ్యును వసూలు చేయుచున్న సమయములో స్త్రీలను నూతి కద్ద నీరు తోడుకోకుండ చేసినారనియు, బావివద్ద స్త్రీలు బూతులు తిట్టబడినయి క్రానికలు పత్రికలో వ్రాయబడెను. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ఈ నేరారోపణమును గురించి కొన్ని విచారణములను చేయించి జనులీయగల మొత్తముకంటె నధికముగా నొసంగవలసినదని బలవంత పెట్టబడలేదని. ఎవరు బాధలు పెట్టి బడిరని వ్రాయబడినదో వారు ఆదాయపు పన్నును చెల్లించు చున్నవారు గాన వారు ధనికులయి యుండవలయునని ప్రభుత్వమువారు పొందుచున్నారు. ఇంకంటా క్క చల్లించుచున్నవారందరును ధనికులని తలంచుట వట్టి యూహయేగాని మరేమియుకాదు. ప్రజలు నిబంధిత మొంతమొత్తము పెట్టబడలేదని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. కొంతమంది మనుజులకు చెల్లించిన సామ్యును సయితము తిరిగి యిచ్చివేసి నారట. స్త్రీలను నూతికద్ద బాధపెట్టలేదనియు బొంబయి గవర్నమెంటువారు వ్రాసిరి. ఏ నేరములు ప్రభుత్వపు నేనకుట మొదల మొదలవడినదో నటించుచున్న అబద్ధములేమని వారి తలంపు. యుద్ధయుణమును కొనవలసినదని కొంత ప్రోత్సాహమును కలిగించినమాట మాత్రము వాస్తవమట! డిప్పుటీమేనేజరు గ్రామస్తులను ఆదాయపుపన్నును వృద్ధి జేసెదమని తెలిపించినాడని గాని, దొడ్డనయి జూపినాడనిగాని నమ్ముటకు బొంబయి గవర్నరుగారికి నీలుపడకున్నరట. గవర్నరుగారు నచ్చునట్లును, నమ్మక పోవచ్చును. ఆసంగతి అంతగా సాటింపబడవలసినట్టిదాదు. జను లేమనుకొనుచున్నాకో అది తమ పాటింపబడవలసిన విషయము. ఇందీయా ప్రభుత్వము వారికి యుద్ధయుణమును చెల్లించుటకయి అన్నితరగుల ప్రజలను పోటీచేసికొని పనిచేయుచున్న దినములలో పాగ్లాపత్రిక తీర్థముగా నేరముల నాకాపించుటకు సమర్థులముగా లేదని కోంగ్రెస్ ప్రభుత్వము వాళ్ళిప్రాయ పడుచున్నారు.

యుద్ధయుణమును బహు శామునంతోప భూర్వకము గ నొసంగవలయును గాని, గ్రామముల కింత మొత్తమునియు, పంచాయతీదారు జవరెవరెంత యుద్ధగలసినదియు నిర్ణయింపవలయుననియు, మున్నగు అవ్యక్తపు పనులను ప్రభుత్వోద్యోగులను చేయవలసిన దెరు? యుద్ధయుణమును వసూలు చేయుటను గురించి గ్రామములలోను పల్లెలలోను ప్రజలకు నోండరలు పెట్టబడుచున్నవను సంగతి అందరికిని తెలిసినట్టిదియే. దొరతనమువారికి కష్టములను నిట్టి దినములలో కలుగజేయ గూడదను దేశభిమానముతో వాస్తాపత్రికా నిర్వాహకులు తమ కార్యాలయములకు వచ్చిన ననేకతేజులను ప్రయింప గూడదనుకొనిరి. అందుచే వారినందర్యమున రవ్వంతమాత్రము నయినను జేయుట మునిసేనారు. ఆసంగతిని. కనుగొనబాలక ప్రభుత్వమువారు వాస్తాపత్రికా నిర్వాహకులను తప్పపట్టుట ఆయుక్తమని తలంచుచున్నారు. ఈ అహమ్మదాబాదు కర్ణ పాతములో భరింపబాలవంత రాపిడికలుగుటవలన ఆవిషయములను బ్రచురింపవలసి వచ్చినది. వేలకొలది ఇట్టి ఖిర్యాదలను వాస్తాపత్రికా సంపాదకులు తలంచుకొనినచో బ్రచురించుచుదురు. వారి రాజధక్తిని దేశభిమానమును దొరతనమువారు కొని యాడుటకు బదులు యిట్లు ప్రవర్తించుట న్యాయముగాలేదు.

హిందూదేశములో సానుకు ప్రజలు ఋణమీయగల సామ్యు 5 కోట్ల సాపాయలని ప్రభుత్వమువారే మదింపుచేసి యున్నారు. ఇప్పుడు ఆ మొత్తమునకు ఆరురెట్లు ముప్పదికోట్ల రూపాయలను యుద్ధయుణముక్రింద వసూలుచేసినారనియు, ఇంతసామ్యు ఏలా వసూలుయినదనియు 'ఇండియన్ సోషల్ రిఫార్మర్' పత్రిక అడుగుచున్నది. ఇట్లు వసూలుచేయుటకు మితిమీరరాదనియు, "బంగారు గుడ్డను పెట్టుబాతుకు ప్రాణముతోను, ఉత్సాహముతోను, నుంచవలయుననియు" మానవులకును ప్రాయుచున్నారు. యుద్ధయుణ పత్రముల నిచ్చుట గాని మరెయికచోట తక్కువ ధరకు కొక్కమును చేతిలో జేసికొనుటకయి కొంతమంది ప్రజలమ్మి చేయుచుండుటకు గారణము వారి దారిద్ర్యమే గాని మరేకారణమును లేదు. ఇది ఇండియా గవర్నమెంటువారి అర్థిక గౌరవమునకు భంగకరమని మహాకావ్యము వ్రాయుచున్నారు.

వెంటిండు ప్రభువు - నేలము ప్రజలు.

నేలము పురజనులు పురపాలనా సభ్యులలో నొక్కరగు ఎల్లప్పుడెట్టియారుగారి యాజమాన్యము క్రింద మొక సభ చేసి ఈ కింది తీర్మానమును లంఘనముగా ఇంజీనీయరు మంత్రి గారికి పంపియున్నారు:-

“స్వపరిపాలనము కొరకు న్యాయుడు సక్రమాంశ శనము నణచివేయుచున్నది యెవరయిన ప్రమాదకరమును మార్గదర్శిరహితమును, అసందర్భమును నగు చర్యను నూచించుచు వెంటిండు ప్రభువుగారు నుడిచి, అట్టి చర్యములను ఇదివర కకాంతిలేని రాష్ట్రమున భయంకరముగా నశాంతిని కలుగజేయుచున్నారు. ఆవాక్యములను శ్రోసింపవచ్చు అధికార యంతమును నొక ప్రకటనమును ప్రకటింపవలెను. ప్రభుత్వము వారియందు నమ్మకమును పునరుద్ధరింపవలెను. సామ్రాజ్యవాదుల సహకారమును బడయు యత్నింపవలెను.”

నేలము ప్రజలు ఇట్లు చేయుటవలన తమ విధిని ప్రభుత్వమువారి యెడలను ప్రజల యెడలను నిష్పత్తింపించుచున్నారు. ఈవిధముగా వందలకొలది తంత్రీవాద్యులను ఇండియా మంత్రిగారికి ఈరాజధాని ప్రజలు పంపవలసియున్నదని మేము తలంచుచున్నాము. ఇచ్చట వెంటిండు ప్రభువుగారి ప్రసంగములన ప్రజలెల్లాండోళి, పడుచున్నామో బిట్టిప్రజలను, బిట్టిప్రజల మెంటుపను మంత్రివర్గమునకు తెలియవలసియున్నది. ప్రస్తుతము మనకన్యములను ఇంగ్లండులో జెస్సుకొనుటకయి నునకు సరియైన మార్గములు లేనేలేవు. రాయటరు తంత్రీకార్యాలనుచువారు ప్రజలముఖములకు సంబంధించిన వార్తలను సాధారణముగా నంపరు. పంపినను ఏవోనాలుగుముక్కలను చప్పగావ్రాసిపంపెదరు. ఇచ్చట ఒక్క బండిపోతుగాని, ఒక్కహత్యగాని జరిగిన యెడలఒకటి రెండు కలములు ఇంగ్లండుకు ఏమోకొను మునగి పోయినట్లు తంత్రీవాద్యులెందరుగాని ఈ రాజధాని నంత యొక్కలపటమయిన వ్యవహారమును గురించి సరిగ ఇంగ్లండులో వెలుపుట వారికి సహజముగానే గాదు. అందుచే రాయటరును నమ్మకొంటిమేని ములగకొమ్మనునమ్మకొనినట్లే! యను వందల కొలది సభలను తేసి ఎంత వ్యయమయినను తీర్మానములను రాజప్రతినిధి గారికిని, స్టేటు సెక్రటరీ గారికిని, అసెంబ్లీయ నుండి శ్రీరాజరాజేశ్వరుని పాదపద్మముల సన్నిధికిని బంపవలసియున్నాము. అటుల జేయుటవలన మనదేశముననే గాక మనప్రభువులకును మనమును మహాపకారముచేసినవార మగుదుము. స్టేటు సెక్రటరీ గారికి నిజనిత్యిని వెలుపుటవలన రానున్న ఆపదలనుండి మనము తొలగగలము. వారాయాపదలను దొలగించనియెడల నందులకు నెట్టి విపరీతములు బయట జేరినను అందుకు జవాబు దారులు ప్రభుత్వము వారే కాని ప్రజలు గారని ముందుగా జెప్పినవారగుదుము. వెంటిండు ప్రభువు రాజధానిలోని నాయకులు తమ పక్షమున నున్నారని పలికిన మాటలలో స్వాగత్యములేదని మనకు తెలిసినను ఛేబుక్లేసుగారు వెంటిండు దొరగారు పలికిన ప్రతిముక్కలోను నిజముకలదని మోసపోవచ్చును. ఆభ్రమముండి ఇండియా మంత్రిగారిని కాపాడుట మనవిధియే గాక శేవలము చునభర్తయును యున్నది. ఎటుల నాలోచించినను ఈ రాజధానిలోని ప్రజలును, నాయకులును మూకీ భావమును వహించి ఊరకుండల సినకాలము పోయినది. మన మానముద్ర మన కపకారిగ పోయింది. ఈ రాజధాని ప్రజలు తమ సహజ మానమును పిరికితనమును వదిలిపెట్టి రానున్న ఆపదలనుండి రాజధానిని కాపాడవలసియున్నారు. నేలము ప్రజల లీనిధముగా మార్గదర్శకులయినందునకయి వారి శనినందించుచున్నాము. తమ మండలాధిపతుల మూలకముగా సక్రమాంశ శనము జేయుటయందు ఈ రాజధానికే కాక ఈదేశమున కంతుకును చూర్చు దర్శకులగు ఆంధ్రప్రజల కీనియము వారివిధియే మో మేము చెప్పవలయుగా!

విధాండు

ఈశ్వరానుగ్రహములన విధాండు స్వపరిపాలనా సమస్య త్వరలో పరిష్కారమగుననుటకు తుభనూచకములు కన్పట్టుచున్నవి. అల్పప్రజలు ప్రజలు విరివిప్రజల తిరుగుల సమాజములో నేదో యొక పరిష్కారమును జేసికొనుటకయి యుపాయముల నాలోచించుటకు చేరదమని తీర్మానించుచున్నారు. 101వందల నిరసప్రతినిధులు జాతీయ వాదులు, పరిగ్రహవాదులు, క్రిస్టియనులు, అల్పప్రజలు ప్రాజెంటేషన్లు, కోమన క్యాథలిక్కులు ప్రచారకులు

పురపాలనా సంఘముల యొక్కయు, మండలపాలనా సభల యొక్కయు ప్రతినిధులును, ఇంతేల, విధాండుదేశ పురపాలనా నాయకులను, నానాభిప్రాయములకును జేరిన వారందరును సంఘచ్ఛేదమును. వీరు ఏయే నియమముల ప్రకారము స్వపరిపాలనను కొనసాగించుకో తేల్చుకొని, పాస్ మెంటుకు తెలియపజచినచో వారు తగిన శాసనమును నిర్మించెదరు. వీరిలో కిరికి రాశీ కుదుర్చుచు ఏమి సంభవింపవలసియున్నదో తలంచుటకే భయము కలుగుచున్నది. ఈ దురవస్థ తిరిగి సంప్రాప్తింప వంతుముగాక యని ఆ దేశదేవుని ప్రార్థించుచున్నాము.

విరివి జాతీయ నాయక శిఖామణియగు జాకె రెడ్డెండు గారి హాజరత్తు మగు మేజరు విలియం రెడ్డెండుగారు మొన్న రెడ్డెండు ములో జరిగిన యుద్ధములో దెబ్బలు తిని స్వచ్ఛతపి పడిపోయినప్పుడు ఆయన శరీరమును అత్యంతభక్తిపూర్వకముగా అల్పప్రజల దైవ్యసహాయపు బండిలో అల్పప్రజల వారే ఎత్తుకొని వెళ్లెరట. ఆయనకు తిరిగి స్మారకమురాక క్రిష్ణ శేఖరయ్యి. అల్పప్రజల వారికిని, రెడ్డెండుగారి జాతీయవాదులకును ఆజన్మాంత ముండునకుకొనిన పర్యయప్రదయియినది! అంతగ్రానయిపోయినది. యుద్ధముకు వెళ్లవలసిన యాడు మిరిపోయినను తమమాతృదేశముకొరకు రెడ్డెండుగారు తమ ప్రాణమునర్పించిరి. వారి ప్రత్యర్థులగు అల్పప్రజల సేవకలయెక్క అంత రాక్షసును గ్రహింపలేనివారా? సోదరుని మృతి కయి చింతించుచు జాకె రెడ్డెండుగారికి అల్పప్రజల నాయకుడు సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెగన్ గారు వ్రాసిన లేఖ ప్రతి విరివి జాతీయ వాది కి నిరస మయి త్వమును కలిగింపకపోదు. మొన్నటి మెస్సినో యుద్ధములో వైటు సేట్ గ్రామమును పట్టుకొనినప్పుడు ముందు విరివి జాతీయవైరులు దానిలో బ్రవేశించుటయు, వారిరువారే అల్పప్రజల వైరులు గ్రామమును జొచ్చుటయు ఈ యుద్ధయందలి ప్రాముఖ్యమయిన ఉపాఖ్యానములలో నొక్కటి. మేజరు రెడ్డెండుగారు ఏదేశ స్వాతంత్ర్యమును గాపాడుటకయి తన ప్రాణమును నొసంగినో అత్యైయును సహృద్దలలోనున్న అతని సమాధి నుండి వచ్చిన సందేశమును విరివిప్రజలు గమనించి పీఠానులయు, వారి మాతృదేశముకు స్వరాజ్యము సంపాదించెదరుగాక యని లాయకుబార్దిగారు పాస్ మెంటులో నుడిచిరి. ఈమాదకును లన్నియు విధాండుకు శుభము కలుగునని తెల్పుచున్నది. ఈశ్వరుని ఆశీర్వాదములు కూడబోవు సమాజేశమువయి నుండును గాక!

విద్యార్థులు - రాజకీయపథలు.

బొంబయి ప్రభుత్వమువారు రాజకీయసభలకు విద్యార్థులు వెళ్ళగూడదని ఆజ్ఞాపించి యున్నారు. గవర్న మెంటు వారిచే స్థాపించబడినట్టియు, వారివలన సహాయము పొందినను, పొందకపోయినను వారివలన రిజిస్ట్రేషను (పరీక్షలకు పంపుటకయి సమర్థుని) బడసిన పాఠశాలల విద్యార్థుల కందరికిని ఈయాజ్ఞ వర్తియును. హోమురూలు సమితులచే గావించబడు సభలకు ముఖ్యముగా విద్యార్థులు వెళ్ళగూడదని గవర్న మెంటు వారి కోరిక. హోమురూలు కావలయునని చేయబడు సభలకును విద్యార్థులు వెళ్ళనేరదు. బొంబయి ప్రభుత్వము వారి యుద్దేశమును, మదరాసు దొరతనము వారి ఆజ్ఞాను శేదము వెంటిండు ప్రభువు హోమురూలువారి మోద దెబ్బతీయుటయు, విల్లింగ్డను ప్రభువు ప్రత్యక్షముగానే తీయుటయు ఆయి యున్నది. మధ్యపరగళాలు, మదరాసు బొంబయి రాష్ట్రములీయై తిరువులను సెనంగియున్నది. తిక్కిన రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవారును ఈ మాదమునే నవలంబింపవంతులు గాక యని తలంచుచున్నాము.

విశాఖపట్టణమును ఇంజనీరింగు లోయరు సబార్ది

నేటు కాఖలలో సక్రమించుటకయి మదరాసు ప్రభుత్వము వారిక కాలను ఛేదించెదరు. ఆంధ్రదేశమున కొక కొలతను ఎంతగల్గియున్నా నయినను తీర్చినందుకయి దొంతనమువారికి కృత్యము నూచించుచున్నాము.

బొంబయి కాఖలలోను కమిటీవారిసభ గత సోమ వారముకోబాన జరిగినది. సర్ డెవెనా వాచాగారికి దొరతనమువాన మాతనముగా నో. అనుబిందము నొసంగినందుకు గాను నాచాగారు సభకు రాగానే సభ్యులు సంతోషము వెల్లడియగునట్లు కరతాళభ్రమము కావించిరి. అంత దివెనా వాచాగారు తమయొడ మయిన నాధికృత లేదనియు, దేశమున కొన్నకలసిన సేవన అచరితలేనె తాముగూడ గావించితిమనియు నెంచి నిర్దురి.

ముఖ్య సమాచారములు

(0)

వెల్లింగు గారువారి నిబ్బందియు బొలోనులో ప్రవేశించిరి.

జాతై రివ తేవీనుండి ఆర్. ఆర్. ఎస్. బాపింగు టను గారికి 6 మాసములు కంట్రెండు సెలవీ నుబడినది.

ఎం. సి. కిడవు గారు వ్యవసాయవిద్యా సహాయాధికారిగ (అసిస్టెంట్ డైరెక్టరు) నియమింపబడిరి. వీరిని తలచేరికి నియోగించిరి.

ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారు విదేశతేయాకును తమ దేశములోనికి రాకుండగ ఆజ్ఞాపించిరి. హిందూదేశ సింహళ దేశపు తేయాకునే యుపయోగించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

పుదుక్కోట సంస్థానపు ఉద్యోగస్థులందఱును కలసి యుద్ధమునకు సహాయము చేయుటకు గాన తమలో తాము రూ 80,000 లను చందాలములముగా జను చేసిరి.

అయ్యలబారు పత్రికవై కోర్టు అధికార తీరస్కరణకు తేబడిన యభియోగ మింకను ముగియలేదు. విచారణ జరుగుచునే యుండెను. ప్రముఖులగు నావ్సు, చక్రవర్తియున్నగు సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు పత్రికతరపున వాదించుచున్నారు.

1915 వ సంవత్సరములో బొంబాయి నగరము దేశము మహాసభ సమాజేశమైన ప్రదేశసమాసమున, మెరీటు లెక్క మైదానమున కీ|| శే|| గోకేగారి విగ్రహమును సెలకొనియల యనని గోక్ష జ్ఞాపకసంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

హిందూదేశ దొరతనమువారి ఆర్థిక కాఖలో సి. రెయిన్ గారు కాటను గారిస్థానమున డెప్యూటీ శక్రటరీగా పనిచేయు నియోగింపబడిరి. కాటను గారు బీహారునందలి భూస్వామియై తాన్వీ త గాయిదాల నరయు సంఘసభ్యులగు నియమింపబడిరి.

వంగదేశ జోషివారు, రయిగుల సంఘకార్యదర్శి బారిష్టరు కె. అహ్మదు గారు వంగదేశరయిగుల స్థితిగతులను ఇబ్బందుల నరయుటకు రావలసినదని గంధిగారిని కోరిరి. గంధిగారి యాహ్వానము నంగీకరించిరి తేవో ఇంకను తెలియలేదు.

సుప్రసిద్ధ జీవ శాస్త్రవేత్త యగునట్టియు, పట్టణనిర్మాత యగునట్టి పుట్టికు గడ్డిసు పండితుని సతీయణి గడ్డిసు దొర సానిగారు కలకత్తా నగరమున గతి శుక్రవారమునాడు విష జ్వరముచేర్చుచు సెందెను. ఈయనకు వయసు 40. స్వామినిచే కానందస్వామివారి భక్తురాలు. తరుచు ఈమె బెలూరునాడులో నివసింపుచుండెను.

దెన్నెసు హెయిసు అను రిస్ ప్రిండ్ల ప్రాయముగల యూ గోపియను (గుంబూ) శానిటరీ ఇంస్పెక్టరుగారి కళేబరము 12 వ తేదీ నాటిగాత్ర సెంత్రా నానావేల గట్టబడి యుండెను. తనభార్యయు, కూతురును తన్ను విడచిపెట్టెనందువలన తా నటుల ఆత్మహత్య గావించుకొనవలసి వచ్చెనని ఆప్రక్క నతనిచే వ్రాయబడి యుట కడియున్న యుత్తరము మూలమున తెలియవచ్చెను.

హైందరాబాదు సింధుజిల్లా దేశీయసభా స్థాయిసంఘ సభ్యులందఱు సమాజేశమయి ఈకింది తీర్మానము నంగీకరించి:- క్రిందటి దేశీయ మహాసభసభవారిచే నామోదించబడిన స్వపరిపాలనా యోచనమును, హైందవుల వాంఛలకు గూర్చి తీర్మానించిన తీర్మానమును దారిలో నింక నాపిజేయుటక వెంటనే దొరతనమువారి పర్యాలోచనమునకును, అంగ్లేయుల పర్యాలోచనమునకును వెంటనే పంపబడవలయునని ఈ సంఘ మువారు దృఢాభిప్రాయమును గలిగియున్నారు.

హోమురూలు సంఘమువారు చేయవలయునందుగాని, హోమురూలునుగురించి బోధించుసభలయందు గాని పాఠశాల విద్యార్థులును కళాశాల విద్యార్థులును ప్రవేశము కలుగజేసి కొనగూడదనియు అట్టి సభలకు పోగూడదనియు బొంబయి ప్రభుత్వమువారుగూడక్రొత్తగ బొంబయిరాజధానిలో శాసన మొకదానిని ప్రవేశపెట్టిరి. ఈశాసనమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రర్తింపువారియెడల దొరతనమువారు కనవచ్చునజు పెదరు. విద్యాలయాధికారులు అందైనను తమవిద్యార్థులను కనిపెట్టవలెనని శాసించిరి. ఎవ్విధముగైన ఈ యధికారులు దొరతనము వారి శాసనమును ఉల్లంఘించినను, అట్లుచేయుటకు యత్నించుచున్నారనియు దొరతనమువారికి తెలిసినచో వారివై కఠిన చర్యను నడిపించెదరు. వారి యాగ్రహమునకు, శిక్షకు సాత్తు గుదురు.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతుల విజయము)

ఇంగ్లండు

చిన్ని చాపలపడవ సముద్రవిమానములను గూర్చుట.

లండన్, జూన్ 12:—రాయల్ నేవీ వారిటుయరు కిజ్యూలో పనిచేయుచున్న లెఫ్టినెంట్ హెచ్. డెర్ ఇర్వింగుగారు మొన్న టిడినము 5 సముద్రవిమానములతో పోలి రెండింటిని నాశనమొనర్చి తక్కినవాటిని పారదోలిన చిన్ని నౌకా సేనానిగ నుండిన అధికారులు తెలియజేయుచున్నారు. యుద్ధమాంధ్రమైనది మొదలు విమానములతో పోలిన చాపలపడవ ఇదియే మొదటిదని అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు. 5 సముద్రవిమానములు కొమ్మిశేయుటకు సంసిద్ధమైయుండ వానిని నెదుర్కొని పారదోలినగూడ తెలియుచున్నది సంతతము కడు మెలకువతో చాపలపడవలు సమరకార్యము లొనరించుచున్నట్లు అనేకముగ దృష్టాంతములు గలవు.

నావికులు - శాంతివాదులు.

లండన్, జూన్ 12:—రాంసేమార్డ్ వ్యాపి, జో వెల్బు గారి దుర్భేద చాలమందికి తొందర కలుగజేయుచున్నది. నౌక మీద సాంఘికవాదుల సమావేశమునకు బోవనిచ్చగించు ప్రతి నిధులను ఎక్కించినచోగాని, వీరిని యుద్ధకాశేదైన గొంపోవుట కుపయోగించినగాని ఆయన సటికోజుననే మేమందరము జాతీయుల సమ్మెకట్టును గావించెదమని నావికలయొక్కయు, పటాలములందు నిష్పవల్లార్చువారి సంఘముయొక్క కస్తాను టప్పురుగాను ప్రధానమంత్రిగారిని హెచ్చరించిరి. ప్రతినిధులు ఇతరచేవులవ్వారా పోవుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇట్లు గూడదని తంతిమూలమున హెచ్చరించితిమనియు ఆదా రిని పోకుండ కావలిబెట్టితిమని ఆసంఘాధ్యక్షుడు హామిల్ టన్లునుగాను నడిపిరి. ప్రతినిధులతో నౌక పయనమునకును పుడు లాము బహిష్కరింపబడవచ్చును కామస్ససభలో కార్మిక సభ్యుడగు రాబర్టుసుగాను వెనుక నిలిచిపోయిరి.

ప్రతినిధులు పయనమగుట.

లండన్, జూన్ 13:—పాంక్రెస్టు సతిగారును, ఆనీకెన్నీ క్యూగానును వెల్బోగ్రామమున పయనమైరి.

కి. శే. మేజరు రెడ్మండుగారు.

లండన్, జూన్ 13:—విలియం రెడ్మండు సతిగారి భర్త పోయినందులకు ఆమె పట్ల మేరీ చక్రవర్తినిగాను సాహభూతిని జూపిరి. రెడ్మండుగారి ప్రబల విరోధులుగూడ ఆయనను ప్రేమించెడివారని తెలుపుచు సర్ ఎడ్వర్డు కాన్లను గారు గూడ రెడ్మండుగతిగారికి సాహభూతిని జూపిరి. రెడ్మండుగారు తమ యుద్ధసిబ్బందిని రణమునకు గొంపోవుచున్న వారట. కాని మెన్సెల్స్ యుద్ధమునకు పూర్వము తమ పటాలముతో అత్యవసరముగ యుద్ధము జేసెదనని పట్టుదలగ పలికి రట. నిట్లుచేటు ఆటవిని తమ సేవలను యుద్ధమునకు నడుపుచుండ వెల్బులో సెలవుకొని గ్రుచ్చుకొని క్రిందబడిరి. స్మార్త కము తెలియకుండగనే మృతులైరి. యుద్ధపంక్తికి వెనుకనున్న గ్రామములలో వీరిని భూస్థాపితము జేరిరి.

జనరలు స్ట్రెయిన్ గారు

లండన్, జూన్ 13:—యుద్ధ మంత్రివర్గములో స్ట్రెయిన్ గారు రాకవేళ చేరవచ్చునని మాండ్లెస్టర్ గార్డియన్, పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

లండన్ పై నైమానిక దాడి.

లండన్, జూన్ 13:—నేటియుదయము 11 గంటల పుడు 15 శత్రువిమానములు ఎస్సెక్స్ తీరమున బాటిపోవుచు నోరు దగ్గరకు పోవుచున్నట్లు అధికారులు తెలియజేసిరి. గగ ముమారమే తెంచినవిధప నైమానికలవిడిపోయి లండన్ పురా భిక్షుభియుగ పుట్టెంచిరి. ఇట్లు పోయిపోయి లండన్ పురా భాగమును బాంబులతో తగులబెట్టిరి. చావులను గురించియు నష్టముగురించి వివరము లింకను తెలియలేదు. విమానముల నెదుర్కొని ఆంగ్లేయులు పోరుచు దాడి కమాంసులను వెన్నంటు చున్నారు.

నిర్బంధక సేనాశాసనము.

లండన్, జూన్ 12:—వలసజేతములలో నిర్బంధక సేనా శాసనమును ప్రవేశ పెట్టవలయునని ప్రజల మండిరములో సర్ రాబర్టు బోర్డునుగా రుపపాదించిరి. ఉపపాదించునపుడు, రణ రంగమునకు బలమైన సైనికులనుంపుటయొక్క ఆవశ్యకతను తెలియబరచుచు నరేడ్జిట్లు చెప్పెను:—నేటిసాయంకాలము ప్రాన్సు, బెల్జియములలో కనడాచేయులు శత్రువులను వెనుకకు త్రవ్వుచున్నారు. వానిని స్నేహితులని పిలుచుటకు మన యొక్క తజావంతు, మనము ముట్టాడుచుండగ నేకనడాకొరకు కొందరు ప్రస్తుతాత్మత్వాగముజేసి యుండురు. మనభాషప్రపంచములోనికైన నీసహస మిత్రుల నాహ్వానింపనిండు. నిశ్చల హృదయముతోడను దృఢకార్య పరతతోడను యుద్ధముజేసి యుండిరి. అవును యుద్ధముజేసియుండిరి. ఇకమీద చేయ బాలకు. మన నిశ్చయమును వినుటకు భావమున వైన వారిని విలుతము. వీలివి వారుమన మధ్యనున్నటులనే మాట్లాడి కార్యనిర్వహము చేయుదుము." (ఉత్సాహము).

వర్తక లెక్కలు

లండన్, జూన్ 13:—మేమాసములో దిగుమతులు 3827726 పౌండులవరకు హెచ్చించి. గత వర్షము కంటె ఈ సాలున ఎగుమతులు 3587155 పౌండులు తగ్గినవి.

బోనర్లాగారి పుత్రుడు బంధిగనుండుట.

లండన్, జూన్ 13:—ఇటీవల యుద్ధమందు పోరుచు బోనర్లాగారి పుత్రుడు చనిపోయెనని ప్రకటించబడినది. ఆయన ఇప్పుడు తురుష్కుల కిబిరములందు బంధిగ నున్నారని తెలియుచున్నది.

లండన్, జూన్ 12:—పియూని ప్లని సుప్రసిద్ధిగాంచిన టెరీసాకారెనో గారు మృతులైనట్లు ప్రకటించిరి.

ప్రావు

బ్రిటిషువారింకను పురోగమనమును జేయుచునే యున్నారు.

లండన్, జూన్ 13:—బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—మెన్సెల్స్కు ఈకాశ్యముగ రెండుమైళ్లవరకు వ్యాపించిన కొన్ని ప్రదేశములను బట్టుకొంటిమి. గాఫార్డు గ్రామముగూడ మా స్వాధీనమైనది. సాచెజానదికడ్డగ మా పంక్తిని కొంచెము ముందుకు వెంటితిమి. గోజాకు ఈకాశ్యము గను లెమ్మ వైలెసు చుట్టుప్రక్కల స్కార్ప్స్ రిది కుత్తర యుభిముగ శత్రువులు క్షిరంధులతో చాలవరకు పోరిరి. వాతావరణ మనకూలముగ లేకున్నను మావైమానికులు జయంతముగ దాడిగల్గిరి. మా విమానమొకటి కాన్పించుటలేదు.

పరాసు ప్రకటనము

లండన్, జూన్ 13:—తూర్పునైఋత్యము వారి యధికారు లిట్లు ప్రకటించు చున్నారు:—భేసలీయందలి పటాలాధికారు మొసగబడిన పరాసుపటాలములు మరి యేయవాంతరము లేకుండ ఎలస్సానా వరకు పోయిరి.

రక్షకబలముల యుద్దేశ్యము.

పారిసు, జూన్ 13:—ఎథెక్సునుండి యొక తంతివాక్త ఇబ్బల తెల్పుచున్నది. ఎ. జూన్యుగారు ఎం. జెయిము గారితో సుభాషించిరి. వీరి కేవలం నన్నియు రక్షక బలములు తీసికొని ప్రమాదంబును పంచిపెట్టుననియు, 1915 వ సంవత్సరమునుండి ను తమ తూర్పునైఋత్యముల సేవమున వెక్కువ పూరికపు యోతము చున్నదని జరిగినసంగతుల వలన తమకు భోధపడెననియు, కొంతకు భూసంధినితమ స్వాధీనమున నంచుకొనుటకు మిత్రమండలివారచట కొన్ని రేవుల నెలకొల్పెదననియు, వీరినితో శాంతి నెలకొల్పటకు కచట పటాలములు అందచువననియు, రక్షకబలములుగ్గిరుల బాధించుటకుగాని, మా పరాసు ప్రకటనకు నుద్దేశపలేదనియు, ప్రభుజేతము వలన శత్రుమైదరిగను స్వేచ్ఛగలదిగను వెంటయే వార నా కే త ము జన్నాప్రగారు జెయిమిన్ గారితో జెప్పిరి. అచ్చటిస్థితి చాల నెమ్మదిగ నున్నదనిగూడంతి యువుచున్నది.

జనరలు ప్లూమరుగారు; రెండవనై న్యాయ సందనము.

లండన్, జూన్ 12:—సర్ డగ్లసు హేగు గారు రెండవసేన నభినందించుచు నిలుల వ్రాసినది రైటుగారి విలే ఖితుడు వ్రాయుచున్నాడు:—జనరలు సర్ హెగ్గర్టు ప్లూమరు గారి యాజమాన్యమున రెండవసేన పొందిన పరిపూర్ణ విజయము మిత్రమండలివారి భావి విజయమును సూచించు చున్నది. మీచే నెదిరింపబడిన ప్రదేశము నిదివరకు సుమారు మాడు సంవత్సరముల నుండియు శత్రులు దృఢపరచు కొనుచున్నారు. గమక స్వాభావికముగదాని దృఢతను మైనదిగ పరిగణింపవచ్చును. ఈప్రస్తు నదీతరమున ముఖ్యప్రదేశము కంఠటికిని ప్రధానముగ నాప్రదేశము శత్రువుల కమూల్యమైనది. ఈయున్నత ప్రదేశమునుండి వారు కనిపెట్టుచుండిన సంగతులు మనప్రయత్నముల నమితకష్టతరములుగ జేయుటకు మాత్రమే కాక మనయుద్దేశముల నన్నిటిని గూడ వారలి యనాయాసముగ జెలిసికొనుచున్నారు. అందుచే మన ఎదురుకోలును ముందుగ జెలిసికొని వారనేకసైనికదళములను తుపాకిదళములను యుద్ధమునకు దీసికొనివచ్చిరి. ఇంతియగాని ఇదివరలో జరిగినపోయు, ఆంకరు, ఆర్రాసు, వైమిగుట్టల యుద్ధములలో గలిగిన పరాజయములమునగూడ వారనేకసంగతుల నెర్పొనిరి. ఇన్నియు ననుకూలముగ నున్నప్పటికిని శత్రువుల తత్వలతకాలమున నేపూర్తిగ పరాజయ మొందిరి. మనయుద్దేశము లన్నియు పూర్తిగ కార్యమైనవి. శత్రువులకపరిమితపద్ధతులు వాటిల్లెను. మన సైనికులమృతి మిక్కిలి స్వల్పము ఈవిజయముయొక్కలాభము లన్నియు నింతజేగముగ నిర్ణయింపబడెను. కాని యిది చాల గొప్పదనుటకు సందియములేదు. ఇదివరకు గలిగినజయముల ననుసరించి యిది మన విజయమునకు ప్రబల తార్కాణముగ నున్నది. స్థానబలముగాని, పూర్వపరిచయముగాని, సహాయసన్నాహముగాని, అన్నియు గలసిగాని శత్రువుల పరాజయమును తప్పింప నేరవను సంగతి నిది దృఢపరచుచున్నది. ఇంక శత్రువు లిట్టి పరాజయముల నెన్నియొన్ని దినములవర కిర్వరల రను ఆంకరే మె భోదపడవలసియున్నది. మన విజయమిది వరకన్నిచోట్ల విజయ మొసగుచున్నట్లుచుంటియు, ఇకమీద విజయ మొసగు గలిగినట్టియు కారణముల వలననే సంభవించినది. మనముముందుగనే యుత్తమమైన కర్తవ్యము నాలోచించి దానికంతటికి పరిపూర్ణ సన్నాహ మమర్చి యనంతర మత్యుత్తమ కార్యనిర్వహములతో పోరాడుట యక్కారణములు ప్లూమరుగారి యుత్తరువుల ననుసరించి, భక్తికార్య దేశ్యములతో నన్నితరగతులవారును గలసి సన్నాహమందును, కార్యనిర్వహణమందును జూపిన యీ యసామాన్య కాశలముతో భూమిలోపలకు, బయటనంతటను నిర్వహించిన ఈ మహాకార్యమును నేను మహాపూర్వకముగ శ్లాఘించుచున్నాను. ఇప్పుడు సంగ్రహించిన ఈమహావిజయ మతిదూరమున నున్న విజయగచ్ఛస్థాన మనతిదూరమునకు తెచ్చినది. తనయుద్దేశముల కిట్టి ప్రకాశ మొసగిన వైర్యమును జూచి సామ్రాజ్యము సహజముగ విశేషాతిశయ మొందగలదు.

మిత్రమండలివారు థెసలీలో ప్రవేశించుట.

పారిసు, జూన్ 13:—కారింతు 'ద' ననేకపరాసు పటాలపు టోడదిగననియు, ఒక బ్రిటిషు పరాసుదళము థెసలీలో ప్రవేశించెననియు ధౌన్యముండి తంతివచ్చెను.

శత్రువుల ప్రతియుద్ధములు ప్రతిహతమగుట.

లండన్, జూన్ 13:—జనరలు హేగుగారు నేటి మధ్యాహ్నము ఇట్లు ప్రకటించిరి. సాచెజానది కడ్డముగ నన్నిటి యుదయము మేము ఆక్రమించుకొన్న క్రొత్తస్థానములను స్వాధీనముజేసికొనుటకు శత్రువులు ప్రతియుద్ధములనల్ప మేము వానిని ప్రతిహతము జేసితిమి. రిచిబర్గ్ లావోనుకు ఈకాశ్యముగ దాడి విమానములు పారదోలితిమి. లీవిర్గ్ రుకు తూర్పు భాగమునను, లాగ్నికోర్టుకు ఈకాశ్యముగను, లాజానీకి పడమరభాగమునను న్యూచాపలకు ఈకాశ్యముగను జయంతముగ దాడినల్పితిమి.

విమానయుద్ధమున గలిగిన నష్టములు.

లండన్, జూన్ 13:—విమానయుద్ధమందు ఇదివరకు 49 మంది హతులైరినియు 200 లకు గాయములు తగిలినవనియు ప్రభువునభిలో డెప్పి ప్రభువు గారు నడిపిరి. ఇంతకంటె ఎక్కువగ లెక్క తెలుసని సూచించుచున్నారు. తనకు తెలిసినంతవరకు సైనికసంబంధమగు నష్ట మెద్దియు కలుగలేదని డెప్పి ప్రభువుగారు ప్రకటించిరి. మాకు తెలిసిన ఇంకొకకమా చారము మేము శత్రువుల విమానదాడిని భంగపెట్టెనని తెలుపుచున్నది.

టాంకుబండి యొనర్చిన ఘనకార్యములు

లండను, జూన్ 11:—బ్రిటిషు రణముఖమునను ప్యాసు జర్నలు పత్రికావిలేజుకు డిల్లు వ్రాయుచున్నారు:—మిన్నెన్ను వెనుకభాగమును ఒక టాంకుబండి కొన్ని తోట మీదుగా నేగి శత్రుకందకములతోడి అందులోనున్న రక్షకులను గుహలోనికి బారదోలి ఆ దారిని మూసివేసి కొంతమందిని ఎంచీలుగజేసి ఆ గుహయందున్న కిరంగినికూడ స్వాధీనము చేసికొనెను. యుద్ధకిరంగి నమర్చుటకు శత్రువు లీ గుహను కొలిచియుండిరి. ఇటీవల యుద్ధమునలన బ్రిటిషువారు సోము ముద్దమందు ఉపయోగపడిన టాంకుబండకంటె ఎక్కువ వేగము గలిగినట్టియు, ఎక్కువ సామర్థ్యముగల టాంకుబండ్లను క్రొత్తగ నుపయోగించుచున్నారు.

జర్మనుల నిరుత్సాహము

ఆంగ్లేయులలో మ్యాటిక్ పత్రికా విలేజుకు డిల్లు వ్రాయుచున్నారు:—కొనినుబర్గలో వేదాంత శాస్త్రపండితుడు బందీకృతుడాయెను. ఆయన విలేజుకునితో ప్రస్తావించు సందర్భమున ఇట్లు తెలియజేసిరి:—మనలకు మనము మోసబుచ్చుకొనుటవలన ప్రయోజనము లేదు. మనమందఱము సంపూర్ణముగ పరాజితులమయిన గాని ఇంగ్లాండువారు మనలను బ్రతుకనిచ్చుట లేదు. జర్మనీలోనున్న బుద్ధిమంతులందఱను మన యంతగ్రామివలన యిసుమంతయు ప్రయోజనము లేదని ఎఱుంగుదురు. రంగమునకు దూరముగ నున్నటువంటి జర్మను వ్యాఖ్యానకర్తలందఱు సంతోషముగ నున్నారు.

శత్రువ్యాఖ్యానములు

కోయిలింది జ్యూటింగు పత్రికవారు మాద్రపురు జయమును ఒప్పుకొనుచు ఇట్లు వ్రాయదొడంగిరి. దీనివలన పరియన సానము తేలజాలదు. అగ్రచంద్రాకృతిగ నున్న జర్మనులను సమరేఖగ వచ్చునట్లు బ్రిటిషువారు మార్చుకొనిరి.

మాజయము వలన జర్మనులకు విచారములేదు. ఏలన, వైప్రెసు- కమ్మయనునీ కాల్యకు దూరముగనున్న జర్మను పంక్తులకు అపాయము కలుగజేయుటందగ యుండుటచే జర్మనులు సంతసించుచున్నారని ప్రాంతపర్వరు జ్యూటింగు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

జర్మనుల ప్రగల్భములు

తనకంటె ఆంగ్లేయుల కే ఎక్కువనష్టములు కలిగినవనియు, జర్మనులపంక్తిని కొంతవరకు ముట్టడించి రనియు బ్రిటిషు పటాలములు అలసిపోవుటచే ముందుకేగలేక పోయినవనియు జర్మను అధికారులు తెలియజేయుచున్నారు.

బ్రిటిషువారి ప్రత్యుత్తరము.

బ్రిటిషు విలేజుకు డిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—నష్టముల కొప్పకొని శత్రువుల దుర్భేద్యులగు స్థానములను ముట్టడించి విస్తారము నష్టములులేకుండగనే మా సైన్యములు అసాఖ్యకరమగు స్థానములలో ప్రవేశించిరి. మే మనుకొన్న స్థానమునుచేరితిమి. మా సైనికులలో ముగ్గురుమాత్రము మాత్రమైరి. ప్రబలప్రయత్నము లొనర్చి శత్రువులను నెడకొనుట కేగితిమి. కాని శత్రువులు మమ్ములనంతగ మార్చినలేదు. సైనికులు ఉడుపులు మార్చుకొను స్థలములు మాయబడినవి. జర్మనుల మొదటిపంక్తిలోనే 4వేల సైనికులను బంధించితిమి. బ్రిటిషు సైనికులు అలసిపోవుటకు బదులు వారు ముందు కేగుటకు సర్వవిధముల ప్రయత్నించి ముందుకేగిరి. ఇంకను ముందుకేగదమని తమ యధికారుల ఉత్తరమనుగోరిరి. కాగ్యుధానము చొప్పున సైనికులను విశ్రాంతి కలుగజేసినపుడు ముందుకేగుట కవకాశము కలుగనందున చాలచింతిరిరి.

బ్రిటిషువారి అధికృతమ ఒప్పుకొనుట.

జర్మనులు మూలబలమునకు జేరిన పటాలములలో వెల్గెంటిని గుర్తుకొని గాంటు, లీవీ చుట్టు ప్రక్కల యుద్ధము లొనర్చిరిని ఎం. మార్చెలు హంటెగారు తెలియజేసిరి మిన్నెన్ను పాట్సు చేటులకు ప్రాణములను గోల్పోయినను సర స్వాధీనము చేసికొనుటకు మనమందఱము పోరాటయనని వాక్ హిందెజ్ బర్గగారు ఆజ్ఞాపించునట్లు మాచే పట్టువడిన జర్మను సైనికోద్యోగి తెలుపుచున్నాడు. తనకంటె బలాధ్యులగు శత్రువుల ఎగుట జర్మనుల యాటలు సాగుట లేదు. ఇంతవరకు జర్మనులు తమ ముఖ్య సేనలలో 35200 మందిని లోపియిరి. ఇప్పుడైనను నిజము సెప్పుకొందురు.

అమృతబజారుపత్రిక వై కోర్టుయధికార తిరస్కారమునకు తేటదిన అభియోగవిచారణము నిన్నటితో ముగిసినది. తిన్న ముందు జైర్పదకు. పత్రికా వ్యయస్థాపకుని తరఫున పనిచేయు న్యాయవాది సి. ఆర్. దాసుగారు కృతస్థాపకునివై నేరము యజుప్రజేయబడలేదనియు, ఆయన కృతస్థాపకుడని రుజువు గాలేదని వాదించిరి. ఎటులయినను అధికార తిరస్కారము గావించలేదని దాసుగారు వాదము సల్పిరి. ఒక వేళ నేరస్థులనుకొన్నను అయ్యది కేసులు సాంకేతికమగునట్టి నేరమనియు అటుల వారిని సముదాచరవిహితముగ విచారించుట కేసులము న్యాయశాస్త్ర విరుద్ధమని దాసుగారు తెలియజేసిరి.

పట్టువడిన అన్వేషక స్థానములు.

లండన్, జూన్ 12:—ప్రధానకార్యాలయమునుండి వీచిథావనుగా రిల్లు వ్రాయుచున్నారు:—రణరంగమందు మిగిలిన వానన్నిటిలోను వైప్రెసువద్ద మిగిలిన జర్మనులపురాతన అన్వేషక స్థానములు చాల వినోదకరముగ నున్నవి. ఇవి మాప్రాతేస్తానములను కాపాడుచున్నవి. వాటి రహస్యము లన్నియు శత్రువులకు గోచరమగుచున్నవి. ఇన్ని సందర్భముల నుండి మేము వైప్రెసును ఎట్లు కాపాడుకొనుచున్నది చాల అన్వేషకమైన విషయముగనున్నది. యుద్ధమంతయు సవగ్రముగ పంక్తులదిద్చి అనిచ్చుచును జరిపితిమి.

వైమానికుల అత్యద్భుత పరిశ్రావము.

పదానుగుడ కొన్ని మహత్కార్యము లొనరించినది. ఇంతకంటె అత్యద్భుతములగు వర్తలను వైమానికులు తెలుపుచున్నారు. యురప్రక్కలను బ్రిటిషు వైమానికుడు రెండు ఓడలచే పరివేష్టించబడెను. భూమిపై 2000 అడుగుల ఎత్తుగ నున్నపుడు రెండు జర్మను విమానములు నొకదాని వెనుక నొకటి బోగ్గల బడుచుండ ఈ ఆంగ్లేయ వైమానికుడు జూచెను. ఇవి గొర్రును. కిలంగులచే క్లాబ్బబడినవి. తిరుగ గగనమార్చుమన కేగుచుండ మాడవ జర్మను విమానమును జూచెను. ఇవి గూడ దొడ్లను వాని వైఖ్యాగమున పడెను.

రుహ్య

రీవలుల తిరుగుబాటులు

వైట్ట్రాగ్రాడు:— రీవలు సంస్థానము క్రోస్ ప్లావ్ ట్రామాగ్గము నవలించి దొరతనమువారు నియమించిన కమిషనరును తొలగించిరి. కార్మిక సైనికప్రతినిధి సంఘమువారు పరిపాలనమును స్వీకరించిరి.

ఇటలీ

ఇటాలియనుల వైమానికులదాడి

రోము, జూన్ 13:— ఇటాలియను విమానము లనేకము దురాజ్ఞోపై విజయవంతముగ బాంబుల రువ్వెను. శత్రు సైనిక నావికా కార్యాలయములకు విశేషనష్టము గలిగెను.

అమెరికా

సేచ్చాబుణము.

వాషింగ్టన్, జూన్ 13:— సేచ్చాబుణమునకు చుదాలు చాలతక్కువగ నుండెననియు, ప్రజలు విస్తారము సాను వెనెరించుట లేదనియు కోశాధికారు లొప్పుకొనుచున్నారు. 10000 లక్షల పానులు తక్కువగునని భయపడుచున్నవారు. జూన్ 15 వ తేదీతో ఈ బుణము ముగియును. జూన్ 14 వ తేదీన ప్రతాకడివసోత్సవము సందర్భమున యువై తెడ్డుట్టేబువారి యభిప్రాయములను గురించియు వారిస్థితి గతులగురించియు ప్రధానమగు నుపన్యాసమునొక దానినిచ్చుటకు వైసిడెంటు విల్సనుగారు సన్నాహము జేయుచున్నవారు.

ఆఫ్రికా

ఆహార సమస్య

లండన్, జూన్ 12:—కేపుటవుక్ 1 బస్తా 13 14-రి చొప్పున దక్షిణ ఆఫ్రికాలో మిగిలిన మొక్క తొన్ను సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు కొనుచున్నారు.

మొక్కజొన్న ధర

లండన్, జూన్ 12:—సామ్రాజ్యపు ప్రభుత్వమువారికి ఉపకారముజేయు నుద్దేశముతో యూనియన్ దొరతనము వారు దక్షిణఆఫ్రికా వైతనుకు అనుతలాభమును కలుగజేయుటకు యత్నించుటాదని ఎస్సంప్రీసభలో 57 ధానుసామ్రాజ్య గారు నుడిచిరి. ఆంగ్లేయుల సాకాసాయమునలన బ్రిటిషు సాకాసా మొక్కజొన్నను తీసికొనిపోవుటకు వీలైనదని కూడ సామ్రాజ్య తెలిపిరి. ధర అంత విస్తారముగ లేదని బొతాగారు నుడిచిరి. సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు ఈ మొక్కజొన్నను కొనుటకు కడం నిబో దక్షిణ ఆఫ్రికా వైతనుకు ఇంత పంచితరము రాదనియు లాభముండదనియు జోతాగారు పలికిరి. దక్షిణాఫ్రికా దుగ్లాండులో ధన చాల మోచుననంపను.

జపాను

క్రొత్త జాతీయసంఘము.

టోక్యోయొ, జూన్ 12:—ఇటలీ వ్యావహారికులు హ్యుదకుపూర్వకముగ నూతన “జాతీయసంఘము”నకు సహాయ మొనర్పదలించుచున్నారు. అందువలన వారు చీనా అంతరంగిక కృతహాములలో ప్రమేయమును గలిగించుకొనరనియు, బ్రిటిషువారికి విశ్వాసముతో సహాయ మొనర్చెదననియు, క్రిక్కిన చూరదేశముల సఖ్యమును, నమ్మకము నభివృద్ధియు జరుగగలదని వారు నమ్ముచున్నారు. ఈసంఘమువారు విశ్వయముగ దేశస్థితిని బలపరుప గలరని బాగుగ నంగతుల నెఱిగినవారు చెప్పుచున్నారు.

మెసపొటేమియా

మెసపొటేమియాలోనున్న బ్రిటిషు సైనికుల ఆరోగ్యస్థితి.

లండన్, జూన్ 13:— మెసపొటేమియాలోనున్న బ్రిటిషు సైనికుల ఆరోగ్యస్థితి చాల సంత్సృష్టికరముగ నున్నది. వైద్యసాయము చాల అనుకూలముగనున్నది. దారులకు కొరక లేదు.

జర్మనీ

సాకాయుద్ధము.

కోనెక్ హేగ్, జూన్ 13:— కారడ్ స్కూరువద్ద సాకాయుద్ధము జరిగినట్లు గోతుల్యాండు తీరమున ఆర్మీరద్ద ప్రవేశించిన సాకా ఒకటి తెలియజేయుచున్నది.

చిత్రమైనయుద్ధము

లండను, జూన్ 13:—స్కోనాను సమీపము ద్వైసా వద్దను, బరాణ విచ్చినద్దను, ముఖ్యముగ నీవారకా నదీతీరముననున్న బిజజనీ వద్దను జర్మనులు చురుకుగా యుద్ధము చేయుచున్నారని జర్మనులు ప్రకటించుచున్నారు.

చీనా

చీనా యంత్రోకలహములు

సూయుక్త రాష్ట్రములు విచారిండుట. లండను, జూన్ 11:— అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారు మిత్రమండలి వారికిని వై నాహారికిని ఒక వార్త నంపి రనియు వై నాదేశము నందలి యంత్రోకలహములకు వారు మిగుల విచారిండుచున్నారనియు, వారిని జాతీయ మైక మత్యావశ్యకతను గ్రహించి పోషించుచువదనియు, మిత్రమండలివారు, సంయుక్త రాష్ట్రమువారును గలసి యొక ప్రకటనాపత్రమును చీనాదేశమున కంపనలేని యుపపాదించుచున్నవనియు వైటరుగారికి తెలియజచ్చెను.

రాష్ట్రీయ న్యాయాధికార సంతయము.

అలహాబాదు, జూన్ 12:— యూరోపియను బ్రిటిషు ప్రజల క్రిమినలుకేసుల సందర్భమున అలహాబాదు హైకోర్టువారికి లక్ష్యణపురముపై న్యాయాధికార మున్నదా లేదా యనుసంగతి అలహాబాదు హైకోర్టులో నొక కేసు విచారించబడెను. ఎ. సి. హోరి సు గారు తమ యుక్తరముల నేజీవియో దొంగిలించిరిని విలియమేనకు గారు లక్ష్యణపుర న్యాయాధికారివద్ద కేసు తెచ్చెను. జిల్లాకోర్టువారు కేసును కొట్టివేయగా నది హైకోర్టునకు పునర్విచారణమునకు పోయెను. యూరోపియను బ్రిటిషు ప్రజలక్రిమినలు కేసులసందర్భమున లక్ష్యణపుర అప్పు అలహాబాదు హైకోర్టుకే సోగలయునుగాని అయోధ్య హైకోర్టునకు బోగూడదని సత్యవంద్రముఖిగారు దావాదారుతరఫున వాదించెను. అలహాబాదు కట్టి స్వాతంత్ర్యములేదని రాజాగారి తరఫున వల్లాజాగారు వాదించిరి. ముఖ్యన్యాయమూర్తి సర్ బాడ్డిసాహ్యుగారి కేసు చాలముఖ్యమైనది గనుక నిండు దెంచినారు విచారింపవలయుననిరి. క్రమక్రమమున వల్లాజాగారు న్యాయాధికారమును గూర్చిన వివాదమును విడిచి పెట్టుకొనిరి. అనంతరము దావాతో ప్రమాణపత్ర ముండవలయునని ముఖ్య న్యాయమూర్తి కేసును ప్రిప్టుజేసెను.

తక్కిన 5 కర్మములకు మైసూరు పోలీసు గ్రంథము వారసంఘ మేర్పడినది. ఇందులో 41 సభ్యులుగలరు. ఈసంఘమునకు ఇన్నువెచ్చురు బనగో అభి ఎమ్మకేసుగారు అధ్యక్షులు. దొరకమునకు కన్నడ భాషాంశిత కార్యదర్శి. ఇంకను కొందరు సభ్యులు నెలరు.

దేశీయతంత్రీవార్తలు

(0)

సింలా

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన యుద్ధవార్త.

12-వ తేదీన హిందూజీ కార్యదర్శిగారి వద్దనుండి

రాజప్రతినిధిగారి కి తంత్రీవార్త వచ్చెను:—

మెస్సీసీసు కవతల క్రొత్తగా బ్రిటిషునా రాక్రమించు కొనిన ప్రదేశముల స్వాధీనము చేసికొనుటకు జర్మనలనేక ప్రతియుద్ధముల నతి ఘోరముగ నొనర్చిరి. కాని ప్రతి ప్రతియుద్ధమునను వారోడిపోయిరి. బ్రిటిషువారు మరొకన్ని తుపాకుల పట్టుకొనుచు మరి కొంత ప్రదేశము నాక్రమించిరి. మొత్తము 7000 లకు మెగాట్రాపీలు పట్టుకొనబడిరి. మెస్సీసీసు యుద్ధమున బ్రిటిషు వయ మునికుల నేర్పు ప్రశంసనీయము. వారు రెండు స్త్రీమలనవద్ద బాంబులకుప్పించిరి. మామూలుపట్టుబండ్లను తగులబెట్టిరి. విమానకాలల నెదిరించిరి. పటాలములపై మరగింకల కొట్టిరి. పరాసురంగమున ముఖ్యమైనమార్పు లేదు జరుగలేదు.

విశాంశోనది యొక్క తూర్పుతీరమునను, కాశ్మీరదేశి దక్షిణభాగమునను ఇటాలియనులచే క్రొత్తగా నాక్రమింపబడిన ప్రదేశముల పాస్టియను లెదిరించి విశేష ఫిరంగివన్నమును గురిపించిరి. కాని ఇటాలియనులతమ ప్రదేశముల దృఢముగ గాచుకొనిరి. పశ్చిమ ప్రదేశమునంతటను సాధారణయుద్ధము కంటె నెక్కుడు యుద్ధము జరిగెను. ఏసీయా యొక్క తీరము ననున్న ఆస్ట్రేలియాను ఇటాలియనులు వశపరచుకొనిరి. 512 క్రొత్తులను ఖయిదీలుగ బట్టుకొనియెను.

బ్రిటిషు వైమానిక నావిక దాడులవలన భయమొంది జర్మనులు నెద్ద నెద్ద యోడల నన్నిటిని ఓర్పెడినుంది తీసివేసిరి తత్ ఫలపర్యా లోకనములన తెలియచున్నది.

తూర్పు రంగమున సంధిప్రయత్నముల జేయవలయునని హిందెనుబద్ధుగారు రుస్సాకేజనరలుగమువారిని గోరిరి. ఆస్ట్రేలియనులగుడ నట్టి కోరికనే కోరిరి. అందులకు రుస్సాకార్యక సైనికప్రతినిధులు ప్రతికారభావమును తెలిపిరి.

బొంబయి

నైన్యములో జేరకుండుటకు శిక్ష.

బొంబాయి, జూన్ 13:— ఎఫ్. క్లెయింగ్ నవతరు రిజిస్ట్రేషను అడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రకారము తననామము నైనికరిగ నమోదు చేయించుకొనకున్నందున నతడు శిక్షాపాత్రుడని క్రిందటి మంగళవారము ఎస్పి నేడు పోలీసుకోర్టులో రిజిస్ట్రేషను కాఫాధికారి కులై వానుగారు రాయబహద్దరు సటల్వానుగారి యెదుట వాదించిరి. ముద్దాయి యూరోపియను బ్రిటిషు పౌరుడనియు, సాధారణముగ బొంబాయిలో నివసించుచుండుననియు, గతజనవరి 1-వ తేదీనుండి మార్చి 1-వ తేదీవరకతడు బొంబాయి నుండి యెడటికిని బోలేదనియు, అయినప్పటికిని తన పేరును నమోదు చేయించుకొన లేదనియు, గతకనతడు శిక్షాపాత్రుడనియు కులై వానుగారి వాదనము. ముద్దాయి నేరము నెప్పకొనియెను. తాను బ్రిటిషువారిపరిపాలనమున నుంటున్న యూరోపియను డగుటయు వాస్తవము. తాను పని చేయుచున్న యోడ యిప్పుడే పనియు లేకయున్నది. తాను దక్షిణ ఆఫ్రికాలో జన్మించిన వాడనియు డగుటచే తాను నైన్యమున జేరనరసములేదను నుద్దేశమున పేరును నమోదుయించుకొనలేదు. అతిస్పృహజ్ఞుడు మాత్రమే విధింపవలసినదని కులై వానుగారు కోరిరి. న్యాయాధికారిగా రతనికి రూ 200 ల జరిమానాను విధించిరి.

లాహోరు కుట్రనేరము

లాహోరు జూన్ 12:—కుట్రనేరములో కడపటిదగు నేరమును విచారించుటకు స్పెషలు న్యాయస్థాన పేర్కొనబడినది. వీని కార్యక్షేపకు సి. ఏ. డేగ్రి. ఐ. సి. ఎస్. విల్బురపోర్స్, ఐ. సి. ఎస్. రాయబహదరు హ్యూమ్ దాసు (విశ్రాంతి పొందిన దొరతనము వారి న్యాయ) వారి గార్లు నేడు ఈలాహోరు కుట్రనేరమును విచారించిరి. ఆజిత సింగ్ నవలీ ఆత్మమిత్రుడగు లాల్బందునకు 121, ఏ 124 ఏ. ఐ. పి. సి. క్రింద యావశ్యకము దృతాంతరవాస శిక్ష విధించి, బర్నింగ్, పియాకీలాగాగ్లను 10 ఏండ్లు ద్వీపాంతరవాసము విధించబడినది. గులాం హుస్సేనుయను మహమ్మదుస్సేనుకు 1 వత్సరము కనకశిక్షయు 50 రూప్యములు జరిమానాయు విధించినది. 5 వ ముద్దయగు గార్దియాల్ సింగు గారికి 2 గుంలు కనకశిక్ష 600 రూప్యములు జరిమానా విధించబడినది. ముద్దయ లందరును లోహరపుహనులు.

బంగాళము

చాంపేరను యూరోపియను సంఘము.

కలకత్తా, జూన్ 12:—గంధిగా రీ మధ్య చాంపేరను జిల్లావబోవుట, అచటి కతడు పోవుటవలన గలిగిన సంగతులు, అందుపై బీహారు పోటలలోని స్థితిగతులు మొదలగునవి యూరోపియనుసంఘమువారిని విశేషముగా సానియగుట జేసి నవి. ఆ యంత్రమును గూర్చి తత్సంఘ కార్యదర్శి బీహారు, ఒరిస్సాదొరతనమువారి కోరిక యంత్రమును వ్రాసెను. అందే సంగతులు గూడ నుదహరింపబడెను. బీహారు, ఒరిస్సాలలో భూస్వాములకును నైతులకును గల సంబంధముల నరయుటకు మిదొరతనమువారి సంగతులమును నియమించిరి తెలిసి మా సంఘమువారు చాలసంతోషించిరి. ఈ సంఘసంస్థాపన కవశ్యములైన యొకటిరెండు కారణముల నరయుటతో పనిముగించక ఇదివరలోగాని, ఇకపైని గాని యధాగృహము కష్టముల కాకరమగు వ్యవస్థలేవియున్న వాని నన్నిటిని తొలగించు నిమిత్తము చేయవలయు విచారణాంశములు ఎంత విరివిగ జేయబడవలసిన నంత విరివిగ జేయవలయునని మా సంఘమువారు రిఫ్రిచాయ మిచ్చుచున్నారు. ఇప్పుడు నిశ్చయముగ నున్నట్లునట్టియు, సోషల్ సేవీ తలపెట్టుచున్నట్లునట్టియు ఇబ్బందులను సాధ్యమగునంతవరకు వెంటనే తొలగించుట త్యాగశక్త్యము. ఆ విచారణ బహిరంగముగ జరుగవలయునే గాని చాటుమాటుల జరుగకూడదు. ఇట్టి విచారణలను రహస్యముగాజేసిన, జనభావశక్త్యము తెలిసికొనకూడని రహస్యములేవియో ఇందు గలవని లోకు లనుమానింపవచ్చును. ఇట్టి సంగతులలో జనులు తమ తమ యభిప్రాయముల స్వంతముగ తెలిసికొననియవలెను. మా సంఘమువారు మిక్కిలి సంగతిని బాగుగ నెక్కినెక్కిన వక్కాణింపగోరుచున్నారు. చాంపరాను జిల్లాలో భూస్వాములకును నైతులకును గల సంబంధముల తెలిసికొనవలయునను స్వనియామక పనిని నిర్వర్తించి గంధిగారు మే 13 వ తేదీ సెక్ యంత్రములో తమ యుద్దేశముల మిక్కిలిగించిరి. ఇంక వారికి జిల్లాలోనుండవలయు అగత్యమేమియులేదు. రయితులలో విశేష యశాంతిభావము వ్యాపించెననియు, ఏసరు యమున నేమియుప్ప వాటిల్లునోయనియు మిరిదివరకే భయమొందుచున్నారు. గంధిగారింక నివట విశేషకాలమున్న విశేషపదనము వాటిల్లుగలదని వారిలోగూడ వ్యాపించినదని మిరెలుగుదురు. అందువలన వెంటనే గంధిగారును, వారి యనుచరులను ఈజిప్టును విడిచిపెట్టునట్లుతేరు వొసగుట త్యాగశక్త్యమని మా సంఘమువారు దృఢముగ మిక్కిలి తెలుపగోరుచున్నారు. ఒకప్పుడు వై జెప్పబడిన సంఘమువారిని కొంతకాల ముండగోరినవారట్లుండి కార్యాంతరము వెంటనే ఈ ప్రదేశమును విడువగోరవలయునను.

ఫాంకోరుగారి మరణము.

కలకత్తా, జూన్ 12:— బ్రిగేడయరు సెయింటు జూన్ ఫాంకోరుగారు మరణించిన తెలియచున్నది.

అంతర్గామి యుద్ధమువలని ఫలితము.

గతవారము బ్రిటిషు శేవులలో 2767 నాకలు సురక్షితముగ ప్రవేశించినవి. 2823 వెవలినవి. 1600 టన్నులకు పై బడ్డనాకలు 22 మునిగినవి. 1600 టన్నులకులోనగు నాకలు 10 మునిగినవి. మారు నాకలు అంతర్గామిలబరినుండి పారి పోయినవి. 6 చాపల పడవలు మునిగినవి.

జర్మను ప్రతియుద్ధము.

లండన్, జూన్ 13:— రిజరంగమందున్న విశేషము డిల్లువ్రాయుచున్నాడు:— జర్మను ప్రతియుద్ధము జేయ ప్రయత్నించు చున్నారని పవాతులకు తెలియనే తెలియదు. వారు జర్మనుల జూడనేలేదు. జర్మనులు తమ ఫిరంగులతో పోరుమండగ అప్పుడు తెలిసికొనిరి.

కెయిజరుగారికి ప్రాణాపాయము తప్పట.

లండన్, జూన్ 13:— విల్సన్ విమానయుద్ధ సమయమున కెయిజరుగారు హిందెబర్గగారును ఘెంటుద్గర ఉండిరి. కెయిజరుగారికి 200 గడుములో 5 వైపులు చాతులైరి.

అంతర్గామిలయందలి విశ్వాసము

లండన్, జూన్ 13:— బెర్లినులో ప్రస్తావ. శముక అంతర్గామిలచే కయించుటగదుమని డిస్టానాపుగారు తెలియజేసిరి.

యుద్ధముగమునకు నహాయమొనర్చిన వారి పేర్లు	
773 ఏ. ఎం. కర్నూన్.	12,000
774 కె. వెంకటరావుగారు	200
775 ఎస్. చంద్రశేఖర మొదలియారు గారు	3000
776 పి. నరసింగ రావుగారు	200
777 ఇన్నెసు కంపెనీవారు	4000
778 డిస్ట్రిక్టు బోర్డు ప్రెసిడెంటు నెల్లూరు	1,25000
779 మేడం వెంకయ్యగారు	1000
780 కె. దేశికాచార్యులుగారు	100
781 డబ్లియు, వార్ బర్నెట్ గారు	3000
782 రాబర్టు క్లైట్ గారు.	100
783 ఓ. జె. స్మిత్తుగారు	2500
784 డాక్టరు. డబ్లియు. ఎఫ్. యూగారు	500
785 కేప్ టెన్. జి. ఏ. పెసర్లుగారు	3000
786 డైరెక్టర్ సలిగారు	500
787 కేప్ టెన్. ఐ. హేరుగారు	3000
788 ఆర్. రామానుజులూ నాయుడుగారు	2000
789 గయంతల. తాతయ్యగారు	300
790 తంబావూరు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు	7900
791 టి. ఏ. రామయ్యగారు.	200
792 సి. రను సుబ్బారాయుడు సెట్టిగారు.	200
793 కొప్పరపు వెంకటకృష్ణరావుగారు.	1000
794 ఎస్. హేరత్తుగారు.	10000
795 ఎస్. పి. అయ్యాస్వామి మొదలియారుగారు.	500
796 ఐ. వెంకయ్యగారు.	2000
797 డాక్టరు రిచర్డు విలియం చప్మను & ఇ. ఎం. చెప్మను సలి	3000
798 బి. ఎం. శ్రీకాంతయ్యగారు	900
799 లివరెండు ఇ. సెల్ గారు	1000
800 ఎం. ఆర్. డబ్లియు. హార్టు వి. ఎస్. హార్టుసలిగారు	500
801 ఇ. ఏ. జేరక్ గారు	1100
802 రివరెండు జి. పాల్ కర్ గారు	700
803 రివరెండు ఇజిన్ ఏ. ఓల్సన్ గారు	100

ఇటలీ నౌకా వర్తకము.

రోము, జూన్ 13:— 10 వ తేదీతో అంత్యగువారము లో ఇటలీ శేవులలో 537 నాకలు సురక్షితముగ ప్రవేశించినవి. 498 వెవలినవి. 5 ఇటలీ పొగయోడలు, 5 చిన్న తెర చాపయోడలు మునిగినవి.

శత్రువుల అంతర్గామిని పొదుచుట.

లండన్, జూన్ 13:— సెంటులూయినాక శత్రువు అంతర్గామిని 50 గజముల దూరములో జూచి దాని నెదుర్కొని పొడిచిన నని న్యాయార్థు హెర్బర్టు ఫ్రెలిక్ వ్రాయుచున్నది.

(Associated Press.)

In the course of a letter addressed to the press Lord Willingdon thanks the people of the Bombay Presidency for the generous and patriotic response to the War Loan. His Excellency says that the estimate made by Sir William Mayor has been doubted. He appeals to the citizens to make a final effort to show by their investments in the last two days their steadfast determination and constant resolve to do the utmost for the Empire's cause.

His Highness the Raja of Faridkot has generously offered a sum of Rs. 40,000 in honour of His Majesty the King Emperor's birthday for comforts for the Mesopotamia Force. The offer has been gratefully accepted.

HYDERABAD (SIND.) June 13th. - The following resolution was unanimously passed at a meeting of the Hyderabad (Sind) District Congress Committee:—This Congress Committee is strongly of opinion that the Congress deputation should without any further delay proceed to England to place before the Government and the people of England the demands of the people of India contained in the resolution and scheme of self-Government adopted by the last Congress.

AMRUTANJAN
Best Indian Pain Balm
Price Annas 8 Per Bottle.
SOLD EVERYWHERE.
AMRUTANJAN DEPOT,
Bombay & Madras.

THE GREAT WAR

AIR RAID ON LONDON

MUCH LOSS OF LIFE REPORTED

NAVAL BATTLE IN THE BALTIC

BRITISH ADVANCE MAINTAINED

SOME MORE REVOLTS IN RUSSIA

ALLIED TROOPS ENTER THESSALY

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN

Air Raid on London.

LONDON, June 13. It is officially announced that about fifteen hostile aeroplanes were heard crossing Essex coast and passing in the vicinity of Nore about eleven o'clock this morning. They proceeded in the direction of London, separating when they had covered half the distance. They attacked and bombed the East End of London. Reports as to the casualties and damage have not yet been received. Anti-aircraft came into action and large number of aeroplanes is still pursuing raiders.

Casualties in Air Raid.

LONDON, June 13. In the House of Lords, Lord Derby stated that hitherto 49 had been killed and two hundred injured in the air raid and he feared the figures would be exceeded. As far as he knew no damage of military consequence had been done. According to one report we had been successful to a extent in dealing with the raiders.

Much Loss of Life.

LONDON, June 13. In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that as far as was known twelve or fifteen enemy aeroplanes crossed the coast at North Foreland and proceeded across Essex straight for London. Two bombs were reported to have been dropped near North Foreland. Bombs began to drop in East End of London at 11.25 and thirteen fell in the city. Casualties in the city so far were 81 killed and 67 injured. All anti-aircraft guns in London were in action and large numbers of aeroplanes went up in pursuit. Casualties in Metropolitan area were not yet known but he regretted to say that a Council School in East End had been hit and that ten children were killed and fifty injured. Hitherto it was only definitely known that one raider had been brought down.

Further News.

A Railway Train Hit

LONDON, June 13. The following official statement is issued regarding the air raid. Bombs were first dropped in the outskirts of East London at 11.30 and numerous bombs followed in rapid succession in East End. One fell on a railway station hitting an incoming train and seven were killed and seventeen injured. Another fell on a school killing ten children and injuring fifty. A number of warehouses were damaged and fires caused. Casualties so far reported in London area are forty-one killed and 121 injured but final figures may be greater. A few bombs were also dropped near North Foreland and on the opposite bank of the Thames where four were injured. The raid lasted fifteen minutes in London. Guns engaged raiders and many aeroplanes both naval and military went up as soon as the enemy were reported off the coast. Several engagements occurred but results are at present uncertain.

Trade Return.

LONDON, June 13. Imports for May increased by £3,827,726 and exports decreased by £35,87,155 compared with May last year.

Effect of Submarinism.

LONDON, June 13. Admiralty announces that 2767 ships arrived in British Ports last week and 2822 sailed, twenty-two over sixteen hundred tons were sunk and ten under. Twenty three were unsuccessfully attacked. Six fishing boats were sunk.

General Smuts

LONDON, June 13. The "Manchester Guardian" says it is probably that Smuts will join the War Cabinet.

Bonar Law's Son a Prisoner.

LONDON, June 13. The Vatican states that Mr. Bonar Law's second son who was recently reported killed is a prisoner with the Turks.

Seamen and Pacifists.

Seamen's Warning to Government.

LONDON, June 13. The predicament of Mr. Ramsay MacDonald and Mr. Jowett continues to arouse great interest. Captain Tupper of the Seamen's and Firemen's Union states that he warned the Premier that if a naval crew was put on board the ship, on which the delegates wished to sail or if a destroyer was used to convey the delegates, there would be a national strike of seamen on the following day.

Mr. Havelock Wilson, President of the Union, states, that the delegates have been trying to leave by another port which was warned by telegraph, and pickets were posted. It transpires that when the ship on which the delegates, meant to sail, left, the Labour Member of the House of Commons, Mr. Roberts, remained behind also, although he was not boycotted.

Women Delegates Sail.

LONDON, June 13. Mrs. Pankhurst and Miss Annie Kenny have sailed for Petrograd.

The Late Major Redmond.

Wounded While Leading His Men.

LONDON, June 13. The Queen has sent condolences to Mrs. William Redmond. Sir Edward Carson has also sent his condolences to Mr. John Redmond saying that the most active opponents of William Redmond liked him. It appears that Mr. Redmond was serving on the Staff, but prior to the battle of Messines he urgently insisted on going into action with his regiment. He was leading his men in an attack on Wytschaete Wood when he was struck by a fragment of shell. He died without recovering consciousness, and was buried in the village behind the fighting line.

Obituary.

Brigadier St. John Fancourt.

LONDON, May 13. The death is announced of Brigadier St. John Fancourt.

Counter Attacks Repulsed.

LONDON, June 12. General Haig this afternoon says we drove off counter-attacks against the positions gained yesterday morning astride the Souchez River and repulsed the raiders Northeast of Richebourg-Lavone. We made successful raids East of Le Verguier, Northeast of Lagnichurt, west of La Bassée and northeast of Neuve Chapelle.

BELGIUM

Kaiser's Narrow Escape.

LAHORE, July 13. LONDON, June 12th.—The "Telegraph" says that the Kaiser and Hindenburg were at the station at Ghent during Whit-sun air raid. Five soldiers were killed less than 200 yards away from the Kaiser.

FRANCE

U. S. Army Arrives in France.

LONDON, June 13. BOULOGNE.—Pershing and his staff have arrived here.

ITALY

Italian Naval Returns.

LONDON, June 13. ROME.—During the week ending 10th 537 ships entered Italian Ports and 498 departed. Five Italian steamers and five small sailing boats were lost.

Successful Italian Air Raid.

Durazzo Bombarded.

LONDON, June 13. ROME.—Numerous Italian aeroplanes have successfully bombed Durazzo, damaging military and naval works.

TELEGRAMS.

RUSSIA

Reval Revolts Against

Provisional Government.

LONDON, June 13. PETROGRAD.—Reval has followed the example of Kronstadt and ejected the Government Commissioner. The Council of Workmen's and Soldiers' Delegates has taken over the administration.

GREECE

Intentions of Protecting Powers.

LONDON, June 13. PARIS.—A telegram from Athens says that M. Jennart has had a conversation with M. Zaimis in which he stated that the protecting Powers intended to purchase Thessalian crops and to distribute them equitably throughout Greece. He also said that events since 1915 obliged them to demand more complete guarantees for the safety of the Eastern Army and also the restoration of the unity of the Kingdom and the working of the constitution in a true spirit. He notified the establishment of Allied posts for the control of the Isthmus of Corinth and the provision of military forces so as to assure the maintenance of order in Athens. The Government subsequently placarded in the city a communique explaining that the Powers had no intention of assailing the rights of Greece or the constitutional "regime," but only desire Greece to remain strong and independent. The telegram adds that the situation is calm.

GERMANY

Confidence in Submarinism.

LONDON, June 13. M. A. Deslavoff interviewed in Berlin expressed confidence in the submarine campaign.

SOUTH AFRICA

Food Problem.

South Africa's Maize Taken.

LONDON, June 13. CAPE TOWN.—The Imperial Government is taking over the surplus crop of South African maize at 14.3 a bag.

Price on Maize.

In the House of Assembly, Sir Thomas Smart said with a view to assisting the Imperial Government to prosecute War, the Union Government should not insist upon such extremely good bargain for South African farmer. He emphasised that it was due to the protection of British Navy that the British ships were able to take away maize. General Botha declared the price was not too high. He believed that if the Imperial Government had not stepped in the farmers would only have received poorest prices from speculators. Moreover the price in England would have been much higher.

MESOPOTAMIA

Health of British Forces in Mesopotamia.

LONDON, June 13. It is officially stated that general health of the whole of British forces in Mesopotamia is satisfactory. There is ample supply of hospitals and no deficiency of nurses is reported.

MACEDONIA

Allied Troops Enter Thessaly.

LONDON, June 13. PARIS.—A telegram from Athens states that French troops have disembarked at Corinth and that a British and French column has entered Thessaly.

Later.

LONDON, June 11. A French communique from the eastern Army says that the troops entrusted with the control of the corps in Thessaly have entered Thessaly without difficulty as far as Ellassona.

WAR AT SEA

Naval Battle Reported.

LONDON, June 13. COPENHAGEN.—A ship which has arrived at Arkoe on the coast of Gothland reports a naval battle near Kaeradskaer.

Drifter Fells Seaplanes.

Further Particulars.

LONDON, June 13. It is officially notified that Lieut. H. Bell-Irving, Royal Naval Volunteer Reserve, commanded the drifter which tackled the five enemy seaplanes and destroyed two. It is noteworthy that this is the first time in the war that it has been officially recorded that a fishing vessel has successfully attacked aeroplanes. It is unofficially reported that the five seaplanes were would-be raiders who were thus intercepted and scattered. This is another example of the unceasing vigilance and daring courage inspiring all branches of the service.

TELEGRAMS.

AMERICA

Enemy Submarine Rammed.

LONDON, June 13.

The "New York Herald" says that the liner "St. Louis" sighted on the 30th June a periscope at a distance of about 50 yards. She steered for it and it is believed that she rammed the submarine.

Death of Famous Pianist.

LONDON, June 12.

NEW YORK.—The death is announced of Teresa Carreno famous Pianist.

U. S. Deplores Internal Dissension. Suggested Allied Declaration.

LONDON, June 13.

Reuter understands that the United States has addressed a Note to the Allies and China deploring internal dissensions in China and urging the necessity for national unity, and proposing that some form of joint declaration shall be addressed to China.

The "Liberty" Loan. Greatly Undersubscribed.

LONDON, June 13.

WASHINGTON.—The Treasury admits that the Liberty Loan has been greatly under-subscribed and it is feared that it will fall short by a hundred million sterling. It closes on 15th June.

President Wilson is planning an important speech for the Flag Day celebration on the 14th June, including a comprehensive statement of the aims and position of the United States.

BRITISH FRONT

British Still Advancing.

Ground Gained on Two-Mile Front.

LONDON, June 13.

A British communique says:—We gained further ground eastward and north-eastward of Messines on a front of nearly two miles and occupied the hamlet of Gapaard. We also advanced our line slightly astride the Souchez River.

There was considerable enemy artillery activity north-eastward of Gouzeaucourt and southward and northward of the Scarpe in the neighbourhood of Lens and Ypres.

Our aeroplanes yesterday did useful work in spite of the unfavourable weather. One is missing.

The Captured Observation Posts. How They Dominate Ypres.

LONDON, June 13.

Mr. Beach Thomas, wiring from Headquarters, says:—The most interesting sight of all that is left on the battlefield are the old German observation posts especially near Ypres. They dominate our old positions and show how completely was its nakedness exposed to the enemy. How we held Ypres all these years, is a miracle. The battle was a perfect example of teamwork.

Airman's Amazing Experience.

There were few single feats among the infantry, but some amazing reports have been received regarding air fighting. A British airman found himself with a number of craft on both sides. He tried a spinning dive, but fell eight thousand feet before he could straighten his machine. When he was two-thousand feet from the ground he saw two German planes, in succession tumble past, having been shot down. Then as he began to climb, a third Hun plane hurtling down almost fell on top of him.

A "Tank's" Achievement.

ALLAHABAD, June 13.

LONDON, June 12th.—The correspondent of the "Paris Journal" at the British front mentions the tale of a tank behind Messines which, sweeping over some gardens, turned into the trenches and drove the defenders into a cave organised as an emplacement for a heavy gun and blocking the exit took a great haul of prisoners and also the gun. The correspondent adds that the latest attack enabled the British to use a new type of tank more powerful and speedier than that employed on the Somme.

German Despondency.

The "Matins" Artois correspondent conversed with a prisoner, the Professor of Philosophy at Konigsburg, who said:—It is no use deceiving ourselves. England will let us go only when we are completely flattened out. Among the classes in Germany who resist and know, all are aware of the ineffectual nature of the submarine war. German commentators farther from the scene are more complacent.

Enemy Comments.

The "Koelische Zeitung" while admitting our initial success, says:—It brings about no decision. It has changed the German front a curve into a straight line.

The "Frankfurter Zeitung" is content because our advance has not been pushed far enough to affect the German line beyond the Ypres-Commines Canal.

A German Claim.

A semi-official German statement claims that the British have higher losses than the Germans. That the German front line was lightly held and that some British divisions were too exhausted to go on.

The British Reply.

A British correspondent says: We went against strong positions prepared to pay a heavy price for them and found our battalions going through the worst places with imperceptible gaps in their ranks. One reached the

appointed goal with the loss of three dead. Most thorough preparations had been made to handle the rush for ground, but where a deluge was expected came only a gentle stream. Some dressing stations lacking cases were closed. We took four thousand prisoners from the German front line alone. The British, so far from being exhausted and unable to proceed, did everything set them to do so easily that they were most anxious for permission to go further, and grumbled when released in accordance with the programme.

British Superiority Admitted.

M. Marcel Hutin says that the German counter-attacks were supported by several divisions previously held in reserve in the neighbourhood of Ghent and Lille, and quotes a captured German field officer as stating that the attack ordered by Von Hindenburg was to capture Messines and Wytschaete at any cost again. The Germans could do nothing against the superiority of their adversaries. Now having lost 35,000 of their best troops, they will probably accept an accomplished fact. ("Pioneer").

A German Counter-attack.

LAHORE, June 13.

LONDON, June 12th:—A correspondent at the front states the infantry were mostly unaware that a German counter-attack was attempted. They never saw the Germans and know only what they gathered from the storm of artillery which broke the German formations before they came in sight.

RUSSIAN FRONT

Lively Fighting.

LONDON, June 13.

A German communique speaks of lively fighting on the Dyina near Smorgon and Baranovitch and especially near Bizezany and on the River Narajovka.

INDIAN TELEGRAMS.

From our own Correspondents.

(By Wire.)

SIMLA

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, June 13.

The following telegram dated 12th inst. has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The Germans heavily counter-attacked with fresh divisions newly won British positions beyond Messines, but were everywhere repulsed and the British made further progress capturing guns. The numbers of prisoners captured in recent attack exceeds 7000. A feature of the battle of Messines was the daring of the British airmen who flew very low down dropping tons of explosives upon railway stations far behind the fighting line, blowing up rolling stock, attacking aerodromes, firing with machine-guns into detachments, troops machine-guns crew and gunners. No change of importance has occurred on the French front.

The Austrians after intense bombardment assaulted the new Italian positions both on the east bank of Isorno and on the south of Carso but the Italians maintain their positions. There was also more fighting than usual throughout the whole mountain region and the Italians have captured Agnelle Pass north of Asiago with 512 prisoners.

Reconnaissances of Ostend show that all large shipping has been removed from that harbour in consequence of British air and naval raids.

Hindenburg made a direct offer to Russian General Staff for an armistice on the eastern front, the Austrians at the same time making a similar move. The Russian Council of Workmen's and Soldiers' Delegates addressed an appeal to the Russian army saying German General talks in this way because he knows the Russian revolutionary troops would reject with indignation any covert proposal for a separate peace. The German General has forgotten that we in Russia heard the noise of bloody battles on the Franco-British front and that Russia knows the overthrow of her allies would mean the overthrow of Russia and the end of political liberty.

CALCUTTA

THE INDIAN WAR LOAN.

CALCUTTA, June 13.

Applications for the War Loan now amount to Rs. 31,96,95,500 exclusive of Rs. 1,35,05,675 subscribed through the Post Office section of the loan up to 6th June and Rs. 1,81,12,447 invested in Post Office Cash Certificates up to the 23rd May.

Details are as under:—

	Rs.
Bengal	9,39,89,000
Bombay	8,37,71,200
United Provinces	2,75,87,100
Punjab	2,29,89,700
MADRAS	1,77,94,800
Burma	1,59,76,200
Central Provinces	64,88,400
Behar and Orissa	38,99,800
Astam	8,11,400
H. H. the Nizam of Hyderabad	75,00,000
H. H. the Maharaja of Gwalior	88,21,000
Mysore State	49,15,900
H. H. the Nawab of Bawalpur	40,00,000
H. H. the Gaekwar of Baroda	31,57,800
Minor Administrations	1,29,92,900

Judgment Reserved.

CALCUTTA, June 13.

At the High Court a Special Bench consisting of the Chief Justice and Justices Woodroffe, Mukerjee, Chitty and Fletcher to-day concluded the hearing of the rule issued on the directors, manager, and printer of the "Amrita Bazar Patrika" to show cause why they should not be committed for contempt of court. Mr. C. R. Das, on behalf of the manager, submitted that there was no proof that his client was the manager. Counsel next read the articles and commented as he proceeded along. In conclusion, Mr. Das submitted that there was no contempt. Even if it was, it was merely technical, and that a summary form of trial was not according to law.

Their Lordships reserved judgment.

UNITED PROVINCES

Question of Territorial Jurisdiction.

ALLAHABAD, June 13.

At the Allahabad High Court this morning a question was raised whether Lucknow was outside the territorial jurisdiction of the Allahabad High Court in respect of criminal trials of European British subjects. One Mr. A. C. Harris, a publishing company's travelling agent who is being tried at the instance of one Mr. Williamson at Lucknow for an alleged theft of a letter etc., applied to the District Magistrate for transfer of his case from the High Court of the City Magistrate. The application was rejected and Mr. Harris came to the High Court on revision. Mr. Satyachandrar Mukerjee for the applicant had contested before Mr. Justice Ryves that High Court for European British Subjects in criminal cases in Oudh was not the judicial Commissioner's Court, but the High Court of Allahabad. Mr. Justice Ryves issued notices, and the matter came up this morning. Mr. Wallach for the Crown took preliminary objection that the Allahabad Court had no jurisdiction to hear an application for revision in this case, but only had original and appellate criminal jurisdiction over Europeans in Oudh and cited various authorities. Sir George Knox remarked that as it was a matter of some difficulty and importance, His Lordship would form a full Bench to consider the matter. The Bench was then formed composed of Sir George Knox and Justices Fudball and Ryves and arguments were heard but subsequently Mr. Wallach withdrew his objection as to the jurisdiction. Chief Justice then delivered judgment during the course of which His Lordship said that the application of Mr. Harris should have been supported by an affidavit. The law was very positive on the point. There was no affidavit before their Lordships and they were precluded from considering the application at all. The application for transfer was therefore rejected.

Brief Telegrams.

The first meeting of the Autumn sessions of the Imperial Legislative Council has provisionally been fixed for Wednesday the 5th September 1917.

BOMBAY, June 13th.—The Gokhale Memorial Committee have selected a site for the statue of the late Mr. Gokhale on the Marine Lines maidan near the spot where the National Congress was held in Bombay in 1915.

Mr. C. W. E. Cotton, I. C. S., will officiate for Mr. C. Rainy as Deputy Secretary, Finance Department, Government of India while the latter Officer is serving on the Committee investigating the relations between landlords and tenants in Behar.

RANGOON, June 13th.—The dead body of a European named Denis Hayes aged 35, Sanitary Inspector, was found last night hanging from a rope. Near the body was a letter addressed to a friend saying that he took his life because his wife and daughter had leprosy.

It is understood that a big civil suit has been filed in the Court of the subordinate Judge of Agra by Lal Pal Singh and another against the Hon'ble Raja Khusalpal Singh and others claiming among other reliefs declaration might be made of their rights to properties comprised in Kotla Estate and possession thereof be given to them. The suit is valued at thirty lakhs of rupees.

Latest Telegrams.

[REUTER.]

LONDON, June 13.

Report of sea fight wired this morning is possibly explained by news of an encounter between British destroyers and a German submarine near Christiania. Fishermen believe latter was hit.

In the House of Commons to-night, Mr. Bonar Law estimated that between eighty and ninety had been killed and four hundred injured in air raid. He announced that there had been a serious explosion in a munitions factory at Ashton-under-Lyne, causing numerous casualties.

1-50 A. M.:—It is officially announced that casualties in air raid now total fifty five men. Sixteen women and twenty-six children killed, 223 men, 122 women, and 94 children injured. No military or naval damage was done.

British communique says our total captures since June 7th, are now 7342 prisoners, including 145 officers forty-seven guns, 242 machineguns and sixty trench mortars. We drove off a raiding party in morning north-westward of Lens. We brought down yesterday three German aeroplanes and drove down two others. Our anti-aircraft guns shot down one inside our lines. All of ours returned.

మా కలకత్తా జాబు

కలకత్తా, జూన్ 10.-సామ్రాజ్య మహా సభకు ఇండియా ప్రభుత్వము పక్షమున ప్రతినిధిగా వెళ్ళియుండిన, సర్ సత్యేంద్ర ప్రసన్న సింహాగారు సుగమీతముగా మరలివచ్చి వంగ రాష్ట్ర ప్రభుత్వపు కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు దళమొకటి పదవిని తిరిగి స్వీకరించిరి. కిరి ఫాసమునఁజేరిచేయుచుండిన సర్ హమ్మద్ హుదాగాదు హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా నియమింపబడి యాపదవిని స్వీకరించిరి. సింహాగారిచ్చటనున్న పూర్వ దొక పత్రికాసంకలనము వారిని సందర్శింపగా వారు చెప్పిన సంగతులు "ఇండియన్ డేయిలీస్" పత్రికయందు ప్రకటింపబడినవి. యుద్ధమును గుఱించి చెప్పవలసివచ్చిన సంగతియొక్క సందర్భము వైకాలమువలన ముగియదని యింగ్లాండులోని జనల యభిప్రాయమనియు, కట్టకడ పట మిత్రమండలికి సంపూర్ణవిజయము కలుగఁగలదను ధైర్య మెల్లయెడలఁ బ్రబలియున్నదనియు, భోజనసాగ్రహి మున్నగు విషయములలో జనసామాన్యము ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయమును సంతోష పూర్వకముగా గ్రహణించుచున్నదనియు, వారు నడిచిరి. సామ్రాజ్యప్రతినిధి సభనుగూర్చి చెప్పచు, ఛంబల్లోని గారు హిందూజాతము నెడల సంపూర్ణమైన సాహసాత్మికత గల యుద్ధాహ్వానమునందును, సర్ జేమ్స్ మెన్జెస్ గారే యెన్నఁకొనఁబడెన ప్రతినిధియైనను గూడఁ జేయఁ జాలనంత దక్షతతోడ దమ ప్రాతినిధ్యమును నిర్వహించి రనియు, ప్రతి సంవత్సరముకూడెను సామ్రాజ్య మహాసభకు ఇండియా ప్రతినిధునిగూడఁ బంపఁబడునట్లు నిర్ణయింపఁబడుటచేత మనదేశమునకు గొప్ప గౌరవము కలిగినదియు, మీరు నడిచిరి. సింహాగారి కేమి చెప్పినను, ప్రభుత్వమువారిచే నిర్ణయింపఁబడిన ప్రతినిధి యెంత యుదారుడైనను, ఎంత దక్షుడైనను, ప్రజలకు మాత్రము ప్రజాప్రతినిధులయందున్నంత విశ్వాసము తక్కిన వారియందుండఁజాలదని సింహాగారు గాని సాలకవర్గముగాని నుతించిపోదనగ విషయముకాదు. ఇతముందు జరుగఁబోవు సామ్రాజ్య ప్రతినిధి సభలకైన ప్రజాప్రతినిధులు పంపఁబడుదురుగాక!

వంగరాష్ట్రీయ తాంగ్రెసుకుమిటి.

చెన్నపురి శాసన విధానసభలో మొట్టమొదట ప్రభుత్వ గా రిటీవల వెలిబుచ్చిన యాదేశవాక్యము లారాష్ట్రీయసంక్షేపక యిచ్చటగూడ మిక్కిలి కలకరమును గలిగించినవి. ఒక పెద్దరాష్ట్రమును బాలించు గవర్నరుగారు విశేషగౌరవ నీయులైన ప్రజాప్రతినిధుల యెదుట నవనవముగాఁ బ్రసక్తి కలిగించుకొని యిన్నియామకములతోడను బెదరింపులతోడను గూడిన వాక్యముల నాడియుండుట మిక్కిలి యాశ్చర్యమును గలిగించినది. ఇచ్చటి దేశీయప్రతికలన్నియు నాయపన్యాసమును తీవ్రముగా ఖండించినవి. ఇటీవల సమాజేతమైన మరాష్ట్రీయతాంగ్రెసు కమిటీయందు దాయకవాదమును ఖండించుచు నొక తీర్మానము గావించఁబడినది. బ్రిటిషు పార్లమెంటునకు మనదేశమునకు స్వరాజ్యమును బ్రసాదించవలెనని ప్రార్థించుచు నొక విన్నపము పంపవలెనని యిచ్చటి నాయకులు సంకల్పించి యున్నారు. ఈ సంకల్పము త్వరలో కార్యరూపమునఁ బరిణమించును గాక!

ఆంధ్రదేశమున నూతన విశాసమును గలిగించుచున్న ఆంగ్లోప్రభుత్వమును గూర్చి యిచ్చటి నాయకులకుఁగూడ సదభిప్రాయమే యున్నట్లు కన్పట్టుచున్నది. శ్రీయత సురేంద్ర నాథబెనర్జీగారిచే ప్రకటింపఁబడుచున్న 'బెంగాలీప్రతిక' మొస్తటి యాంధ్రమహాసభను గూర్చి వ్రాయుచు నాంగ్లోప్రభుత్వము నెడలనే కాక ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర విషయమునను బ్రత్యేకాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ విషయమునను సంపూర్ణసాధనము ప్రకటించుచు వ్రాసియుండుట సంతోషకరము. దీనిని బట్టి చూడఁగా రాజభోవు తాంగ్రెసునందు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రోద్యమ మంగీకరింపఁబడఁ గలదని యాశంకలుగచున్నది. కాని దీనికి గొంతెము కృషియవలయును. ఆంధ్రనాయకు లెవ్వరైన మాప్రాంతములకువచ్చి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములను గూర్చి యపన్యాసముల నిచ్చిన లాభముండఁగలదని తోచుచున్నది.

మా విశ్వవిద్యాలయము

ఈమాసాంతమున జరుగవలసి యుండిన ఎమ్. ఏ. బి. యల్ పరీక్షలు మహమ్మదీయుల పంతులైన రహ్మానునందు వచ్చుటచేత వీనిని ఆగష్టు మాసములో జరుపుటకు నిశ్చయింపఁ

ఫోర్టు సెంటు జార్జిగ బెట్టు.

విద్యాశాఖ.
గూర్ఖా సబుజిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు ఎ. ఎల్. నాగయణమూర్తిగా (జయపురము రేంజి) రిజిస్ట్రార్ మాసము ప్రవేశింపవలెను యాయబడెను. ఈకాలమున జి. నాగన్న పంతులుగారు పర్లాకెమిడి రేంజిగూర్ఖా ఇన్ స్పెక్టరుగ నుండును. దత్తమండల కళాశాల (అనంతపురము)లో నుపన్యాసకుడుగ నున్న ఎన్. కామేశ్వరరావు పంతులుగారు రాజమహేంద్రవరము ప్రెయినింగుసూటలు హెడ్క్వార్టర్సుగ నియమింపబడిరి.

మిస లేనియసు ప్రకటనము.

సబు రిజిస్ట్రారుల బదిలీలు
సయ్యదు హుస్సేను క్వార్టెరిసాహెబుగారు నందికొత్తూరునకు కడప-కర్నూలు జిల్లా, భువనగిరి కోదండరాజుగారు గుంటూరుమండలములోని చెరుకుపల్లికి. తిరువన్నూరు త్యాగరాజు సుందరేశ్వరయ్యగారు ఉదయగిరికి (సెల్లూరు జిల్లా). కూరెల్లి గంగారాముగారుబొప్పిలికి (విశాఖపట్టణము), వల్లభజోస్యుల నరసింహారావుగారు ఆవనిపెద్దకు (క్రిష్ణా). శ్రీపాద వెంకట నారాయణగారు భీమజోయనకు (క్రిష్ణా).

డిస్ట్రిక్టు మునసబులు

(ఫిబ్రవరి 3-వ తేదీనుండి)
పాలూరి రామారావుపంతులు గారు, రెండవ గ్రేడు. జమ్మి వెంకట్రావు పంతులుగారు మూడవ గ్రేడు.
(ఫిబ్రవరి 9-వ తేదీనుండి)

పాలూరి రామారావు పంతులుగారు, మొదటి గ్రేడు మునసబు. జమ్మి వెంకట్రావుపంతులుగారు రెండవ గ్రేడు.

ఫిబ్రవరి 15-వ తేదీనుండి వెలమూరి వెంకట సుబ్బారావు పంతులుగారు మూడవ గ్రేడు. గుడ్ల సుబ్రహ్మణ్యం గారు, 4వ గ్రేడు (మార్చి 17 వ తేదీనుండి). గంటూరి గోపాలకృష్ణ రావుగారు, 4వ గ్రేడు. (మార్చి 20 వ తేదీ నుండి.) పెద్దసాలయము వేణుగోప లనాయుడు గారు, 2వ గ్రేడు.

హైకోర్టు చెందితర్ఫు భూపాళరావు వెంకట్రావు పంతులుగారిని 4వ గ్రేడు జిల్లామునసబుగ నియమించి ఎల్లూరు నకు బంపిరి.

రివ్యూవార్డు

లకణయ న్యాయశాఖ.
ఆసిస్టెంటు కమిషనరు క్రిష్ణభరణి బిడ్డెలుగారికి 15 దినములు ప్రీవీలేజీసెలవు
బళ్లారి సెక్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు గ్లాసెన్న హేగ్నిగిల్లి గారు బళ్లారి సబుడివిజను ఆసిస్టెంటు కమిషనరు కార్యముల నిర్వహింతురు.

బడినది. మొదటిసంవత్సరపు లాపరీక్ష ఆగష్టు 1వతేదీనను, రెండవసంవత్సరపు లాపరీక్ష 6వ తారీఖునను, బి- ఎల్ పరీక్ష 18వ తారీఖునను, ఎమ్. ఏ. పరీక్ష 20 తారీఖునను, జరుగునట్లే గావించబడినది. ఇదిగఱకే రేంజిసూటలు నిలిపివేయఁబడిన మెట్రికుల్లేషను పరీక్ష జూలై 24వతేదీన ప్రారంభమగును. విశ్వవిద్యాలయ విచారణ సంఘములో నుండవలసిన హౌడర ప్రతినిధులనావము లింకను ప్రకటింపఁ బడలేదు. గంధీగారు ఆంగ్లోయిండియను పత్రికలు.

ప్రజానాయకులనుఁ బ్రాణసంకటముగా నుండుట ఆంగ్లోయిండియను పత్రికలకు సహజము. అందును తెల్లఖామందుల డబ్బుగంచిన దగులు వ్యవహారములోఁ బ్రజానాయకులు జోకర్లము కలుగఁజేసికొనిరేని యాపత్రికలకుఁ గేవలము వెట్టి యెత్తును. వీహారు నీలిమందు తోటలలోఁ బనిచేయుచుండు అసహాయులైన మోరీల పక్షముననుకొనిండు మహాత్ముడైన గంధీగారు చేయుచున్న పరీక్షను యాపత్రికల కడుపుమంటకుఁ గారణమైనది. మొన్నటి దినమునఁ ఇంగ్లీషుమాత్రం పత్రికయు వ్రేట్టునున పత్రికయఁగూడ గంధీగారి వలన వీహారురాష్ట్రమున అనంతప్రీతి నెరుగుచున్నదని గోమహోదయము చేయుచు, ఆయన తమవిచారణ మానుకొనవలెనని యెఘ్లోపించినవి. గంధీగారికిరకల ననుసరించి ప్రభుత్వమువారే యొక విచారణసంఘము నేర్పరుచుచుండుట యాపత్రిక లెఱుగవా? అసంతృప్తిని గూర్చి ప్రభుత్వమువారికి రేనిదృష్ట యాపత్రికలకెందుకో! ఆంగ్లోయిండియను పత్రికలు స్వాధీనపర్యవసరమున బెట్టినది వేరనుట కిది మఱియొక నిదర్శనము.

పాలెము.
గుంటూరు మండల పల్నాడు రేంజి రేంజరు కె. ఎన్. గోపాలాచారిగారికి 6 వారములు ప్రీవీలేజీసెలవు.

వినుకొండ 4 గ్రేడు రేంజరు బి. కె. కృష్ణారావుగారు పల్నాడురేంజి వ్యవహారముల గూడ నాయుండును.

మెయిసెల 1 వ తేదీనుండి యాక్రందివారు 6 వ గ్రేడు రేంజరులుగ వ్యవహరింపబడిరి. (1) పి. ఎస్. కరదక్రష్ణమూనారిగారు (సెల్లూరుమండలము. (2) వై. వేంకటయ్యగారు (అనంతపురము. (3) ఎమ్. కృష్ణఅయ్యగారు (కడప. (4) ఎల్. గోవింద న్యాయపిల్లగారు (చిత్తూరు).

రి-జి సెంటు ఉద్యోగస్తులను గోల్కొండనుండి నియమింపవలసి యున్నది.

బళ్లారిమండలమున హావన హల్లి రేంజరు జి. రామారావుగారు, సి. ఎన్. రామనాథను గారు కచ్చిఫార్మ్ పుచ్చుకొను వ్యవహారము. కుడ్లగిరీరేంజి వ్యవహారములగూడ నడుపుచుండవలయును.

జి. రామారావుగారు జూన్ సెల 1 వతేదీనుండి తన పర్యసెంటు ఉద్యోగమునకుఁ గ్రేడు రేంజరు రావలయును.

శ్రీధ్రాచలము జాయంటు మేజిస్ట్రేటుగారిత్వమున అప్పలుగూడ ఖాయపరపబడినది. గాన మూడవ గ్రేడు డిప్యూటీ రేంజరు జి. కె. డేవిడ్సుగారు బర్తరపు చేయబడిరి.

రేంజర్లు, డిప్యూటీ రేంజర్లు బదిలీలు.

ఎ. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యగారు, కర్నూలు జిల్లా హైకు రేంజి.

గులాము దుర్గిగారు, గంగాముజిల్లా బరంపురము రేంజి. కె. తిరువెంకటాచారిగారు, కర్నూలు జిల్లా గండ్ల ప్రహ్లాదేశ్వరము రేంజి. మాణిక్యము మొదలినూరుగారు, అప్పలు గోదావరి చెర్లారేంజి. ఎన్. ఎ. డాసనుగారు, కర్నూలు జిల్లా పిచ్చెరువు రేంజి. ఎ. రామహేబ్యుగారు, కృష్ణా జిల్లా బందరు రేంజి.

సి. రామస్వామి నాయుడుగారు, కర్నూలు ధోను రేంజి.

సి. రామస్వామి నాయుడుగారికి మూడుమాసములు ప్రీవీలేజీసెలవు యాయబడినది. మాండుడేమురేంజి ఆఫీసు పలుకు మమ్మిడిరేంజి వ్యవహారములగూడ నడపుచుండును.

బి. కృష్ణస్వామిరావుగారు పలుసుమమ్మిడి రేంజికి (అప్పలు గోదావరి) కర్నూలునుండి బదిలీచేయబడిరి.

పట్టిమనర్సు.

కె. నారాయణస్వామి అయ్యగారు మరల గోదావరి నాథగను డివిజనుకు బదిలీచేయబడిరి

విశాఖపట్నము డివిజనులోని తెంహారి బికర్మయ్య

పి. మార్కెనారాయణరావుగారికి మాసము ప్రవీలేజీసెలవు.

కోరాపుట్టి సబుడివిజను నుండివిజయపు ఎమ్. పరమగారికి 29-3-17 తేదీనుండి మూడు మాసములకాదు ప్రీవీలేజీసెలవు.

ప్రము. వి. సి. సన గారు.
వారి యవమానకమును లేఖ.

జీజనూరు వైశ్యమహాసభయొక్క ఆనాటి కార్యదర్శిగారిచే ఈ క్రింది సమాచార ముంపబడినది:- "నువ్వధిగి చంకాల విషయమున జీజనూరు కలెక్టరును స్పృహగారు, అచ్చటి కొందరు వైశ్యప్రముఖులకు వ్రాసిన అవమానకరమును నాస్తియును, వైశ్యమహాసభయొక్క స్థాయిసంఘమువారు తీవ్రముగ ఖండించిరి. స్పృహగారు పెద్దమహమ్మల్లకు యుద్ధములునును గూర్చి తెలియజేయు వలసినదేగాని, యిట్టి భావలో వైశ్యసంఘమునకును అవమానింపరాదని యాపత్రిక వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. యుద్ధముననునకును, ఇంక ననేకవిధులకు ధన సహాయముచేసి, సంయుక్త రాష్ట్రపు వైశ్యులును, అందు జీజనూరు మండలవైశ్యులును, జక్రవర్తిగారి యెడల తమధిక్తివిశ్వాసములను తెల్పము చేసి నీని గూర్ఖాను సంఘము వారి నిశ్చితాభిప్రాయము. ఈ విషయమై తగినలెక్కలను నిర్ణయచేసినయెడల బావిమ.యనునవైశ్యుల జూలుతక్కినవారికి తీసిపోరని యీసంఘమువాంఅభిప్రాయము. ఈలెక్కలను ప్రచురించి వైశ్యులపట్ల తలెసామునిచ్చికో తేలియవలది, కలెక్టరుగారివై తగినచర్య నడపుటకు ప్రభుత్వము వారిని గౌరవపూర్వకముగ ప్రార్థింపుచున్నామిగాని తమ అవమాన కరములగుమాటల నుపసంహరింతురు గాకయని యీసంఘమువారు నమ్ముచున్నారు.

వైశ్యసంఘమువారు తమ తమ స్థానములలో నెంతయెంత చందాల మొనగినదియు లెక్కలువ్రాసి వైశ్యమహాసభవారికి ఈ విధమున సహాయము చేయవలెననియు, స్పృహగారి యుత్తరమును గూర్చి సవినయముగను, గాఢమున ఆక్షేపణమును జరుపవలెనని యాస్థాయిసంఘమువారు భావించుచున్నారు.

ప్రయాణికుల యిడుమలు.

బర్మా రాష్ట్రమునకు కమిటి విన్నపము.

బర్మా రాష్ట్రమునకు కమిటి ప్రాంతపులను పోలీసు, కష్టము, పోలీసు, హెల్త్ బాధాధికారుల సేవకును వెతల పాలు జేయుచుండిరి. వేరేయిదానికైన సభాకమిటి కార్యనిర్వాహకులు చంపూనుండి గతనెల 31వ తేదీని లెట్టి నెంటు గవర్నరు గారిట్లు విన్నవించు కొనిరి.

(1) సముద్రమునై నిటకనచ్చు ప్రాంతపులంద రగౌం వింపబడి, చునేక యిక్కట్లలకు బోనగుచుండిరి. చాలకాలము నుండియు ప్రయాణికుల లంపిరిట్టి యిడుమలనే పొందుచుండిరి. ప్రాంతపు లిట్లాదరింప బడనలెనని దొరతనము వారి యభిప్రాయమనిగాని తమదొడ్డుకు బుట్టలపుల ప్రకారము చరించుచుండిరి గాని కమిటివారు నమ్ముజాలరు.

(2) గాష్ట్రమున కాంతియు, పత్తెరిపాలనయును వాంఛించి యుండినందున చుట్టూకుల చుట్టూ నాటకపురములు నిర్మియై యున్నది. ఇట్టి యానచ్చుకమున ప్రకటించుటగో క్షిప్రముగా జేయుట చిరకాలమునుండి పడుచుండిన కష్టముల వెల్లడించుచుండిరి కాని విశేష మెద్దియును లేదు. తమ విన్నపమును సానభానులరై దొరతనమువారి వారలతులని కమిటి వారు నమ్ముచున్నారు.

(3) నల్లందు మున్నగు పదార్థములను దొంగతనముగ గొనిపోవుట, ఆరాజక కరపత్రముల ప్రవేశ పెట్టు టాదిగాగల యాక్రమములు అంటువ్యాధుల వ్యాప్తము— ఈ విషయములందు నిర్బంధము లుండుట న్యాయమని కమిటి వారి మోదించు చున్నారు. ఇట్టి విషయముల యందు దొరతనము వారికి సహాయ మొనర్చుటకు గూడ కమిటివారు సంసిద్ధులు. ఈ నిర్బంధముల నమలు జరుపుటయందు శ్రద్ధ దీసికొనవలయును. ప్రయాణికులయందు అక్రమ కార్యములు జరుపువారును, జరుపనివారును, అంటువ్యాధి గ్రస్తులును, వ్యాధి పీడితులు గానివారును, అందరును ఏకమై యుండురు. కనుక నిర్బంధముల నమలు జరుపుటయందు, ప్రజల మనములకు ఆనవసరముగ నొప్పి గలుగజేయుటాదు. అధికారులు తమ బుద్ధిచాతుర్యమును వినియోగించి ఎవరికి తగ్గుట వారిని గౌరవించి తమ నిబంధనముల నమలు జరుపుకొనవలయును.

(4) స్త్రీ మగ్గుల కేవులను కచ్చినపుడుగాని (ఇండియనుండి) స్త్రీ మగ్గుల బయలుదేరినపుడుగాని, యూరోపియను దుస్తులను ధరింపనివారిని కేవుకు తెనలకు బోనిచ్చుటలేదు. ఇవటికి వచ్చువారులయందు, చాలమంది దూరప్రయాణముల జేసినవారు కాకపోవుటచేతను, నూతన ప్రదేశములకు చేతను, కేవులొనికితను బంధువులనుచ్చి తీసికొని వెళ్లినగాని వీరికి దారితెన్ను తెలియదు. కనుక యిట్టి సందర్భము యందు ప్రాంతపులను కేవుకు తెనలకు పోవుటకు నెలవిడువలయును. చుట్టూ సాగనంపదలచియుండు పారికిగూడ హర్షములొనికిపోవుట కనుష్ఠ నిష్పింపజేడదము.

(5) ప్రయాణికుల శోధన కొంత విచార కారణముగ నున్నది. ప్రయాణికుల మనము లెట్లుండునా యని విచారంపక యుద్వోగులు వారిని సోదా చూచుచుండిరి. స్త్రీలు మాత్రమే స్త్రీ ప్రయాణికులను పరిశోధింతురు గాని ఆపాద మస్తకమును పూర్తిగ శోధించుట యుత్కృష్టముగ నుండలేదు. ప్రయాణికుల సమానుల నామాలాగ్రముగ శోధించి, యుద్వోగులు వాటి నిచ్చనచ్చి నట్లు పారవైచి నష్టము కలిగించు చున్నారు. ప్రాంతపులను ఉత్తరములను దైవలనువిప్పి వీరుచదువు చుండురు. ప్రాంతపులు, కొన్ని సమయముల నాల్గేయులు వ్రాసిన పుస్తకములనుగూడ వీరు తీసికొని చాలకాలము వరకు తమకడనుంచుకొందురు. శోధింపబడుచుండిన కృత్రిమమనినను సరే యుద్వోగులు మాత్రము తమ శోధనమునుమాత్రము మానరు. ఉన్నతోద్వోగములనుండి, జనరంజనమున భారతీయులుగూడ సాధారణపు దొంగలవలె చూడబడుట కమిటివారు చాలసార్లు చూచియున్నారు. ప్రయాణికుల దెచ్చట స్త్రీ మగ్గులతో, అధులముననుండి, యాతనినై అనుమానము గలదను నిఖరమగు సమాచారముండినగాని ప్రయాణికులను గాని వారి సామానులను గాని శోధింపగూడదని యుద్వోగులచేత కమిటివారి ప్రాధాన.

(6) మూడవతరగతి ప్రయాణికులందరును అంటువ్యాధులపుట్టయని మోల్తు ఉద్వోగుల యభిప్రాయమైనట్లు తోచుచున్నది. గనుక కేవుకు తెనవైచుచు, మూడవ తరగతి ప్రయాణికుల నందరను వీరు తనిభి చేయుదురు.

టీకాలులేనివారికి టీకాలు వేయుదురు. అందుచేత వెక్కిరిండు స్త్రీలుపిల్లలు కొంతకాలము వరకు ఆహార పోషకములు లేక మలముల మాడవలయును. ఈయాచారము ప్రారంభమైన తేరవిన్నవించ నగత్యములేదు. టీకలు వేసికొనిన మహుచిరాకయుండునా అను విషయమున వైద్యులందరే కాని ప్రాయములు కాలేదు. ప్రయాణమున క్రమముగ నాహారములేక ప్రయాణికులు మిక్కిలియలసియున్న సమయమున వారిని నిర్బంధించి టీకాలువేసిన ప్రయోజనముండునా? ప్రయాణికుల యారోగ్యము మరింత చెడును. మూడవతరగతి ప్రయాణికులకు టీకాలు వేయక విధిలేదని దొరతనమువారు తలచిన యెడల వేరొక విధానము నవలంబించవలెను. ప్రయాణికులను దిగనిచ్చి వారు స్వస్థపడినయనంతరమున టీకాలు వేయించవలెను.

(7) రాష్ట్రాంతర్యాగముల ప్రయాణముచేయువారి స్థితిగతులను విచారించుము. కొన్ని కొన్ని ప్రేషణలయందొక యాచారము నుట్టు తెలియవచ్చినది. ప్రాంతపులు బండినుండిదిగిన వెంటనే ప్రక్కనున్న పోలీసు స్టేషనుకు బోయి పేరు నమోదు చేయించుకొని రావలసినదని చెప్పవలెను; వీరును దినముపోలీసువారిని దర్శించి, ప్రదేశమును విడుదల నుద్దమించి నపుడు పోలీసువారి యొద్దనుండి యాజ్ఞాపెచ్చిన గాని వీరికి రైలుటిక్కెట్లు దొరకవు. విశేషమగు గౌరవమున జూడబడిన ప్రాంతపులను గూడ దొరతనమువారు అపరాధులుగను ఆరాజులుగను భావించి వారిని పోలీసువారి కాపువారియందుంచుచుండిన ప్రయాచారము స్పష్టముచేయుచున్నది. దేశీయమహాజనసభ మహమ్మదీయ సమితి మున్నగువాటిలో సంబంధ మున్నంత మాత్రమున గూడ అనుమానములకలె జూడబడిన వెక్కిరిండు ప్రాంతపులను కమిటివారు రెరుగుదురు.

(8) ఇట్టిస్పష్ట విషయమున దొరతనమువారికి శ్రమ గలిగించినందులకు కమిటివారు వింతిలుచుండిరి. గాని విషయము ప్రాధాన్యముగలచే శ్రమనీయకదప్పి నదికాదు. తమవిన్నపమును దొరతనము వారాదరింతురని కమిటివారు ప్రార్థించుచున్నారు.

అపూర్వమగు ఉపన్యాసము

ఒక విలేఖరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

కడవిన మే నెల 27 తేది ఆర్యక్షత్రియమహాసభలో శ్రీయుత ఆర్య-నారాయణమూర్తిగా రొక యుపన్యాసము చేసిరి. అది త్రిమూర్తులకు గురించినది. అందులోని విశేష మేమన:—సూర్యుడే విష్ణువని. వాయువే బ్రహ్మయని, మేఘాన్ని (విద్యుత్) రుద్రుడని చెప్పబడెను. ఈ త్రిమూర్తులకు సంబంధించిన ప్రత్యంశమును వాయుసూర్యున్న (విద్యుత్) లకు సరిపోల్చి చెప్పబడెను. ఉదాహరణము:—బ్రహ్మతన కూతురును తానే పొందెనని పురాణములందు గలదు. వాక్కు-వాణి-భాష-శబ్దము-సరస్వతి యను పదములు సమానాథములు. అథాత్ శబ్దమే సరస్వతి. వాయువువలననే శబ్దోత్పత్తియగును. అట్టి శబ్దమును వాయువేగపొందును. వాయువులేకున్న శబ్దముత్పన్నము కానేరదు. మరియు గ్రహింపబడజాలదు. కనుక వాయుస్థానీయమగు బ్రహ్మవలన శబ్దస్థానీయమగు సరస్వతి జనించెను. దానిని వాయుస్థానీయ బ్రహ్మయే గ్రహించెను. ఈలాగున సమస్తాంశములను ప్రమాణ సహితముగ సూర్య-వాయు-విద్యుత్తులే త్రిమూర్తులనియు, ఈ కల్పితత్రిదేవతల యాధారముననే, లోకమందు వైవస్వత్తు వాది మతము లేర్పడినవనియు నొక్క వైదికమతమే సనాతనమనియు ముపన్యసించిరి. ఇది మిక్కిలి అపూర్వముగను ఆశ్చర్యముగను భావోత్పాదకముగ నుండెను. ప్రాతఃకాల సూర్యోదయమును వామనకథను, వృక్షుతువును సముద్రమథనమునకును, పోల్చి వైదికకోశము, సాయణయస్మగ్రంథాధారాది భాష్యములు పురాణములు మున్నగు ప్రమాణములు చూపి యుపన్యసించిరి. దీనిని పుస్తకరూపముగ ముద్రించి విప్రములించినయెడల ఆంధ్రదేశమునకు మహాపాఠశాలమగునని నాయభిప్రాయము.

తెలుగు జిల్లాలనుండి చాలమంది విద్యార్థులు ఇంజనీరింగు లోవరు సబ్బాడే నేటు తరగతులయందు చేరునట్లు చేయుటకు దొరతనమువారి ఒక ఇంజనీరింగు పాఠశాలను విశాఖపట్టణమున నెలకొల్పింపటకు నిశ్చయించిరి.

సివిలు, మిలిటరీ స్టేషను లెగుమూలలో యుద్ధముల చందాలు పోస్టాఫీసు కార్యము సర్దిఫీకేటులు జేర్చుకొని రూ. 80,46,220 వరకు సమకూడెను.

కడప వార్తలు.

కడప, జూలై 7:— ఇచ్చట చినుకులుపడి ఎండవేడి మి చాలతగ్గినది. కొల్లాయిలలో జలము కొంతలేక నచ్చుచున్నది. మహుచిన్యాధి తగ్గుచున్నది.

శ్రీ కలెక్టరు గారి పరసనలో ఆసిస్టెంటు యస్. రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారు ఆరువారములు నెలపులో వెళ్లుచున్నారు. తారిఫాసే- కేబుల్ జిల్లా తాళిదారు ఆర్. పరమేశ్వరయ్య గారిని డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు నియమించిరి.

జిల్లా యంతటను జమాబండి ముగియవచ్చినది. శ్రీ జిల్లా కలెక్టరుగారు- పులివెందుల- రాజుమాటి తాలూకాల జమాబండి ముగింపుచేసియున్నారు. కడపజిల్లా ఆఫీసరుగారు- సిద్ధపట్నం- కడప ముగించియున్నారు. రాజంపేట సబ్ డివిజన్ ఆఫీసరు బడ్డెలు- రాజంపేట జేయుచున్నారు. జమ్మలమడుగు డివిజన్ ఆఫీసరు కమలాపురం ప్రొద్దుటూరు- జమ్మలమడుగు తాలూకాలు ముగించుచున్నారు.

సింహపురమందు జరిగిన ఆంధ్రమహాజనసభకు ఇచ్చటనుండి ఒక్క ప్రతినిధిగూడ వెళ్ళలేదు ఇందువలన కడపపట్టణమందలి ఆంధ్రజనులు ఎంతో ఉత్సాహపూరితులై, కార్యవాసులలో, తేటతెల్లమగుచున్నది. కడపమాండలికులు శ్రీ ఆంధ్రమాత సేవకొఱకు మేల్కొంచి యాశీర్వాదముల నైకొకొనవలెను

ప్రసన్న విశ్వేశ్వరరాయ దేవస్థానపు కార్యదర్శి శ్రీ కంఠం అదినారాయణరావుగారు కీర్తిశేఖరై ఒక్కమాస మైనను ఇంతవరకు మరల కార్యదర్శిని ఏర్పాటు చేసికొనినట్లు తెలియరాదు. కీర్తిశేఖరులకు రావుగారు గడవిన 6-7 సంవత్సరములుగ దేవస్థానముకొరకు పలుకష్టములు పడి, దేవస్థాన ప్రయాసలకు నోర్చి దేవస్థానమునకు ఆదాయాభివృద్ధి చేసి క్రొత్త చుంటపములు కట్టించి, పక్షోత్సవ మాసోత్సవములు ఏర్పాటుచేసి ప్రతిదినము గంగాభిషేక పూజార్యులు జరిపించి బహుశ్రద్ధతోను కడుబాగయాకతతోను కార్యములు నిర్వహించుచు 46 సం॥ కు ముగియునోనే కీర్తిశేఖరైరి.

నిడదవ్రాలు వార్తలు.

ప్రాథెన్ రాయమూర్తి నాయుడుగారు తమ బలప్రదర్శనాగ్రము గత మాసము 25 వ తేదీని నిడదవోలునకు దయచేసిరి. ఆంధ్రప్రచారాణి గ్రంథనిలయపక్షమున నొక సన్మాన పత్రమును కొన్ని పద్యములు చదువబడినవి. ముఖనాయు పురవాసు లొక పెద్దసభ యేర్పరిచి శ్రీవారి నాహ్వానించి సన్మానపత్రమొసంగిరి. కొన్ని పద్యములు చదువబడినవి. వారతాలా పక్షమున నింకొక సన్మాన పత్ర మొసంగబడెను. అనిండుసభలలో ఆచట సూర్యనారాయణరాజుగారు నూతనముగా రచించిన శకుంతలయను నాటకము బహుమానముగా నొసంగ నాయుడుగారు సంతసముతో దానిని స్వీకరించిరి. పట్టణములందువోలె నీ గ్రామములందు శ్రీవారి ప్రదర్శన విలోకనాగ్రము నేలకొలిది జనులు వచ్చి చూచి యానందించిరి. ఈ సందర్భము నిడదవోలులో పెద్దపంటలు అధికవర్షముచే పాడగుటచేత, దాశ్వాసాగుజడియైన ఫలించునని యాశతో ననేకులు రెండవపంట సాగుబడిచేసిరి. కాని చితకపండినను కోతలసమయమునకు అధికవర్షములుమరియుట చేపండినపంటలు సగమురాలిపోయి తక్కినదే చేదొరకినది. వైగాపరకాలువనీళ్లు వేసవిలో పొంగి నిండుచేలను పెక్కింటిని ముంచివేయుటచే నీటిలో వెళ్లులు తడవికొనిరి. పండక ఆనాడు, పండి యీనాడు ప్రజలు చిక్కులు పడుచున్నారు.

సముద్రమునందు మంచినీళ్ల ఊట:— సముద్రమున కడుగున మంచినీళ్ల ఊట లనేకములుగలవు. ఇటీవల ప్రాన్సుతీరమునందు కొన్ని మంచినీళ్ల ఊటలనుగూర్చి పరారు విలేఖరు ఒకడు వ్రాసెను. మధ్యధరా (మెడిటరేనియన్) సముద్రతీరమునందు 50 అడుగుల లోతున మంచినీళ్ల ఊటలు గలవనియు, ఇందునుండి మంచినీరు సముద్రోపరిభాగమునకు వచ్చుచుండుననియు ఇచ్చటనుండియే చేపలుపట్టువారు మంచి నీరు తీసికొని పోవుచుండెదరనియు అతడు వ్రాయుచున్నాడు. హిందూదేశమునకు సమీపముననున్న పాఠశీక సింధుశాఖ యందు బెస్రీక్ నీవులలోని మోహరక్ అను దీవియందు మంచినీళ్ల దొరకవట! ఆచుట్టు ప్రక్కల సముద్రమునందు కొన్ని యడుగులలోతున దొరకు మంచినీరే అచ్చట జనులకు జీవనాధారము. సముద్రమున మునుగగలవారు మేకచర్వును సంచులలో దీసికొనిపోయి మునిగి మంచినీరు తెచ్చుకొందురు.

ఇండియా దేశపు యుద్ధబుణము

ది 15-6-1917 నవీంపుచుచున్నది
త్వరపడుడు!

(ఇందునగురించిన వివరము 6-6-'17 వ తేదివరకును యీ పత్రికయందు
ప్రకటింపబడినది)

I. 1920-1947 సం॥ యుద్ధబుణము

II. 1920 సం॥ యుద్ధపత్రములు

1922 సం॥ యుద్ధపత్రములు

III. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు
సర్టిఫికేట్లు

ఈ యుద్ధబుణమునకిచ్చు సామ్మనకు ఇండియా గవర్నమెంటువారే
హామీగనుందురు

ఇంత నిర్భయముగ సామ్మనెట్టుబడి వెట్టదగిన విషయము మఱియొకటియుండదు

జూన్ నెల 15 తేదీ కావలవచ్చెడి దరఖాస్తు
లంగీకరింపబడవు

ఆలస్యమయిన పస్తాయిండుదురు

త్వరపడుడు!

త్వరపడుడు!

దరఖాస్తులు నమూనాలు, అకౌంటెంటు జెనరలువద్దకాని, ఏ బ్యాంకువద్దనో,
బ్రోకరువద్దనో, జిల్లాకలెక్టరువద్దనోకాని దొరకును.

జె. బి. బ్రన్ యేట్,

ఇండియా గవర్నమెంటు సెక్రటరీ.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

సల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, అభ్యాత్మిక, రాజకీ, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కట్టవనం శ్రీనివాసాచార్యుల ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటువలన కలమువారు కలమునా (వాసికొను) టుచియు: కల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంకల్పన చందాదారులకు ,, ,, 0-8-0
,, అధ్యక్షులకు ,, ,, 0-12-0
ఆంధ్రభారతపత్రిక సంకల్పన, లేక దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులకు ,, ,, 1-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

తామర తైలము. పండ్లపాడి. మోహినీ తైలము.
కచ్చీ 1-కి 0-4-0. కచ్చీ 1-కి 0-2-0. నీసా 1-కి 0-12-0.
అమృతాంజనము డిపో ర, తంబుశెట్టిపేటి మద్రాసు.

శాకభక్షణము

భారతభండవాసుల మగు మన మూర్ఖులును వంశజులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుక్తుకము యినా ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము. కంట నేవాయును.
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, అలంకరించు కొవ.భా.భా.యం 158, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు కావలసింది. అందరు జదివి తీరవలయును. కల 0-4-0 పోస్ట్ జీ ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుశెట్టి పేటి, మదరాసు.

బాధాపడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిలా

అతనిభక్తిప్ర రక్షణకులన నిండుకాద్యములకు కీర్తిమునుటి చుండు. మద్రాసు, మద్రాసు గగడములను ఉండ్లను, ప్రాంతాల్, అను అన్నివిధములకులన గలగు చక్కగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్షకుడు కారిణి (28)

కానానినాల్పవర్ణా గుణ మిచ్చుట సిన్సంకేయము, సహజమైనను మధ్యవర్తిని అన్నివిధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీర్తియునుచు పొందవలసినదానియును, మలబద్ధమును కాకసంబంధమును పోగొట్టి రక్షణను పొందును. కీర్తిరాగోగ్యమును గలగు శ్రేయసు. 15 రోజులకు వండుటకు 4 కొన్నుల బాడ్డలలో అమృతమును.

ప్రాప్తిచరు:-- పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా స్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కట్టయంది రామలింగారెడ్డి గారికే కాదు బడినది. కల 0-4-0 పోస్ట్ జీ ప్రత్యేకము.

వికభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అన్నారాయ విరచితము. కల 0-4-0 పోస్ట్ జీ అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుశెట్టి పేటి, మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి మృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల విద్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము నుభయగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్న స్థితియు మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలిసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన పరుగును. సాలా మిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాండహార్ శ్రేణులలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనశోభ 4 గురు మనుష్యుల బలము అశ్రేణమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మరల బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి రాయచోయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించినచో చాలా గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.

అనుపానపత్రిక పార్కులతో పంపబడును.

15 టెలలు కచ్చీకల రు. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

వ్యవసాయము

మాస పత్రిక.

అనేక నూతన వ్యవసాయ విషయము లిందు బోధింప బడును. భూములనెట్లు భాగచేయవలెనో, ఎట్టిపంటల నెట్లు పండింపవలెనో, తోటల నెట్లు వృద్ధిచేయవలెనో, ఎట్టిపంటల కట్టి ఎరువులు వేయవలెనో, చీవల నెట్లు నివారించవలెనో, సహకార సంఘమువలన లాభము లెట్టివో మొదలగు ననేక విషయములు దీనివలన తెలియగలవు. ఇందు బోధింపబడు త్రొత్త పద్ధతులు వ్యవసాయ భూభివృద్ధికి మిగుల దోడ్పడును. వ్యవసాయదారులకు చాల నుపయోగకరముగ నుండును. ప్రతిమాసమును సుమారు 40 పుటల గ్రంథము పంపబడును. చందా సంకల్పనము 1-కి 2-0-0.

రావు సాహెబ్ జి. నారాయణస్వామి నాయుడు
గారు బి.ఎ., వ్యవసాయ పత్రికాధికారి,
771 ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

ఇది రాగివలన తయారు కావడతేదని రుజువుపరచుగల సురుకులకు 100-0-0లు యినాం గుణమియ్యనివాడల మీకు చెల్లించిన సొమ్ము తీరిగి యిచ్చివేసెదము.
[రిజిస్టర్డ్] (నమ్మక మైన మందు) [రిజిస్టర్డ్]

తామమైనము

అన్ని చర్మరోగములకు, చచ్చలకు, పొడలకు సిద్ధమృతము. ఇది శ్రీకృష్ణాను చంద్రారెడ్డిగారు (జమీందారు, నివేదవోలు) వగైరా కొందరు గొప్పవారు పరీక్షించి మాకు ధన సహాయము చేయుటచే వృద్ధిచోనికి రాబడినది. ఇది యెట్టి కఠినమేహవ్యాధుల నయినను అతిమాత్రము నయినను జీర్ణించిన నుభివ్యాధులచే కలుగు బాధల నయినను రామ వాణమువలె ఖండించి యావనవంతులగా జేయును.

1 రకం 100 మాత్రలు 10-0-0
2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0
సగము బుడ్లున్న ఇవ్వబడును.
యస్. వి. యస్. రాజు అండు సన్స్
(778) లక్ష్మీనరసాపురం అంపర్తిపొట్ల, గోదావరి జిల్లా.

సీతారామాంజనేయ సంవాదము.

టీకాతాత్పర్య విశేషాన్ ఇతిహాస సహితము. తెనుగున ఇది యొక్కటియే వేదాంత గ్రంథ మని వాడుక. దీనికి సరియైన టీకాతాత్పర్యము లను బ్రహ్మశ్రీ చింతామణివర్మల నారాయణ శాస్త్రిలవారిచేతను శ్రీమూర్తి తల్లి దేవరాజ సుధీ గారిచేతను వ్రాయించి చక్కని అక్షరములతో మేలైన కాగితములపై మా ఆనందముద్రాలయ మున అచ్చొత్తించి ప్రకటించినారము. మేలయిన క్యాలికో బైండు చేయబడియున్నది. కల 2-8-0.
శ్రీ వెంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు. రాగతాళము లతో చేర్చబడియున్నవి. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వాముల వారి చరిత్రముకూడ చేర్చబడియున్నది. కాలికోబైండు 0-8-0. తపాలా ఖర్చులుగ్ర త్యేకం.
ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అన్ డు కో,
(285) ఆనంద ముద్రాలయము, మద్రాసు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మూవద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కుల గమనింపుడు. కరస్పాడ్ డెన్సు మొదలగువారి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:--
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(58) 21. హమ్మంపేటి, బొంబాయి.